

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANABİLİM DALI

TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇÜN BELİRLEYİCİLERİ; BANDIRMA İLÇESİ
İLE İLGİLİ BİR UYGULAMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet GÖKER

Balıkesir, 2017

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANA BİLİM DALI

TÜRKİYE'DE İÇ GÖÇÜN BELİRLEYİCİLERİ; BANDIRMA İLÇESİ
İLE İLGİLİ BİR UYGULAMA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet GÖKER

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Serap PALAZ

Balıkesir, 2017

T.C.

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün İktisat Anabilim Dalı'nda 201212505021 numaralı Mehmet GÖKER'in hazırladığı "Türkiye'de İç Göçün Belirleyicileri; Bandırma İlçesi ile İlgili Bir Uygulama" konulu ~~DOKTORA~~/YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 04.07.2017 tarihinde yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına OY BİRLİĞİ/~~OY ÇOKLUĞU~~ ile karar verilmiştir.

Başkan

Prof. Dr. Serap PALAZ
(Danışman)

Üye

Yrd Doç. Dr İbrahim Murat BİCİL

Üye

Yrd. Doç. Dr. Evren İPEK

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım.

24/07/2017

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

İnsanların hayatlarını idame ettikleri yerlerden ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel veya farklı nedenlerden dolayı farklı yerlere hareket etmelerine göç denilmektedir. Neredeyse insanlık tarihi kadar eski olan göç olgusu, farkında olsun ya da olmasın herkesin dolaylı ya da direkt olarak kendisini içinde bulduğu ve etkilerini hissettiği bir kavram haline gelmiştir.

Bu çalışma, Türkiye’de yaşanan iç göç olgusuyla sınırlandırılmış olup çalışmada, teorik olarak göç ve göç olgusuna değinildikten sonra, Bandırma ilçesinde bir ilk çalışma olarak iç göç olgusu araştırılmıştır. Bu çalışmada Bandırma genelinde yüz yüze anket ve mülakat yapılarak veriler toplanmış ve SPSS programı kullanılarak elde edilen verilerin frekans dağılımları incelenmiş ayrıca elde edilen verilerin birbiriyle olan ilişkileri çeşitli metotlar kullanılarak test edilmiş ve sonuçlar çıkarılmıştır.

Bu çalışmayı hazırlama süresince her türlü yardım ve desteği sağlayan, bilgi, tecrübe ve güler yüzü ile çalışmama ışık tutan değerli hocam Prof. Dr. Serap PALAZ’a, Hv.K.K.’lığında bana Yüksek Lisans yapmamda desteği olan tüm komutanlarıma ve silah arkadaşlarıma, anket yapmamda yardımcı olan tüm arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İfade etmememin haksızlık olacağını düşündüğüm, benim bugünlere gelmemde büyük bir fedakârlık ve özveri ile hiçbir desteğini esirgemeyen, annem ve ömrü yeterli olmayan sevgili babama; mekânın cennet olsun, tanıştığımız ilk günden beri yanımdan ayrılmayan hayat arkadaşım Serap’a, evimizin neşesi oğlum Enis’e teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

GÖKER, Mehmet

Yüksek Lisans, İktisat Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Serap PALAZ

2017,144 Sayfa

JEL Sınıflandırması: J15, J61, O15, R23

Göç insanlık tarihinin bütün dönemleri boyunca süregelen bir eylemdir. Göç, genel bir ifade ile belirtmek gerekirse ülkeler, şehirler, coğrafi bölgeler arasında topyekün yer değişiklikleridir. Bu değişiklikler, doğal, sosyal, ekonomik ve siyasal zorunluluklardan kaynaklanabilir. Göç olgusu, bölgesel bir yer değiştirmeden ziyade daha kapsamlı ve yavaş yavaş meydana gelecek büyük bir değişikliği ihtiva etmektedir.

Göç unsurunu etkileyen birçok unsur mevcut olup bu unsurlar, mevcut şartlara ve durumlara göre farklı önceliklere sahiptir. Göç unsurlarını belirlemek insan olgusunun yer aldığı sosyolojik bütün çalışmalarda olduğu gibi bu çalışmada da bir takım kısıtlara sahiptir. Göç olgusunun doğmasına neden olan temel neden kaynakların nisbi kıtlığıdır. İhtiyaçlar sınırsız, kaynaklar sınırlı veya sınırlı kaynaklar ihtiyaca oranla yetersizdir. Algı ve tutumların kişiden kişiye farklılık arz etmesinden dolayı kaynaklara olan ihtiyaçlarda buna paralel olarak görecelidir. Bizde bu çalışmada öncelikli olarak geliştirdiğimiz anketle göç unsurlarını etkileyen itici ve çekici faktörleri ve bu faktörlerin göçerlerin demografik özelliklerine göre anlamlılığını inceledik.

Araştırmanın amacı göçü etkileyen unsurları tespit edip, itici ve çekici faktörlerin göçerler üzerindeki etkisini belirleyerek, bu unsurların göç üzerindeki ilişkilerini tespit etmeye çalışmaktır. Öncelikli olarak literatür taraması yapılarak göç kavramı teoriksel olarak açıklanmıştır. Uygulama safhasında Bandırma ilçesindeki göçerlere anket uygulanmıştır. Ankette demografik faktörlerle ilgili sorulardan sonra göçe teşvik eden itici ve çekici faktörlerin tespitine yönelik olarak anket geliştirilmiştir. Araştırmanın evreni 2013 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi (ADNKS) sonuçları baz alınarak oluşturulmuştur. Bandırma ilçesinde ikamet edip, nüfus kaydı Bandırma dışında olan 47590 göçer oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Tesadüfi

Örnekleme Yöntemine göre bu göçerlerden seçilen 385 göçer oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen bulguların neticesinde göçe zorlayan itici faktörlerin başında ekonomik nedenler ve işsizlik sorunları, sosyal şartlar ve eğitim ile ilgili unsurlar öne çıkarken, göçerlerin göç edecekleri yerleşim birimlerini tercih etmelerine neden olan çekici faktörlerin başında ise iş ve istihdam imkânlarının sunduğu ekonomik nedenler, coğrafi konum ve sosyal şartlar gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, İç göç, Türkiye, İç göç Nedenleri, Bandırma

ABSTRACT

GÖKER, Mehmet

Yüksek Lisans, İktisat Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Serap PALAZ

2017,144 Pages

JEL Classification: J15, J61, O15, R23

Migration is an act of humanity that exists throughout all periods of history. Migrations are settlement between geographic regions or administrative areas with the general definition change. These changes, natural, social, economic and political necessity may arise from. Migration without changing the geographical location has a much more comprehensive and radical content.

Many factors affect the migration of these elements they have different priorities according to the current terms and conditions. The aim is to determine all elements as in sociological studies of immigration where the people have a number of limitations. Relative to the main reason is the scarcity of resources, which led to the phenomenon of migration. Resources are insufficient compared to the needs of limited or scarce resources. Perceptions and attitudes of resources due to the need for not different from person to person are relatively paralel. In this study we investigate pull and push factors which affect internal migration and also the relationship between pull and push factors and demographic characteristics of the migrants.

The thesis aims to assess the impact of pull and push factors of migration and try to determine the relationship between migration and these factors. First of all the concept of migration will be explained in theoretical literature. We conduct a questionnaire survey to collect micro level data on migrants in bandırma district. The universe of the study is based on 2013 (ADNKS-Address Registered Population System) results. According to the 2013 ADNKS results there were 47590 migrants in Bandırma district. The samples of the study group who consist of 385 migrants have chosen accordig to the random sampling method. Our results show that the likelihood to migrate is determined by a combination of both pull and push factors but the most important pushing factors are unemployment problems, education and

social conditions. On the other hand the business and employment opportunities in Bandırma, geographical location and social conditions are the significant pulling factors which affect migration decision of migrants in Bandırma district.

Keywords: Migration, Immigration, Turkey, Causes of Immigration, Bandırma

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	viii
ÇİZELGELER LİSTESİ	xi
KISALTMALAR LİSTESİ	xv
İÇİNDEKİLER	viii
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem.....	2
1.1. Amaç.....	3
1.3. Önem	4
1.4. Tanımlar	4
1.5. Sınırlıklar	5
2. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	6
2.1. Araştırma Modeli	6
2.2. Evren ve Örneklem.....	6
2.3. Verilerin Elde edilmesi ve Yorumlanması.....	6
2.4. İlgili Araştırmalar.....	7
3. GÖÇ KAVRAMINA GENEL BAKIŞ	9
3.1. Göç Olgusu ve Tanımları.....	9
3.1.1. Göç Olgusu.....	9
3.2. Göç Teorileri.....	11
3.2.1. Ravenstein'ın Göç Kanunları	11
3.2.2. İkili Ekonomide Kalkınma Teorisi	12
3.2.3. İtme-Çekme Faktörleri Teorisi.....	12
3.2.4. Neo-klasik Teori.....	13
3.2.5. İkili İşgücü Piyasası Teorisi	13

3.2.6. Merkez Çevre Kuramı	14
3.2.7. Göç Ağları Teorisi	15
3.3. Göç Çeşitleri.....	15
3.3.1. İç Göçler	15
3.3.1.1. Mevsimlik Göçler	16
3.3.1.2. Daimi Göçler	17
3.3.1.3. Emek Göçleri.	17
3.3.1.4. Zorunlu-Gönüllü Göçler.....	17
3.3.2. Dış Göçler.....	17
3.3.2.1. Beyin Göçü	18
3.3.2.2. İşçi göçleri.....	18
3.3.2.3. Mübadele Göçleri.....	19
4. DÜNYADA ve TÜRKİYE’DE GÖÇ OLGUSU	20
4.1. Dünyada Göç Olgusu	20
4.2. Türkiye’de Göç Olgusu	23
4.3. Türkiye’nin Nüfus Yapısı.....	25
4.4.Türkiye’de İç Göç	29
4.4.1. Bölge Düzeyinde İç Göçler	31
4.4.2. İl Düzeyinde İç Göçler.....	35
4.5. Türkiye’de İç göç Olgusunun Sebepleri	37
4.5.1. İtici Güçler.....	38
4.5.2. Çekici Güçler	39
5. BANDIRMA İLÇESİNİN GENEL TANITIMI	41
5.1. Bandırma İlçesinin Tarihsel gelişimi.....	43
5.2. Bandırma İlçesinin Nüfus Yapısı ve Yıllar İtibariyle Nüfusun Gelişimi	44
6. BANDIRMA İLÇESİ İÇ GÖÇ OLGUSUNA İLİŞKİN BİR İNCELEME	50
6.1. Araştırmanın Konusu ve Amacı	50
6.1.1. Araştırmanın Hipotezleri	52
6.1.1.1. Göçerlerin Demografik Özelliklerine Göre Hipotezler	52

6.1.1.2. Göçerlerin Ekonomik Özelliklerine Göre Hipotezler	52
6.1.1.3. Göçerleri Etkileyen Çekici ve İtici Faktörlere Göre Hipotezler.....	52
6.1.1.4. Göçerlerin Memnuniyet Durumlarına Göre Hipotezler	53
6.1.2. Araştırmada Esas Alınan Göç Teorileri	53
6.1.3. Araştırma Alanı	55
6.1.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklem	55
6.2. Bandırma İlçesi İç göç Olgusu Bulguları	56
6.2.1. Göçerlerin Sosyal Özellikleri	57
6.2.2. Göçerlerin Gelir ve İstihdam Özellikleri	62
6.2.3. Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerlerine Ait Özellikleri	70
6.2.4. Göçerlerin Göç Etme Nedenleri	72
6.2.4.1. Çekici Nedenler	72
6.2.4.2. İtici Nedenler	78
6.2.5. Göçerlerin Yaşam Memnuniyeti	84
6.2.6. Göçerlerin Göç Düşünceleri	85
6.2.7. Göçerler Hakkında Genel Bilgiler	86
6.2.8. Bandırma'da Yapılan Anket Sonrası Elde Edilen Bulguların, Değerlendirilmesi.....	87
6.2.8.1. Göçerlerin Demografik Özelliklerine Göre Hipotezlerin Sonuçları.....	88
6.2.8.2. Göçerlerin Ekonomik Özelliklerine Göre Hipotezlerin Sonuçları	91
6.2.8.3. Göçerleri Etkileyen Çekici ve İtici Faktörlere Göre Hipotezlerin Sonuçları	94
6.2.8.4. Göçerlerin Memnuniyet Durumlarına Göre Hipotezlerin Sonuçları ...	98
7. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	102
7.1. Sonuçlar	102
7.2. Öneriler	107
KAYNAKÇA	109
EKLER	116

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 1. Göçmen ve sığınmacıların durumu 2013-2014.....	22
Çizelge 2. Genel Nüfus Durumu 1927 – 2000.....	26
Çizelge 3. Genel Nüfus Durumu 2007-2014.....	27
Çizelge 4. Şehir ve Köy Nüfusu 1927 – 2000.....	28
Çizelge 5. Şehir ve Köy Nüfusu 2007 – 2014.....	28
Çizelge 6. Yerleşim Yerlerine Göre Göç Eden Nüfus, 1975–2000.	31
Çizelge 7. İBBS-Düzyey1 bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı 2007 - 2008 dönemi.....	33
Çizelge 8. İBBS-Düzyey1 bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı2013–2014 dönemi	35
Çizelge 9. İllerin Aldığı, Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı, 2013 – 2014.	37
Çizelge 10. Bandırma'nın Nüfus Gelişimi (1965-2000).....	44
Çizelge 11. Bandırma'nın Nüfus Gelişimi (1965-2000).....	45
Çizelge 12. Bandırma'nın Nüfus Gelişimi (2007-2012).....	45
Çizelge 13. Bandırma'nın Nüfus Artış Oranı (2007–2012).	45
Çizelge 14. Bandırma'nın Nüfus Gelişimi 2013-2014	46
Çizelge 15. Medeni Durum, Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Bandırma İlçesi Nüfusu 2013.	48
Çizelge 16. Bitirilen eğitim düzeyi, cinsiyet ve yaş grubuna göre Bandırma nüfusu – 2014.	49
Çizelge 17. Göçerlerin Cinsiyete Göre Dağılımı.	57
Çizelge 18. Göçerlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....	57
Çizelge 19. Göçerlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı.	58
Çizelge 20. Medeni Durum Dağılımı.	58
Çizelge 21. Evlilik Durum Dağılımı.....	59
Çizelge 22. Çocuk Yaş Grupları Dağılımı.....	60
Çizelge 23. Göçerlerin Hane Halkı Sayısına Göre Dağılımı.	61
Çizelge 24. Doğum Yeri Bölgesel Olarak Dağılımı.	61
Çizelge 25. Çalışma Yaş Aralığı Dağılımı.	62

Çizelge 26. Çalışma Sektör Dağılımı.	63
Çizelge 27. İş Yerindeki Dağılımı.	64
Çizelge 28. Çalışma Şekli Dağılımı.	65
Çizelge 29. Yaptıkları İş Alınan Eğitim Uygunluk Durumu Dağılımı.	65
Çizelge 30. Yaptıkları İş Yetenek ve Becerilere Uygunluk Durumu Dağılımı.	65
Çizelge 31. Hanede Çalışan Kişi Dağılımı.	66
Çizelge 32. Hanenin Aylık Gelir Durum Dağılımları.	66
Çizelge 33. Sendikal Örgütlenme Dağılımı.	67
Çizelge 34. Sendikal Örgütlenmelerden Yararlanma Dağılımı.	68
Çizelge 35. Ücret Karşılığında Başka İş Dağılımı.	68
Çizelge 36. Konut Mülkiyet Durumu Dağılımı.	69
Çizelge 37. Tasarruf Durumu Dağılımı.	69
Çizelge 38. Göç Etmeden Önceki İş Durumu Dağılımı.	70
Çizelge 39. Bandırma'ya Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri Dağılımı.	70
Çizelge 40. Göç Öncesi Araştırma Durum Dağılımı.	71
Çizelge 41. Bandırma'ya Ne zaman Önce Göç Ettiği Dağılımı.	71
Çizelge 42. Ailesel Nedenler (Hane Halklarından Birine Bağlı Göç) Dağılımı.	74
Çizelge 43. Siyasi Nedenler Dağılımı.	74
Çizelge 44. Çevreden Duyulan İzlenimler Dağılımı.	75
Çizelge 45. Ekonomik Nedenler Dağılımı.	75
Çizelge 46. Sosyal Nedenler Dağılımı.	76
Çizelge 47. Coğrafi Konum Dağılımı.	76
Çizelge 48. Sağlık Dağılımı.	77
Çizelge 49. Diğer Nedenler Dağılımı.	77
Çizelge 50. Çekici Faktör Descriptive Statistics.	78
Çizelge 51. Ailesel Nedenler Dağılımı.	79
Çizelge 52. Siyasi Nedenler Dağılımı.	79
Çizelge 53. Doğal Afetler Dağılımı.	80
Çizelge 54. Ekonomik Nedenler Dağılımı.	80

Çizelge 55. Sosyal Nedenler Dağılımı.....	81
Çizelge 56. Tayin Dağılımı.....	81
Çizelge 57. Eğitim Dağılımı.....	82
Çizelge 58. Evlilik Dağılımı	82
Çizelge 59. Sağlık Dağılımı.....	83
Çizelge 60. Diğer Nedenlerin Dağılımı.....	83
Çizelge 61. İtici Faktörler Descriptive Statistics	84
Çizelge 62. Yaşam Memnuniyet Dağılımı.	84
Çizelge 63. Bandırma Sevgi Durumu Dağılımı.....	85
Çizelge 64. Bandırma'dan Başka Bir Yere Göç.....	86
Çizelge 65. Memlekette Çalışma Fırsatı Olsa Geri Dönme İsteği Dağılımı.....	86
Çizelge 66. Göç Eylemini Kiminle Gerçekleştirdiği Dağılımı.....	87
Çizelge 67. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Doğum Yerleri Ki-Kare Test Sonuçları.....	88
Çizelge 68. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri Ki-Kare Test Sonuçları.....	89
Çizelge 69. Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile Hane Halkı Sayısı Ki-Kare Test Sonuçları.....	90
Çizelge 70. Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile İş Yerindeki Durumu Ki-Kare Test Sonuçları.....	90
Çizelge 71. Göçerlerin, Hanede Çalışan Kişi Sayısı ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki- Kare Test Sonuçları.....	91
Çizelge 72. Göçerlerin, İş yerindeki Durumu ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları.....	92
Çizelge 73. Göçerlerin, Konut Mülkiyeti ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları	93
Çizelge 74. Göçerlerin, Yaptıkları Tasarruf ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları	93
Çizelge 75. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları	94

Çizelge 76. Çekici Faktörler ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları.	95
Çizelge 77. Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi Ki-Kare Test Sonuçları.....	95
Çizelge 78. Çekici Faktörler ile Göçerlerin Memleketlerine Dönme İstekleri Ki-Kare Test Sonuçları.	96
Çizelge 79. Çekici Faktörler ile Bandırma'dan Başka bir Yere Göç Etme İstekleri Ki-Kare Test Sonuçları	96
Çizelge 80. Göç ile Çekici Faktörler Ki-Kare Test Sonuçları.....	97
Çizelge 81. İtici Faktörler ile Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri Ki-Kare Test Sonuçları	98
Çizelge 82. Konut mülkiyeti ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları.....	98
Çizelge 83. Çekici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları.	99
Çizelge 84. İtici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları.	100
Çizelge 85. Çalışma Şekli ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları	100
Çizelge 86. Bandırma Sevgisi ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları.	101

KISALTMALAR

ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
BAGFAŞ	: Bandırma Gübre Fabrikaları A.Ş.
EPDK	: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
IDP	: Ülke içinde yerinden olmuş personel (internally displaced person)
İBBS	: Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması
İDO	: İstanbul Deniz Otobüsleri
SPSS	: Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi (Statistical Packages for the Social Sciences)
TCDD	: Türkiye Cumhuriyeti Devleti Demir Yolları
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UAVT	: Ulusal Adres Veri Tabanı
UN	: Birleşmiş Milletler (United Nation)
UNCHR	: Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği (United Nations High Commissioner for Refugees)
Hv.K.K	: Hava Kuvvetleri Komutanlığı

1. GİRİŞ

Göç, insanlığın varlığından itibaren bütün dönemleri boyunca süregelen bir eylemdir. Göç, genel bir ifade ile belirtmek gerekirse ülkeler, şehirler, coğrafi bölgeler arasında topyekün yer değişiklikleridir. Bu değişiklikler, doğal, sosyal, ekonomik ve siyasal zorunluluklardan kaynaklanabilir. Göç olgusu, bölgesel bir yer değiştirmeden ziyade daha kapsamlı ve yavaş yavaş meydana gelecek büyük bir değişikliği ihtiva etmektedir (Sağlam, 2006: 34).

Göç olgusunun doğmasına neden olan temel nitelik kaynakların nispi kıtlığıdır. İhtiyaç karşılamada kullanabileceğimiz mal ve hizmetlerle bunları elde edebilmemiz için gerekli olan başka her şeye kaynak adını veriyoruz. Kaynakların kıtlığı nisbi bir kıtlıktır. İhtiyaçlar sınırsız, kaynaklar sınırlı veya sınırlı kaynaklar ihtiyaca oranla yetersizdir. İhtiyaçların hepsi birden karşılanamadığına göre hangilerinin hangi ölçüde karşılanacağına karar verilmesi gerekmektedir. Bu kaynakların kullanım arasında seçim yapılması anlamına gelmektedir. Kaynakların nispi kıtlığı bütün toplumların ortak sorunudur. Nispi kıtlık sorunundan dolayı toplumlar göç olgusunu uygulamak zorunda kalmışlardır. Toplumdan topluma farklılık göstermekle birlikte genel olarak ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal ve diğer faktörlerin etkisiyle meydana gelen göç olgusu, sonuçları itibarıyla göç alan ve göç veren yerleri ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal açıdan çok şiddetli bir şekilde etkilemektedir. Göçün dayandığı sebepler her ne olursa olsun, göç edilen yerdeki sosyal ve ekonomik hayata olan etkileri tartışılmaz bir gerçektir. Plansız ve altyapısız olan göçlerin oluşturduğu sorunların toplumsal etkileşim içinde payları büyüktür (Özdemir, 2008: 1).

1950'li yıllarda Türkiye'de hızlanmaya başlayan sanayileşme ve kalkınma hareketleri ile birlikte sosyal hayatımızda meydana gelen değişim, kaçınılmaz olarak iç göç olgusunun hızlanmasına sebep olmuştur. Bu çalışmanın ana teması Türkiye'deki iç göç, iç göçün nedenleri Bandırma örneği çerçevesinde incelenecektir. Bandırma'da iç göç olgusu ve analizi, göçerlerin göç etmelerine neden olan çekici ve itici faktörler araştırılarak ve çekici ve itici faktörlere bağlı olarak göç etme nedenlerinin geçerliliği test edilecektir. Göç teorilerinden yararlanılarak göçerlerin göç etme nedenleri araştırılacak ve Bandırma örneğinde teoriler test edilmiş olacaktır. Araştırmaya katılan göçerlerin demografik özellikleri, göç etme nedenleri, yaşam memnuniyetleri, eksik istihdam araştırma konusu olacak, araştırma sonucu elde edilen veriler ile aralarındaki ilişkiler çeşitli yollardan test

edilecektir. Araştırma sonucu ulaşılacak yeni veriler ve kavramlar ile Bandırma'daki i g olgusu ilk kez araştırılarak, bu konuda özellikle yerel politika yapıcılarına veri temelli yeni politika önerilerinde bulunulacaktır.

Çalışmanın ilk bölümünde, g olgusu ile ilgili tanımlar yapılmış, g teorilerine ait bilgiler verilmiştir.

Çalışmanın ikinci kısmında ise Dünyadaki ve Türkiye'deki g hareketleri hakkında bilgiler verilmiş, Türkiye'de meydana gelen i g olgusunun daha iyi anlaşılabilmesi için, Türkiye'de yapılan ilk nüfus sayımından başlayarak günümüze kadar Türkiye nüfusuna ait resmi nüfus verileri verilerek Türkiye'de yaşanan i göç hareketleri detaylı olarak incelenmiştir. Türkiye'de meydana gelen g eylemleri bölge ve il düzeylerinde ayrıntılı olarak incelenerek çeşitli çıkarımlar yapılmıştır.

Çalışmanın son bölümünde ise, Bandırma ilçesi ile ilgili tarihsel gelişimi, idari ve demografik yapısı, yıllara göre nüfus yapısını içeren bilgiler verilmiştir. Daha sonra Bandırma ilçesinde meydana gelen i g olgusu elde edilen bulgular ışığında analiz edilmiştir. Bandırma'da i g olgusunun daha doğru bir Şekilde araştırabilmek için, Bandırma'daki muhtarlar ve nüfus müdürlüğü ile mülakat yapılarak bölgesel olarak ön araştırma yapılmış ve elde edilen veriler ışığında anket hazırlanarak uygulanmıştır. Anketler sonucu elde edilen veriler SPSS bilgisayar programı ile değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlar Őekil ve çizelgeler ile ifade edilmiştir. Anket sonucu elde edilen verilere çapraz sorgulama yöntemleri uygulanmış ve yorumlar yapılmıştır. Anket verilerinin birbirinde bağımsız olup olmadıkları Ki-Kare bağımsızlık testi ile test edilmiştir.

1.1. Problem

İnsanın yeryüzüne geliş serüveniyle başlayan kavramlardan birisi g olgusudur. G, tarihi boyunca sosyal, ekonomik, siyasal başta olmak üzere insanlıkla ilgili yaşam ve yaşamsal alanları derinden etkilemiş kadim bir olgudur. Ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda nispeten daha gelişmiş ya da ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda önemli avantajlara sahip kentler ile kıyaslandığında Ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda nispeten daha az gelişmiş (kırsal) alanlardan ayrılan insanlarla gerçekleşen bir eylemdir. G eylemi genellikle işsizlik, ekonomik ilişkiler, akrabalık

ilişkileri, sosyal ağlar, etnik/kültürel/dini çatışma gibi bir takım sosyal bir sorun olarak ele alınmıştır (Tutar ve diğerleri, 2012: 10).

Göç olgusunun meydana gelmesinde başlıca iki ana faktör etkili olmaktadır. Bunlar itici faktörler ve çekici faktörlerdir. İtici faktörlerin başında ise göç edilen bölgedeki yüksek işsizlik oranları ve güvenlik ihtiyacı gelmektedir. Çekici faktörlerin başında ise göç edilen bölgedeki ekonomik ve sosyal refahın nispeten yüksek olmasının yanı sıra işgücüne duyulan talep gelmektedir (Marshall, 1999: 5).

Nüfusun ülke içinde yer değiştirme hareketi iç göçler olarak adlandırılmaktadır. Çoğunlukla bölgesel nüfus hareketlerinin yönü az gelişmiş bölgelerden daha gelişmiş bölgelere doğrudur. İç göç olgusunda yaşanan ise bir ülkedeki nüfusun aynı ülkede bölgesel olarak yeniden dağıtımı ile ilgilidir. Genellikle daha kaliteli yaşam standartları, kültürel ve sosyal faaliyetlerin fazlalığı, endüstriyel ve ticari açıdan gelişmişlik, yüksek refah seviyesi, daha iyi eğitim fırsatları, yüksek ücretli işler, iyi çalışma saatleri ve koşulları, daha kaliteli sağlık hizmetleri ve göç edilen bölgenin verdiği bireysel özgürlük insanları az gelişmiş bölgelerden nispeten gelişmiş bölgelere çeken nedenlerin başında gelmektedir. Gelişmiş bölgelerin tersine az gelişmiş bölgeler, ağır çalışma şartları, genelde düşük ücretler, istihdam imkânlarının yetersizliği, mevsimsel nedenler, sağlık ve eğitim hizmetlerindeki yetersizlik gibi birçok olumsuz neden insanları göç etmeye iten başlıca nedenleri oluşturmaktadır (Saracoğlu ve Roe, 2004).

1.2. Amaç

Bu çalışmada, Bandırma'da ilçesinde meydana gelen iç göç eylemlerine neden olan çeşitli faktörler belirlenmek ve elde edilen bulgular ile sebepleri araştırmak hedeflenmiştir. Göç ve iç göç olgusuna ait farklı kavramlar tanımlanacaktır. Türkiye'de meydana gelen iç göç olgusu ve nedenleri ayrıntılı olarak açıklanacak, Türkiye'de yaşanan iç göç hareketinin meydana gelmesinde etkili olan nedenler çekici faktörler ve itici faktörler olarak incelenecek, Bandırma araştırma sahasından elde edilecek bulgular ile Bandırma ilçesinde meydana gelen iç göç eylemlerine yeni bir bakış açısı getirilmek istenmiştir.

1.3. Önem

İç göç olgusunun son yıllarda yoğun olarak yaşanması sonucu göç hareketliliğinde kaynaklanan bölgesel sorunlar ile karşılaşmaktadır. Türkiye’de iç göç olgusu yoğun bir şekilde gerçekleşmektedir. Türkiye’de önemli bir sorun haline gelen iç göç eylemlerinin oluşumuna neden olan faktörlerin belirlenmesi, iç göç sorununun çözülmesi açısından önemlidir. İçgöç eylemlerinin sorun olmaktan çıkması için soruna neden olan sebeplerin araştırılması ve sebeplerinin çözülmesi ile büyük bir sorunun ortadan kalkması mümkündür.

1.4. Tanımlar

Türkiye İstatistik Kurumu göçü, sayım günündeki daimi ikametgâh yeri ile sayımdan beş yıl önceki daimi ikametgâh yeri farklı olan kişiler, göç eden nüfus olarak tanımlanmıştır (Türkiye İstatistik Kurumu, 2014. http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?alt_id=1067 (14 Şubat 2014)). Göç, bir kişinin veya bir topluluğun bir ülkeden sınırı geçerek diğer bir başka ülkeye ya da bir ülke içerisinde bir bölgeden başka bir bölgeye gitmesidir (Çiçekli, 2013: 39). Göç, kişilerin yaşantılarını devam ettirebilmek için geçici bir süreliğine veya tamamen bir yerleşim bölgesinden (şehir, kasaba, köy, vb.) diğer bir yerleşim bölgesine yerleşerek yaptıkları bölgesel yer değiştirme olayıdır (Akkayan, 1979: 20). Göç, bölgesel yer değiştirme faaliyetlerinin sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi boyutlarıyla topyekün toplum yapısını değiştiren nüfus hareketleridir (Özer, 2004: 11). Göç, belli bir zaman aralığında ve bölgede yaşayanların kendi istekleri ile, zorla, sosyal, siyasi şartlardan dolayı bir bölge değişikliği olup etkileri bakımından ise sosyokültürel değişmelerin meydana gelmesine sebep olan bir sosyal hareketliliktir (Türkyılmaz, 1998: 1-3).

Türkiye İstatistik Kurumu iç göçü, ADNKS’de son bir yıl içinde, ülke sınırları içinde belirli alanlardaki (bölge, il, ilçe vb.) daimi ikametgah adres değişiklikleri olarak tanımlanmıştır (Türkiye İstatistik Kurumu, 2014. http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?alt_id=1067 (14 Şubat 2014)). Türkiye’de meydana gelen iç göç hareketliliğine dair çalışmalar Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde yapılmıştır. Yapılmış olan bu araştırmaların büyük çoğunluğunun ortak sonucu ise göç eylemlerinin gerçekleşmesine neden olan itici ve çekici faktörlerin, ekonomik ve sosyal nedenlerden kaynaklanan faktörlerin oluşturmasıdır. Bu çalışmada iç göçe neden olan etmenler detaylı olarak araştırılacaktır. Ayrıca Bandırma araştırma

bölgesinde hazırlanmış olan anket uygulanacak ve yüz yüze mülakat yapılarak veriler toplanacaktır. Elde edilecek olan veriler neticesinde ekonomik, sosyal ve kültürel nedenlere dayalı itici ve çekici nedenler başta olmak üzere hangi nedenlerin iç göçte daha etkili olduğu araştırılacaktır.

Türk Dil Kurumu Bilim ve Sanat Terimleri Ana Sözlüğüne göre göçmen, göç eylemine katılan kişi olarak tanımlamıştır (TDK, 2014. http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&arama=kelime&guid=TDK.GTS.596bd4b9daef37.95903224 (10 Mart 2014).

1.5. Sınırlıklar

Araştırma Bandırma ilçesi, iç göç eylemleri ile ilgili olacaktır. Uygulanacak anket ve araştırma yönetimi araştırma alanı olan Bandırma merkez ile sınırlıdır. Araştırma sonucu elde edilecek hipotezleri Bandırma geneline kapsayacak şekilde yorumlanacak ve daha önce iç göç ile ilgili yapılan benzer çalışmalar ile desteklenecektir.

2. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmanın temelini literatür taramasının yapılması, Bandırma ilçesinin demografik yapısının incelenmesi, Bandırma ilçesinin nüfus ve göç yapısının istatistiksel verilerden yararlanılarak incelenmesi, Bandırma'daki muhtarlarla mülakat, istatistikler ve araştırma sahasında elde edilen anket sonuçlarının SPSS programı kullanılarak yorumlanması oluşturacaktır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2013 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi (ADNKS) sonuçları baz alınarak oluşturulmuştur. Bandırma ilçesinde ikamet edip, nüfus kaydı Bandırma dışında olan 47590 göçer oluşturmaktadır. Buradaki göçerden kasıt göç eylemine katılan kişiyi oluşturmaktadır. Hazırladığımız anket sorularında ise göçerlerin göç eylemini ne zaman gerçekleştirdikleri araştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini ise tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen göçerler oluşturmaktadır. Araştırma sahası olarak seçilen Bandırma ilçesinde yüz yüze yapılan görüşmelerde uygulanan anket yöntemi ile veriler toplanmıştır. Ankete ek olarak, Bandırma ilçesine uzun yıllar önce göç etmiş kişilerden alınan bilgiler ayrıca Bandırma ilçesinde görev yapan muhtarlardan alınan bilgiler, TÜİK'e şahsen başvurarak Bandırma ile ilgili alınan bilgiler araştırmanın kaynaklarını oluşturmaktadır. Araştırma bölgesinde uygulanan anket göçerler için tesadüfi örneklem yöntemi uygulanarak belirlenmiştir. Anket uygulanırken ankete katılan kişilerin özellikle göç etmiş kişiler olmasına dikkat edilmiş ve ankete başlamadan önce katılımcılara sorularak teyit edilmiştir.

2.3. Verilerin Elde edilmesi ve Yorumlanması

Bandırma bölgesinde yapılacak olan araştırma için gerekli olan kaynak ve veriler; konuyla ilişkili kitaplar, yazılar ve makaleler, süreli yayınlar, internet, araştırma kuruluşlarının konu ile ilişkili olarak çıkardıkları dergiler, yayınlar ve araştırmalar, Bandırma bölgesinde yapılacak olan anket ve söyleşilerden,

muhtarlardan alınan bilgilerden faydalanılmıştır. Araştırma sahasından elde edilen bulgular SPSS bilgisayar programı kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Ayrıca ankette yer alan demografik özellikler, itici ve çekici faktörler ayrı ayrı frekans dağılımları incelenecek, çapraz çizelgeler düzenlenecek ve SPSS programı ile değerlendirilecektir.

Araştırma sonucu elde edilen verilerin frekans dağılımlarının incelenecek ve Ki Kare testi ile de anket verileri arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığı test edilecektir.

2.4. İlgili Araştırmalar

Ravenstein (1885), göç eyleminin en genel tanımıyla itici ve çekici faktörlerden kaynaklandığını belirtmiştir. Tezmen (1974), 1955 - 1965 dönemi içerisindeki iç göçler üzerine yaptığı araştırmada, kırsal kesimde doğum artış hızının yüksek olduğunu dolayısıyla kırsal kesimde meydana gelen nüfus artışından kaynaklanan çeşitli sosyal ve ekonomik sebeplerden dolayı göç hareketinin daha hızlı olduğunu ve bunun itici sebepleri oluşturduğunu belirtmiştir. Munro (1974), 1960 döneminde Türkiye’de yaşanan iç göçlerin nedenlerinin beşeri sermaye ve itici faktörlerden kaynaklandığını belirtmiştir. Yener (1977), 1970 genel nüfus sayım verilerini kullanarak 1965-1970 dönemine ait iller arası göç edenlerin özelliklerini belirlemiştir. Öz (1978), feodal ağalardan oluşan özel köylerde köy sahipleri tarafından köyde yaşayanlara yönelik yapılan baskılar sonucunda köy sahiplerinin egemenliği altında yaşayan köylülerin esareten kurtulmak için olarak zorunlu olarak göç ettiklerini belirtmiştir. Tekeli (1982), tarımda makineleşme ile birlikte meydana gelen yapısal dönüşümlerin tarımsal alanları daralttığını ve orada yaşayanları göçe zorladığını belirtmiştir. Doh (1984), sanayi sektöründe meydana gelen gelişmelerin, kırsal kesimde yaşayan insanlar için uygun iş imkânlarının azalmasından kaynaklanan göç hareketinin gerçekleştiğinden bahsetmiştir. Cerit (1986), 1950-80 dönemi doğum yeri verilerini kullanarak iller bazında ömür boyu göçü belirlemek amacıyla iç göç, dış göç ve homojenlikten uzaklaşma oranlarını hesaplamıştır. Erdoğan (1989), kırdan kente meydana gelen göç akımını sosyolojik yönden inceleyerek, gençlerin göç etme nedenini belirlemiştir. Mutlu (1990), 1973-86 arası bölgesel iç ticaret hadlerinin (Tarımsal ürünler fiyat endeksi / Sanayi ve hizmet ürünleri fiyat endeksi) kırsal refah ile iç göç üzerindeki etkisini incelemiştir. Kocaman ve Bayazıt (1993), 1965-85 dönemi iç göçleri ve göç edenlerin sosyoekonomik niteliklerini iller

düzeyinde incelemiştir. Yamak ve Yamak (1999), 1980-90 dönemi iller arası gelir farklılığının göçü ne ölçüde etkilediği araştırmak için, göç ve gelir arasındaki ilişkiyi analiz etmiştir. Çelik (2000), iç göçün sonuçlarında elde edilecek kazançlarının, iç göçe neden olan maliyetlerden daha büyük olması durumunda iç göçün gerçekleşeceği düşüncesi altında “fayda-maliyet yaklaşımı” ile incelemiştir. Ayrıca Çelik (2002), iç göçleri “seçkinlik yaklaşımı” ile incelemiştir. Yıldırım (2004), bilinçsiz, hızlı, sağlıksız ve ileriye dönük planlama yapılmadan gerçekleşen kentleşme sürecinde meydana gelen göç eylemlerinde toplumsal problemlerin en önemli ve tehlikelilerinden birisi olan suç ve suçluluk olarak araştırmıştır. Çelik (2005), kırdan kent yönüne doğru gerçekleşen iç göçlerin ekonomik nedenlerini teorik olarak incelemiştir. Araştırmalarında seçkinlik yaklaşımı, fayda-maliyet yaklaşımı, itici ve çekici güçler yaklaşımı çerçevesinde incelemiştir. Çelik (2005), 1980–2000 dönemi Türkiye’deki iç göçleri araştırmıştır. Araştırmasında göç olgusunun genellikle ekonomik, sosyal ve siyasal nedenlerle ortaya çıktığını, ekonomik nedenlerin temelinde ise, bölgeler arasındaki ekonomik kalkınma düzeylerindeki farklılıklar olduğunu belirtmiştir. Gökhan ve Filiztekin (2008), Türkiye’de iç göçün belirleyicileri üzerine ampirik araştırma yapmıştır. Araştırmasında gelir farklılıkları, işsizlik oranı ve sosyal faktörlerin göç üzerindeki etkili olduğunu belirtmiştir. Taşcı (2009), göçün sebep olduğu sonuçları sosyal politika çerçevesinde incelemiştir. Bahar ve Bingöl (2010), Türkiye’deki iç göç hareketlerinin işgücü piyasaları üzerindeki etkilerini incelemek amacıyla yaptığı araştırmaya göre Türkiye’de emek arzı fazlalığı talebini bulamamakta, bu nedenle de insanlar göç etiklerini belirtmiştir. Güreşci (2010), Türkiye’de meydana gelen kentten köye iç göç hareketlerinin nedenlerini ve sonuçlarını değerlendirmiştir. Uysal ve Aktaş (2011), iç göçleri büyük ölçüde etkileyen ana nedenlerin başında ekonomik sebeplerin geldiğini, fakat bu sebeplerin doğmasında etkili olan nedenler olarak gelir dağılımında yaşanan eşitsizliğin ve tarım toplumundan sanayi toplumuna geçiş aşamasında meydana gelen sorunların oluşturduğunu belirtmiştir. Koçak ve Terzi (2012), Türkiye’deki göç olgusunu, göçlerin ortaya çıkış nedenlerini ve sonuçlarını araştırmıştır. Güler, Özmen ve Saripek (2015), iç göçün birey ve toplum üzerinde yaşattığı sosyal değişim ve kent ile bütünleşme süreci araştırmışlardır.

3. GÖÇ KAVRAMINA GENEL BAKIŞ

3.1. GÖÇ OLGUSU VE TANIMLARI

Bu bölümde, göç olgusuna dair yapılan çeşitli tanımların farklı yönleri anlatılmıştır.

3.1.1. Göç Olgusu

Göç, kişilerin yaşantılarını devam ettirebilmek için geçici bir süreliğine veya tamamen bir yerleşim bölgesinden (şehir, kasaba, köy, vb.) diğer bir yerleşim bölgesine yerleşerek yaptıkları bölgesel yer değiştirme olayıdır (Akkayan, 1979: 20). Göç kişilerin veya grupların kendi istekleri ile veya kendi istekleri dışındaki nedenlere bağlı olarak bölgesel olarak yer değiştirmesidir (İşçi, 2000: 71). Göçler nereden nereye olursan olsun ülke içinde veya ülkeler arası devamlılık arz eden nüfus hareketleridir (Ozankaya, 1986: 202). Göçler, nüfus hareketliliğini ihtiva ettiğinden dolayı direkt olarak göç edilen bölgenin nüfusunun artış veya azalışını etkileyen en önemli faktörlerden biri olup genel olarak nüfusun yaş ve cinsiyet yapısını da değiştirerek olası nüfusun gelecekteki seyrinin değişmesine neden olmaktadır. Bu değişimler göç alan ve göç veren yerler açısından birbirine zıt olarak gelişmektedir. Dolayısıyla göç edilen bölgenin nüfusu kontrolsüz bir biçimde değişmektedir.

En basit ifadeyle, insanların belirli bir zaman dilimi içinde çalışmak, yerleşmek veya farklı bir amaç için bir yerleşim bölgesinden farklı bir yerleşim bölgesine yaptığı geçişi, yer değişikliğini tanımlayan göç, nedenleri ve meydana getirdiği sonuçları ile birlikte kavranması gereken dinamik bir süreci ifade etmektedir. Göç eylemleri, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel nedenleri ve meydana getirdiği yapıcı ve yıkıcı sonuçları ile farklı bilimsel ve değişik boyutlarıyla ele alınmalıdır (İçduygu ve Ünalın, 1998: 38). Her geçen gün toplum üzerinde meydana getirdiği etkileri açısından daha önemli hale gelen göç olgusu, ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel konularda çok çeşitli akademik çalışmaların yapılmasına neden olmuş ve göç olgusunun hayatımızın her safhasını etkilemesi neticesinde göç olgusu ile ilgili farklı yaklaşımlar geliştirilmesine, farklı göç tanımlarının yapılmasına neden olmuştur. Fakat genel anlamda göç ile ilgili yapılan araştırmalarda evrensel olarak kabul

görmüş iki ana türü vardır; birincisi, belirli bir ülke sınırları içinde gerçekleşen ve bölgesel yer değişikliğini ifade eden iç göçtür. İkincisi ise, bireylerin ülke sınırlarını aşarak farklı ülkelere doğru gerçekleştirdikleri yer değişikliğini ifade eden dış göç oluşturmaktadır (İslamoğlu vd. 2003: 49).

Toplumlarda yer değişikliğine neden olan göç hareketleri savaşlar, doğal afetler, yaşanan kuraklıklar ile arazilerin verimsizleşmesi, tarımda makineleşme ile işgücüne olan talebin azalması, iletişim ve ulaşım teknolojilerinde yaşanan yenilikler sayesinde bir yerden bir yere gitmenin daha kolay hale gelmesi, eğitim imkânlarının nispeten gelişmiş bölgelerde daha iyi olması gibi ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve doğal birçok sebebe bağlı olarak yaşanmaktadır (Erkal, 1997: 221). Fakat günümüzde gelir dağılımında yaşanan eşitsizlik ve yaşanan eşitsizliğe bağlı olarak artan yoksulluk sorunu göç olgusunun temelinde genel olarak ekonomik nedenlerin ağırlıklı olduğunu göstermektedir. Kişilerin göç kararı almalarında en önemli rolü iktisadi ve ekonomik avantajların elde edilebilirliğindeki kolaylık gelmektedir oynamaktadır (Parrado ve Cerrutti, 2003: 103). Göç etmek isteyen bireyler, göç etmek istedikleri bölgeye karar vermeden önce, bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel özelliklerini araştırarak göç için belirleyici faktörleri araştırırlar. Genellikle ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan gelişmemiş bölge ve ülkelere, ekonomik, sosyal ve kültürel bakımdan gelişmiş bölge ve ülkelere doğru yaşanan göç hareketlerinde, göç edilen bölgenin sahip olduğu gelişmişlik düzeyi, sosyal, ekonomik topyekün olarak sahip olduğu imkân ve olanakları başta olmak üzere göç etmeyi isteyen bireyler için en belirleyici özellikleri oluşturmaktadır (Frey, 1995: 740). Ülkeler arasında yabancı yatırımların farklı bölgelere ve farklı şekilde yapılması yatırımlar arasındaki farklı dağılımın oluşmasına neden olmakta dolayısıyla göç etmek isteyen bireyleri özellikle işçileri çeken farklı ve yeni göç için uygun bölgelerin oluşmasına neden olmaktadır. Özellikle 1980 sonrası tüm dünyada hız kazanarak devam eden küreselleşme, dünya genelinde ülkelerin ekonomik, sosyal ve politik yapılarında ana değişimleri zorunlu kılmıştır. Dolayısıyla küreselleşme ile birlikte meydana gelen bu değişimler beraberinde göçü getirmiştir (Kümbetoğlu, 2005: 281). Kırsal bölgelerden kentsel bölgelere doğru yaşanan göç hareketlerinin temelinde kır ve kent arasındaki gelir dağılımındaki farklılıklar bunlara ilaveten göç eden bireylerin kentsel alanda iş bulabilme ihtimalinin daha yüksek olmasıdır. (Todaro,1969: 138-139). Harris ve Todaro (1970), kır ve kent ile yaptığı araştırmalarda kentsel alanlardan beklenen gelir düzeyinin, kırsal alandaki beklenen gelirden fazla olduğu böylelikle gelire bağlı olarak kırdan kente doğru göçün devamlılık arz edeceğini vurgulamaktadırlar.

3.2. Göç Teorileri

Göç teorileri, bireylerin ya da toplumların neden göç etmek istedikleri sorusuna yanıt aramasıyla ele alınmış ve göç ile ilgili çeşitli teoriler üretilmiştir. Bireylerin veya toplumların zaman içerisinde hareket biçimleri başta ekonomik, sosyal, siyasi, kültürel etkenler gibi birçok değişkenlere dayanmaktadır. Göç teorilerinin belirlenmesinde özellikle itici ve çekici faktörler önemli rol oynamaktadır. İtici faktör olarak bireylerin içinde buldukları yaşam koşullarının çok zor olması ya da bireyler tarafından katlanılamaz bir yaşam standardı olarak görülmesidir. İş olanaklarının kısıtlı olması, düşük ücret, miras yoluyla toprakların parçalanması ve tarım alanlarının daralması, yetersiz ekonomik çevre, sağlık ve eğitim imkânlarının yetersiz olmasıdır. Çekici faktör olarak ise bireylerin yaşam standartlarına ait olumlu beklentilerini ifade eder. İş olanaklarının fazlalığı, yüksek ücret, sağlık ve eğitim imkânlarının fazlalığı, göç edenlerin bir önceki yaşantılarına göre yüksek yaşam standardı ve refah düzeyini ifade eder (Gündüz, 1997: 110). Diğer yandan, göç olgusu ile ilgili olarak yapılan çalışmalarda göç olgusunu açıklamak için bazı teoriler bireyin, bazı teoriler ise yapının belirleyici olduğunu vurgulamaktadır (Stalker, 2000: 131–135). Göç teorileri, toplumsal, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel nedenlere dayandırılarak göç hareketlerini ve göç özelliklerini açıklamaya çalışmıştır (Vural, 2007: 12-18).

3.2.1. Ravenstein'in Göç Kanunları

Uluslararası anlamda göç olgusu ile ilgili kuramsal açıklamalar getiren ilk çalışmaları Ernest Georg Ravenstein yapmıştır. 1871-1881 yılında İngiltere'deki nüfus sayım istatistiklerini kullanarak göç üzerine çalışmalar yapmıştır. 1885 ve 1889 yıllarında yayımladığı "The Laws of Migration" başlıklı makalede göç ile ilgili görüşlerini yedi tane göç kanunu belirleyerek ifade etmiştir. Belirlemiş olduğu göç kanunları; göç ve mesafe, göç ve basamakları, yayılma süreçleri, göç zincirleri, doğrudan göç, kır ve kent göç farkı, kadın ve erkek farkıdır. Belirlemiş olduğu göç kanunlarıyla farklı değişkenler kullanarak göç konusunda çalışmalar yapmıştır. Genel anlamda Ravenstein çalışmalarına bakıldığında o anki dönem ve daha sonraki dönemler için göç ile ilgili yapılacak çalışmalara ışık tutmuş olmasıdır. Ravenstein göç ile ilgili çalışmalarının ana kuramını endüstrileşme ve kentleşme olguları üzerine kurulmuş olmasıdır. Ravenstein'a göre bireylerin gerçekleştirdikleri göçün temel nedeni ekonomik bakımdan daha güçlü olma isteğidir.

Endüstrileşmeyle birlikte artmaya başlayan iş imkânları, gelişen ulaşım ağları ile birlikte bir yerden bir yere gidilebilirliğin kolaylaşması, bireylerin özellikle Avrupa'ya ve Kuzey Amerika'ya doğru yönelmelerine sebep olmuştur. Bu bağlamda milyonlarca insan yaşadıkları yerleri, evlerini, topraklarını terk ederek daha iyi bir hayat sürebilmek için başka yerlere göç etmişlerdir. Ravenstein göçün devamlı artarak devam eden bir süreç olduğunu belirtmekte ve bu sürecin sebebi olarak da sanayinin gelişmesini dolayısıyla buna bağlı olarak sanayi ve ticaret merkezlerinin arttığını göstermektedir (Yalçın, 2004: 26).

3.2.2. İkili Ekonomide Kalkınma Teorisi

1954 yılında W.A. Lewis tarafından geliştirilen "sınırsız işgücü arzıyla büyüme modeli" başlı başına bir göç teorisi olmamakla birlikte, göç teorilerine model oluşturmuştur. Bu teoriye göre, işgücü arzı ekonomik kalkınmanın anahtarıdır. Gelişmekte olan ülke ekonomilerinde modern sektörlerin gelişmesi tarım gibi geleneksel sektörlerden gelecek olan işgücüne bağlıdır. Verimliliği az olan geleneksel sektörlerden modern sektörlerde çalışmak üzere göç eden işgücü arzı sınırsız olduğundan ücretlerin düşük seviyede kalmasına olanak tanımaktadır. Böylece, modern sektörler düşük maliyetler nedeniyle genişlemektedir. Göç olgusu da bu teori tarafından hem işgücüne talebi olan modern sektörler hem de bu işgücü arzını üreten geleneksel sektörler açısından bir kaldıraç olarak görülmektedir (International Organization for Migration (IOM), 2003: 14).

3.2.3. İtme-Çekme Faktörleri Teorisi

Bu teori ile ilgili formül ve içerikleri ilk kez 1966 yılında Everett Lee açıklamıştır. Lee 1966 yılında "Bir Göç Teorisi" (A Theory of Migration) adıyla yayınladığı makalesinde Ravenstein'in göç ile ilgili yaptığı çalışmalara atıfta bulunarak göç ile ilgili birçok saptama yapmıştır. Lee, Ravenstein'nin göç ile ilgili yaptığı araştırmalarından uzun yıllar geçmesine rağmen göç ile ilgili farklı kişiler tarafından birçok farklı çalışmalar yapıldığını ve yapılan bu çalışmaların çoğunda Ravenstein'nin geliştirdiği göç teorilerinin model oluşturduğunu belirtmiştir (Todaro, 1980: 16). Lee geliştirdiği teoride göç eden kişiden daha çok göç eylemine odaklanmış, lakin göç eden kişinin de göz ardı edilmemesi gerekliliğini de teorisinde belirtmiştir. Dolayısıyla Lee öncelikle bu çerçevede göç edenlerin temel ortak

karakteristik özelliklerini belirlemeye çalışmış ve bunun için de göçü etkilediğini düşündüğü, daha sonra da kendi teorisinin temel işleyişini ve bileşenlerini oluşturduğunu düşündüğü, itici ve çekici faktörleri dört temel faktör olarak belirlemiştir. Bunlar; yaşanan bölge ile ilgili faktörler, göç edilmesi planlanan yerle ilgili faktörler, göç ile ilgili engeller, kişisel faktörlerdir (Yalçın, 2004: 30). Lee'nin geliştirdiği itme ve çekme kuramına göre, hem yaşanan bölgede hem de göç için gidilmeyi düşünülen bölgede, itici ve çekici faktörler mevcuttur ve bir bütünlük ifade etmektedir. Lee'nin teorisi ile ilgili nötr ifadeler, herkes için aynı olan göçe herhangi olumlu ya da olumsuz etkisi olmayan faktörleri ifade eder. Olumlu faktörler göç eylemine yönelik çekmeyi ifade ederken, olumsuz faktörler ise itmeye yönelik ifadeleri belirtmektedir.

3.2.4. Neo-klasik Teori

Ranis, Fei ve Todaro tarafından 1960'lı yıllarda neo-klasik iktisat teorisinden etkilenilerek, göç eyleminin yapısal bileşenleri ile göç eden ya da etmeyi isteyen bireylerin davranışları karşılaştırarak göç kuramı oluşturulmuştur. Göçün nedeni, yapısal anlamda bölgesel olarak sermaye ve işgücünün eşit dağılmamasından meydana gelmektedir. Genellikle işgücünü belirlemede işçilere verilen ücret ve işçilere sunulan yaşam standardı etkili olmakta, göç alan bölge ile göç veren bölge arasındaki işgücü arz-talep farklılıkları göçün yapısal sebeplerini ifade etmektedir. Bu teoriye göre küreselleşme ile birlikte ulusal ekonomiler birbirine bağımlı hale gelecek yakınsama ile birlikte ücret farklılıkları azalacak dolayısıyla iş göçünün dolaşımı da azalacaktır. Kişiler göç kararını kendi beşeri sermayelerine maksimum katkıyı sağlayacak şekilde kendi çıkarları yönünde rasyonel olarak alırlar. Teoriye ile ilgili olarak, kişiler tam farkındalığa sahiptir bu yüzden göçün fayda-maliyet hesaplarını yapabilmektedir. Bu bağlamda göç etmek isteyenler göç eylemine isteyerek katılmaktadır (Todaro, 1969: 138-148).

3.2.5. İkili İşgücü Piyasası Teorisi

Michael J. Piore tarafından 1970'li yıllarda geliştirilen kuram göç ve sanayi toplumları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Sanayi toplumlarının devamlı olarak işgücüne ihtiyaç duyduğunu ve bu gereksinimin göç yolu ile temin edilebileceğini ileri sürmektedir. Sanayi toplumlarının yapısal özelliklerinden dolayı göçmen işgücüne

ihtiyaç duymaktadır, Sanayi toplumları varlıklarını devam ettirebilmek ve kar marjlarını yüksek tutmak için üretim safhasının sonuna kadar girdi maliyetlerini minimum tutmayı hedeflerler dolayısıyla olumsuz çalışma şartlarında düşük ücretlerle çalışabilecek işgücüne ihtiyaç duyarlar. Olumsuz çalışma şartlarında düşük ücretlerle çalışabilecek işgücünün teminin yolu işçi göçü ile mümkündür. Gelişmiş ülkelerde işgücü piyasalarında yukarı doğru hareketlilik oldukça zordur ve genellikle ekonomik yapılanması ise sermaye yoğun sektördür. Sermaye yoğun sektörü destekleyen emek yoğun bir sektörden oluşmakta bu sektör ise yoğun işgücü ile desteklenmektedir. Bu ekonomik yapılanma içerisinde göç edenler emek yoğun sektördeki işleri kabul etmektedirler, gelişmiş ülkelerde bu sektördeki ücretler kendi ülkelerindeki ücretlerle kıyaslandığında daha yüksek olmaktadır. Bu ekonomik yapı içinde kendi vatandaşları tarafından yapılmayan kötü çalışma koşullarına sahip işler, göç ederek gelen vasıfsız işçiler tarafından kötü çalışma koşullarını dahi olsa kabul ederek istihdam edilme imkânı bulabilmektedirler (Piore, 1986: 23-33).

3.2.6. Merkez Çevre Kuramı

En yaygın kullanılan göç kuramlarından biri de merkez-çevre (center periphery) kuramıdır. Bu kuram aynı zamanda, merkez çevre kuramı ya da bağımlılık okulu olarak da bilinmektedir. Immanuel Wallerstein, Andre Gunder Frank, Samir Amin gibi bir çok düşünür tarafından araştırılarak geliştirilmiştir. Geliştirilen bu kurama göre dünya, merkez ve çevre olmak üzere ikiye bölünmüş ve bu ikili temelde birbirine ekonomik olarak bağımlıdır. Bu bağlamda daha net bir vurgu yapmak gerekir ise, merkez çevre kuramının modern dünyadaki ana işleyişi temel kapitalizm ve ulus devlettir. Bu kuramına göre çevre olarak belirtilen ülkeler, merkez ülkeler için gerekli olan vazgeçilemeyecek ve ihtiyaç duyulan bir konumdadırlar. Bahsedilen bu ihtiyaç, bağımlılık zincirini meydana getiren iktidar mekanizmasının ana gereksinimleridir. Bahse konu olan bağımlılık sistemi içerisinde merkez ülkeler, hammadde tedarik etme, ucuz işgücü ve meydana getirilen ürünlerin pazarlanması için çevre ülkelere ihtiyacı vardır. Çevre ülkelerden elde edilen ucuz hammadde aynı şekilde çevre ülkeden temin edilen ucuz işgücüyle üretilerek kapitalist bir sistem olarak üretim maliyetleri düşürülmekte elde edilen düşük maliyetli bu ürünler ya ülke içerisinde tüketilmekte ya da diğer ülkelere pazarlanarak tekrardan sisteme geri kazandırılmaktadır. Teorinin genel işleyişi incelendiğinde merkez ve çevre ülkeleri yapı itibarıyla birbirlerine ihtiyaç duyduğu anlaşılır. Merkez ülkeler kendi gelişmişlik düzeyine maksimum faydayı sağlayacak şekilde ve girdikleri piyasalarda rekabet

gücünü artıracak şekilde, çevre ülkelerden ucuz vasıflı ve vasıfsız işgücü, beyin göçü, temin ederek bağımlılık ilişkisi oluşmaktadır (Vural, 2007: 14).

3.2.7. Göç Ağları Teorisi

Sosyolojide kullanılmakta olan “ağ” olgusu, 1990’lı yıllarda göç olgusunu ifade etmede de kullanılmaya başlanmıştır. Göç ağları kuramı göç olgusunu sadece nedensellik ilişkisi ile değil aynı zamanda göç eden ve göç etmek isteyen bireyler arasındaki iletişim bakımından da değerlendirmektedir. Göç edenler ve göç etmek isteyenler arasındaki ilişki düzeyi, dayanışma göçü özendirici bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Mutluer, 2003: 21). Göç ağını, göç edenlerin aileleri, akrabaları, arkadaşları, hemşerileri ve diğer yakınları ile karşılıklı ilişkilerinin bir bütünü olarak tanımlayan Douglas Massey, göç sürecinin maliyetini ve risklerini azaltarak göç edenlere çeşitli sebeplerden dolayı göç kanalları oluşturarak yol açacağından bahsetmektedir. Göç edenler için göç kanallarının fazlalığı, göç edenler için daha fazla göç bölgesi anlamına gelmektedir (Aksoy, 2012: 290-295).

3.3. Göç Çeşitleri

Göç eylemleri ile ilgili literatüre bakıldığında farklı yazarlar tarafından farklı göç çeşitlerine rastlamak mümkündür. Petersen göçün oluşum şekillerine göre dört değişik şekli olduğunu savunmuştur. Bunlar ikel göç, zorlama ile yapılan göçler, serbest göç ve kitlesel göçtür (Petersen, 1996: 6-11). Genel olarak göç hareketleri, ülke sınırı esasına göre iç göç ve dış göç olarak ikiye ayrılabilir (Özdemir, 2008:27).

3.3.1. İç Göçler

Bu çalışmada araştırmanın konusu olan iç göçler, toplumsal değişimin en önemli dinamiklerinden biri olan ve ülke sınırları içerisinde nüfusun yer değiştirme hareketini ifade etmektedir (Üner, 1972: 77). Türkiye’de 1950’li yıllarda başlayarak, 1980’li yıllardan sonra hızlanarak göç hareketleri devam etti. Göç alan ve göç veren bölgelerde ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal değişimlere, yol açan iç göç olgusu, Tekeli (1992) tarafından “belli bir zaman dilimi içinde belli bir yerleşme alanında

yaşayanların, kendi iradeleriyle yaşam yerlerini söz konusu yerleşim alanının dışına taşımaları” şeklinde ifade edilmektedir. Buna bağlamda iç göçler bir ülke içerisinde, bir bölgeden başka bir bölgeye, bir kentten başka bir kente, kırsaldan kente ya da kentten kırsala önemli olan ülke sınırları içerisinde olmak kaydı ile çeşitli yollarla gerçekleşebilir. Aynı ülke içerisinde bölgesel olarak nüfus değişikliğine yol açarken genel ülke nüfusu değişmez. Sosyal, ekonomik ve siyasal sebeplerden kaynaklanan iç göç hareketleri, genellikle bir ülkenin geri kalmış bölgelerinden, ülkenin daha gelişmiş bölgelerine doğru seyretmektedir (Özer, 2004: 24).

Genel anlamda iç göç incelendiğinde itme-çekme teorisi ile açıklanmaktadır. İtici ve çekici faktörler ise her bölgenin kendisine ait yaşam şartlarına bağlı olarak farklı nedenlerden gerçekleşmektedir. Türkiye’de iç göç sürecini inceleyen (Güreşçi, 2010: 77-86), araştırmalarında iç göç nedenlerini itici, çekici ve iletici faktörlerin önemli bir rol oynadığını belirtmişlerdir. Türkiye’de yaşanan iç göçün sebepleri incelendiğinde ise başta bölgeler arasındaki sosyo-ekonomik farklılıkların, tarım sektöründe makineleşmenin artması ve tarım arazilerinin azalması, tarım ve ekonomi politikalarının yeterli olmaması, terördeki artış olarak görünmektedir. Bu bağlamda iç göç değerlendirildiğinde kırsal bölgelerin iticiliği, kentsel bölgelerin ise çekiciliği ile açıklanmaktadır. 1980’li yıllardan sonra ise modernleşme süreci ile birlikte iletişim ve ulaşım araçlarının gelişmesi gibi iletici faktörler etkisi izlenmektedir (İçduygu ve Sirkeci, 1999: 250). İlk başlarda devlet tarafından da desteklenerek, bir sorun olarak görülmeyen köyden kente göç hareketleri daha sonraki yıllar itibarıyla kırsal ve kentsel bölgelerde yaşanan ekonomik ve sosyal problemlerin ortaya çıkması ile birlikte ciddi bir sorun olarak ele alınmaya başlanmıştır (Güreşçi, 2010: 77-79)

İç göçler ile ilgili yapılan araştırmalara göre iç göçleri dört guruba ayırmak mümkündür (Koçak ve Terzi, 2012: 169-172).

3.3.1.1. Mevsimlik Göçler

En sade ifade ile bireylerin belirli bir zaman süresi için geçici olarak birden fazla farklı bölgelerde geçirmeleri olarak tanımlanabilir. Mevsimlik göçler, ülkemizde tarımın yoğun olarak yapıldığı yerlerde tarım işçisi olarak veya inşaat bölgelerinde inşaat işçisi olarak çalışmak için mevsimlik göçler gerçekleştirilmektedir. Ayrıca ziyaret veya turistik amaçlarla kısa süreliğine bulunduğu yeri terk edip daha sonra geri dönen bireyler de mevsimlik göç gerçekleştirmiş olurlar. Mevsimlik göç genel

nüfus üzerine bir etkisi yoktur, sürenin kısa olması sebebiyle sosyal bir değişim olmaz fakat farklı kültürler arasında etkileşim artmaktadır.

3.3.1.2. Daimi Göçler

Daimi göçler bireylerin buldukları bölgeleri temelli olarak terk etmesi ve bir başka bölgede yaşama başlamasıdır. Mevsimlik göçlerin tersine göçerler eski yerleşim bölgelerine geri dönme amaçları yoktur.

3.3.1.3. Emek Göçleri

Emek göçlerinin temel sebebi ekonomik nedenlere bağlı göçlerdir. Bulunduğu bölgede iş bulamayan bireylerin iş bulma amacıyla farklı bölgelere geçici veya sürekli olarak göç etmesidir. Bölgeler arasındaki işgücüne talebin eşit olmamasından kaynaklanır. Tayin sebebi ile yapılan yer değiştirmeler emek göçleri kapsamındadır.

3.3.1.4. Zorunlu-Gönüllü Göçler

Bireylerin refah düzeylerini artırmak, daha yüksek yaşam standardını yakalamak amacıyla kendi iradeleriyle göç kararını alıp gerçekleştirdikleri göçler gönüllü göç olarak ifade edilir. Zorunlu göçler ise göç edenler tarafından istenmeyen sebeplerden kaynaklanan ve zorlama ile gerçekleştirdikleri göç eylemleridir. Özellikle terör, savaş, doğal felaket gibi olay ya da durumlar karşısında devletin kararı ile bir bölgede yaşayan bireylerin başka bir bölgeye sürekli olarak gönderilmesi de zorunlu göç olarak tanımlanmaktadır (Ak, 2013: 7).

3.3.2. Dış Göçler

Bir ülke vatandaşlarının ülke sınırlarını aşarak farklı bir ülkeye uzun bir zaman dilimini kapsayacak şekilde gidip yerleşmesi dış göç olarak ifade edilmektedir. Ülke vatandaşları farklı bir ülkeye gittikleri için genel nüfus hareketliliğinde bir azalmaya

neden olur. Dış göç ülkeye döviz girdisi sağlayabilir. Yabancı kültürlerin kaynaşması, emeğin serbest dolaşımı, bilginin paylaşılması gibi olumlu yönleri vardır. Bireylerin buldukları ülkeyi terk etmelerinin ana nedeni daha iyi koşullarda yaşamak gibi gönüllü kararlara bağlı olabileceği gibi farklı sebeplerden dolayı devletlerin vatandaşlarını buna zorlaması yoluyla da gerçekleşebilmektedir. Dış göç kavramı kendi içinde üçe ayırmak mümkündür. (Koçak ve Terzi, 2012: 173-175).

3.3.2.1. Beyin Göçü

Günümüzün en önemli göç hareketlerinden biri de beyin göçüdür. Beyin göçü, yetişmesi için büyük kaynak harcanmış iyi seviyede bilgi ve tecrübeye sahip kişilerin bir ülkeden diğer bir ülkeye göç etmesi şeklinde tanımlanabilir. Kısaca eğitilmiş, kalifiye olmuş, yetişmiş işgücünün farklı ülkelere gitmesidir. Beyin göçü temelde az gelişmiş ülkelerden gelişmiş ülkelere doğru meydana gelmektedir. Bireyin yetişmiş olduğu alandaki iş imkânlarının kısıtlı olması, bireyin yaptığı iş ile ilgili olarak maddi beklentilerini karşılamaması, toplum tarafından bireye yeteri kadar değer verilmemesi, bireyin daha iyi yaşam standartlarına sahip olma isteği gibi nedenlerden dolayı bireye bu beklentilerini sunan gelişmiş bir ülkeye giderek geri kalan yaşamlarını o ülkede sürdürmeleridir. Kıt ve sınırlı kaynaklar kullanılarak alanlarında uzmanlaşmış değerli beyinleri elinden kaçıran az gelişmiş ülkeler, meydana gelen beyin göçü nedeni ile gelişmeleri daha da yavaşlarken, beyin göçü alan gelişmiş ülkeler açısından sıfır maliyetlerle sahip oldukları bireyler sayesinde gelişmeleri daha da hızlanmaktadır. Beyin göçü veren ülke için bu durum, beşeri sermayesinden çok ciddi bir kayıp anlamına gelmektedir (Ak, 2013: 8).

3.3.2.2. İşçi göçleri

Sanayileşmenin, ekonomik gelişmelerin ve iş imkânlarının kısıtlı olduğu bölgelerde işgücü fazlalığının farklı bir bölgedeki işgücü açığıyla giderilmesi ancak işçi göçüyle mümkün olmaktadır. Az gelişmiş ülkelerde nispeten ucuz olan işgücü gelişmiş ülkelerdeki görece olarak pahalı işgücünün yerine ikame edilmektedir. İş göçü alan ülke genel anlamda işçilere ödeyeceği düşük ücretten kaynaklanan girdi maliyetlerini düşürmüş olacak ulusal ve uluslararası piyasalarda rekabet gücü artmış olacaktır. Diğer yandan işçi göçü veren ülke giden işçilerin, aileleri, akrabaları için gönderecekleri dövizler ile göç veren ülke döviz girdisi sağlayarak finansman bir

kaynak yaratmış olur. Dolayısıyla göç veren ülke işgücü piyasasındaki yoğunluktan kurtulmuş olur (Ak, 2013: 8).

3.3.2.3. Mübadele Göçleri

TDK'ya göre mübadele değişim anlamına gelmektedir. Karşılıklı olarak iki ülke tarafından yapılan anlaşma gereği, ülke nüfuslarının azınlıkta kalan nüfuslarının karşılıklı olarak yer değiştirmesidir. Genellikle ülkeler arasında meydana gelen savaş sonrası değişen sınırlar yüzünden anlaşma yapılarak mübadele göçleri yaşanabilir. Mübadele göçleri zorunlu göçler kapsamına girmektedir. Mübadele edilecek olan halklarda genellikle sadece dini kimliği ön plana çıkmış, dilsel, etnik, siyasal ve kültürel farklılıklar önemsenmemiştir. Göç alan ve göç veren ülkeler için hem yeni gelen nüfusun uyum sorunu hem de göç edip gidenlerin beraberinde götürdükleri aynı zamanda beşeri sermayenin eksikliği de gündeme gelmektedir (Ak, 2013: 7).

4. DÜNYADA ve TÜRKİYE'DE GÖÇ OLGUSU

4.1. Dünyada Göç Olgusu

Çağlayan'ın da belirttiği gibi göç olgusu karışık bir ilişkinin sonucudur. Çünkü göç olgusunun içerisinde neredeyse tüm bilimler yer almaktadır. Göç olgusunu yapan birey olduğu için öncelikle kişisel özellikler göç için önemli bir faktördür. Daha sonra göç olgusunun gerçekleşmesi için uygun şartların oluşması ya da oluşturulması gerekmektedir. Ekonomik, sosyal, siyasal, dinsel, terör, savaş, doğal afet, sağlık, eğitim ve daha birçok neden göç olgusunu etkilediği bilinmektedir. Bunlara ilaveten günümüzde yaşanan küreselleşme olgusu, ulaşım ve teknolojiye yaşanan gelişmeler göç olgusunu derinden etkileyerek daha fazla karmaşık hale getirmektedir. Bu bağlamda göç olgusunun karmaşık yapısı, göç çalışmalarının önündeki en büyük engel olarak görünmektedir (Çağlayan, 2006: 5).

Göçün yapısı ve biçimi üzerinde etkili olan küreselleşme süreci farklı göç ve göç türlerinin meydana çıkmasına neden olmuştur. Ülkeler arasında, ekonomik yapının değişmesi, aynı ülke içerisinde farklı etnik yapıdaki grupların siyasal mücadelesi, silahlı çatışmalar uzun zamandır varlığını sürdüren göçlerin yeni formlarda varlığını sürdürerek devam edecektir. Uluslararası göçün küreselleşmesi yani uluslararası göç hareketlerinden eşzamanlı olarak daha fazla ülkede meydana gelmesi ülkeleri ekonomik, sosyal ve kültürel olarak etkilenmektedir. Göç hareketleri zincirleme olarak diğer ülkeleri de etkileyerek hacim olarak büyük kitleleri etkilemektedir. Uluslararası göçün farklılaşması, pek çok ülke için emek göçü, mülteci ya da kalıcı yerleşimci bir bölge olmaktan çok bunların tamamını kapsayacak şekilde gerçekleşmektedir. Yakın zamanda iletişim ve ulaşım araçlarının gelişmesi, günümüz insanların daha kolay ve hızlı yer değiştirmelerinin önünü açmıştır. (Castles ve Miller, 2008: 14).

2014 Birleşmiş Milletler göçmen bürosu verilerine göre; küresel yer değiştirme sayısı 2014 yılı içerisinde artarak devam etmiştir. 2013 yılında dünya çapında 51.2 milyon kişi zulüm, şiddet, çatışma, insan hakları ihlali gibi sebeplerden dolayı zorla göç etmişken 2014 yılı sonu itibarıyla göç eden kişi sayısı 8.3 milyon artarak 59,5 milyon kişi olmuştur. Tahminlere göre 2014 yılı içerisinde sadece çatışma ve eziyet yüzünden 13.9 milyon kişi göç etmiş, göç edenlerin 11 milyonu kendi ülkesini terk etmek zorunda kalmıştır. Çeşitli sebeplerden dolayı, özellikle şiddet ve çatışma

yüzünden evlerini terk etmek zorunda kalan kişi sayısı 2014 yılı içerisinde ortalama günlük 42.500 kişi, bunlar ya evlerini terk ediyor ya da barınacak başka güvenli yerler bulmaya çalışıyorlar. 2014 yılı diğer yıllar ile karşılaştırıldığında en yüksek seviyededir. 2010 yılı içerisinde 10.900 kişi, 2011 yılı içerisinde 14.200 kişi, 2012 yılı içerisinde 23.400 kişi, 2013 yılı içerisinde 32.200 kişi evlerini terk etmek zorunda kalmıştır. İlk defa, Türkiye dünya çapında toplam 1.59 milyon mülteci ile en fazla mülteci barındıran ülke oldu. Türkiye'yi takiben en fazla mülteci barındıran ülkeler sırasıyla, Pakistan 1.51 milyon mülteci, Lübnan 1.15 milyon mülteci, İran 982.000 mülteci, Etiyopya 569.500 mülteci, Ürdün 654.100 mülteci. 2014 Birleşmiş Milletler göçmen bürosu verilerine göre; 2014 yılı içerisinde, dünyadaki göçmenlerin yarısından fazlası (%53) sadece üç ülkeden gelmektedir, Suriye'den 3.88 milyon kişi, Afganistan'dan 2.59 milyon kişi ve Somali'den 1.11 milyon kişi göç etmektedir (UNHCR Global Trends 2014. <http://unhcr.org/556725e69.html> adresinden 10.01.2016 tarihinde alınmıştır). 2014 yılı itibariyle Avrupa Birliği içerisinde yer alan, Almanya ve İsveç'e en fazla sayıda iltica başvurusu yapıldı. 2013 yılı sonu itibariyle Avrupa genelinde zorla yerinden edilen kişi sayısı 4.4 milyon kişi, 2014 yılı sonunda Avrupa'da zorla yerinden edilen kişi sayışı toplamı 6.7 milyon kişiye ulaşmıştır. Türkiye'deki Suriyeliler ve Rusya Federasyonu'ndaki Ukraynalılar bu sayı içindeki en fazla orana sahip olan ülkelerdir. Ayrıca Orta Doğuda meydana gelen karışıklık ile birlikte Suriye'de yaşanan şiddetli savaşın ağır ve acı sonucu olarak, 7.6 milyon kişi ülkeleri içinde bölgelerini değiştirmek zorunda kalmış, 3.88 milyon kişi ise çevre ülkelere sığınmacı olmuştur. Orta Doğuda yaşanan savaşlar ve karmaşalar yüzünden hem dünyadaki en fazla kişinin yerinden edildiği hem de yerinden edilmiş olan en fazla kişiye ev sahipliği yapan bölge konumuna getirmiştir. Orta doğuda meydana gelen karışıklık yüzünden Irak'ta, 2.6 milyon kişi yerinden edilmiş olan sayıya eklendi; böylelikle 2014 yılı sonu itibarıyla Irak'ta toplam 3.6 milyon kişi ülke içerisinde yerinden edilmiş oldu. Libya'da ise 2014 yılı sonu itibariyle 309.000 yerinden edilmiş kişi bulunmaktadır. Orta Afrika Cumhuriyeti, Güney Sudan, Somali, Nijerya, Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve diğer yerler de dahil olmak üzere Afrika'da genellikle göz ardı edilen çok sayıdaki çatışma; 2014 yılı sonunda Afrika'da 3.7 milyon mülteci ülkeleri içinde yerinden edilmiştir. 2014 yılında, Asya'daki mülteci ve ülke içerisinde yerinden edilmiş olan kişi sayısı 9 milyona ulaşmıştır. 2014 yılı öncesine kadar dünyadaki en fazla mülteci vatandaşı olan ülke Afganistan iken, Orta Doğuda yaşanan savaşlar ve karışıklılar neticesinde en fazla mülteci vatandaşı olan ülke Suriye olmuştur (BM Yüksek Komiserliği, UNHCR Küresel Eğilimler Raporu, Basın Açıklaması. Web: <http://www.unhcr.org/turkey/home.php?content=640> adresinden 10.01.2016 tarihinde alınmıştır). Göçmen ve sığınmacıların durumu

2013-2014 dönemine ilişkin göçmen ve sığınmacıların durumu çizelge Çizelge 1'de gösterilmiştir.

Çizelge 1. Göçmen ve sığınmacıların durumu 2013-2014

2013 Sonu								
BM ana bölge	Mülteci ve Mülteci Benzeri Durumlar	Sığınmacılar	İade Edilen Mülteciler	(IDP) Ülke İçinde Yerinden Olmuş Kişiler ve benzeri durumlar	Dönen Yerinden Olmuş Kişiler	BMMYK tarafından koruma altına alınan kişiler	Diğerler	Toplam
Afrika	3.377.700	454.400	168.500	7.686.900	788.000	721.300	355.600	13.552.400
Asya	6.317.500	165.400	245.300	10.558.500	548.500	1.872.400	363.900	20.071.500
Avrupa	1.152.800	400.400	800	312.000	19.700	665.500	104.300	2.655.500
Latin Amerika ve Karayipler	382.000	22.900	-	5.368.100	-	210.000	12.300	5.995.300
Kuzey Amerika	424.000	106.500	-	-	-	-	-	530.500
Okyanusya	45.300	14.800	-	-	-	-	-	60.100
Toplam	11.699.300	1.164.400	414.600	23.925.500	1.356.200	3.469.200	836.100	42.865.300
2014 sonu								
Afrika	4.126.800	698.700	96.900	9.920.200	1.541.500	721.400	650.400	17.755.900
Asya	7.942.100	257.900	29.300	15.179.600	280.700	1.959.200	291.500	25.940.300
Avrupa	1.495.300	579.600	700	1.130.600	500	600.300	81.500	3.888.500
Latin Amerika ve Karayipler	352.700	32.600	-	6.044.200	-	211.200	29.400	6.670.100
Kuzey Amerika	416.400	204.500	-	-	-	-	-	620.900
Okyanusya	46.800	22.900	-	-	-	-	-	69.700
Toplam	14.380.100	1.796.200	126.900	32.274.600	1.822.700	3.492.100	1.052.800	54.945.400
Değişimler								
Afrika	749.100	244.300	-71.600	2.233.300	753.500	100	294.800	4.203.500
Asya	1.624.600	92.500	216.000	4.621.100	-267.800	86.800	-72.400	5.868.800
Avrupa	342.500	179.200	-100	818.600	-19.200	-65.200	-22.800	1.233.000
Latin Amerika ve Karayipler	-29.300	9.700	-	676.100	-	1.200	17.100	674.800
Kuzey Amerika	-7.600	98.000	-	-	-	-	-	90.400
Okyanusya	1.500	8.100	-	-	-	-	-	9.600
Toplam	2.680.800	631.800	287.700	8.349.100	466.500	22.900	216.700	12.080.100
Değişimler (%)								
Afrika	22,2%	53,8%	-42,5%	29,1%	95,6%	0,0%	82,9%	31,0%
Asya	25,7%	55,9%	-88,1%	43,8%	-48,8%	4,6%	-19,9%	29,2%
Avrupa	29,7%	44,8%	-12,5%	262,4%	-97,5%	-9,8%	-21,9%	46,4%
Latin Amerika ve Karayipler	-7,7%	42,4%	..	12,6%	..	0,6%	139,0%	11,3%
Kuzey Amerika	-1,8%	92,0%	17,0%
Okyanusya	3,3%	54,7%	16,0%
Toplam	22,9%	54,3%	-69,4%	34,9%	34,4%	0,7%	25,9%	28,2%

Kaynak : UNHCR Global Trends 2014.

http://unhcr.org/556725e69.html#_ga=1.28112127.2110033961.1452627511 Erişim Tarihi 10.01.2016.

Note ("..") Değer sıfır ya da yok. ("..") Değerler mevcut değil.

4.2. Türkiye’de Göç Olgusu

Coğrafi konum itibarıyla eşsiz bir öneme sahip, kıtalararası köprü vazifesi gören ayrıca üç tarafı denizlerle çevrili olan Anadolu toprakları yüzyıllardır göç hareketliliğinin merkezi olmuştur.

Osmanlı İmparatorluğunun son yıllarında yaşanan savaşların fazlalığı meydana gelen göçün oldukça hareketli geçmesine neden olmuştur. Kazanılan ve kaybedilen savaşların ardından Anadolu’ya gelenler ve Anadolu’yu terk edenlerin sayısındaki artış göçün yoğun bir şekilde yaşanmasının başlıca sebebidir. Balkanlardan 1923–1960 yılları arasında yaklaşık olarak 1.124.000 kişinin göç ettiği tahmin edilmektedir (Danış, 2004:17).

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte nüfus hareketliliğinde az da olsa bir değişme gözlenmeye başlamıştır. Bu hareketlilik kırdan kente ya da kentten diğer bir kente şeklinde meydana gelmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında, kent nüfusunun toplam nüfus içindeki payı %24.22 iken, 1950’li yıllarda %24.94 olmuştur. Yıllar içerisinde kent nüfusunun toplam nüfus içerisindeki oranı artarak devam etmiş, 1960’li yıllarda %28, 1970’li yıllarda %34, 1980’li yıllarda %42, 1990’lı yıllarda %53, 2000’li yıllarda %64, 2010’li yıllarda ise %76 olmuştur. Türkiye’de 1950’li yıllardan itibaren sanayileşmenin gelişmeye başlaması, toprağın miras yoluyla bölünmeye başlaması, tarımda makineleşmenin artması dolaylı olarak kırsal kesimde işgücü fazlalığını yaratmış dolayısıyla kırsal bölgeden kentsel bölgeye doğru nüfus hareketliliği yaşanmaya başlamıştır (Özdemir, 2008: 2-5).

Eğer göç beklenmedik bir şekilde aniden gerekli altyapı hizmetleri yapılmadan yeterli sosyal kurum ve kuruluşlar kurulmadan kısaca hiçbir hazırlık yapılmadan bölgenin kaldırılabileceğinden çok daha fazla bir şekilde yoğun ve kontrolsüz bir şekilde yaşanırsa, göç edilen bölgeye ekonomik, sosyal, kültürel anlamda büyük tahribat verir (Kaygalak, 2009: 18).

1960 yılların sonlarına doğru ise kentleşme oranı kapitalizmin etkisiyle artmaya başlamıştır. Kapitalizmin köylere doğru kaymasıyla birlikte köylerde yaşayanlar, üretimlerini kendileri için değil piyasa için yapmaya başlamışlar ve karlarını maksimum seviyeye ulaştırmak için girdi maliyetlerini düşürmeye çalışmışlardır. Piyasa üretime hazırlıksız olarak geçen köylü, yanlış uygulamalar yüzünden görece olarak gelirinde düşüş yaşamıştır. Ayrıca kentlerde iş imkânlarının ve ücretlerin

artması ve kentin bireye sunduğu ekonomik, sosyal ve kültürel imkânların artması gibi nedenlerden dolayı kentler göç için çekim alanı meydana getirmiştir. Türkiye'nin dışı açılma ve liberalleştiği 1980'li yıllarda ise kentleşme yeni bir döneme girerek kent nüfus yoğunluğu köy nüfusu yoğunluğunu geçmiştir (Özdemir, 2008: 2-7).

1980 sonrası Türkiye'de başlayan çalkantılı dönemde yaşanan hızlı ve yoğun göç, etkilerini kentsel yaşamda etnik sorunlar, suç, sosyal problemler olarak göstermeye başladı. Dolayısıyla çarpık kentleşme ve sosyal imkanların yetersizliği, ekonomik sorunlar, göçerlerin kendilerine kimlik arayışı, kültürel çatışma gibi sorunlar toplumun tüm kesimini etkileyecek bir boyuta ulaşmıştır (Kaya, 2012: 39).

1990'lı yıllarda özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da bölgesinde yaşanmaya başlanan terör yüzünden birçok insan yaşadıkları bölgeleri terk etmek zorunda kalmışlardır. Bu süreç sadece kentten kıra değil aynı zamanda Doğu'dan Batı'ya doğru kitleler halinde yoğun bir şekilde meydana gelmiştir (Ak, 2013: 12). Bu dönemde Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında yapılan yatırımlardan, Antep ili başta olmak üzere Urfa ve Diyarbakır gibi bölgelerin merkezlerinde ciddi bir nüfus yoğunluğu meydana gelmiştir (Kaygalak, 2009: 81).

Göç farklı bölgelerden farklı bölgelere doğru meydana gelebilir, kentten-kente, kentten-kıra, kırdan-kente ya da kırdan-kıra olabilir. Kentler ekonomik, sosyal, kültürel ve diğer faktörlerin cazibeliğinden kaynaklanan çekme etkisi yaratmaktadır. Kırsal kesimler ise ekonomik, sosyal, kültürel ve diğer faktörlerin eksikliğinden kaynaklanan itme etkisi yaratmaktadır. Kent ve kırsal bölgelerin meydana getirdiği etkilere bağlı olarak göçler genellikle kırdan-kente ya da kentten-kente olmaktadır (İçduygu, Sirkeci vd, 1998: 216).

Bölgeler arasındaki gelir farklılığının yüksek olması kırsal kesimden kente doğru göçün en büyük nedenlerinden birisidir. Göç eden kişiler kentleri ekonomik imkânlar başta olmak üzere sosyal ve kültürel imkânlarının fazlalığından dolayı tercih etmektedirler. İş imkânı bulanlar daha çok vasıfsız olarak ya da çok beden gücüne dayanan iş kollarında istihdam edilmektedir. İş bulamayanlar ise daha çok yasa dışı işler yaparak kısa sürede zengin olmanın yollarını aramaktadırlar (Es ve Ateş, 2004: 222). Bu durumda kentlerde artan işgücü talebi, kırsal kesimden sağlanmış olmaktadır. Aynı zamanda kişilerin daha yüksek bir refah seviyesinde yaşamlarını sürdürmek istemeleri ve diğer nedenlerden dolayı kırsal kesimden kente doğru göç akımı devam etmektedir (Özdemir, 2008: 43) Bölgeler arasındaki eşitsizliğin göç

üzerine etkilerini araştırmak için yapılan ampirik çalışmalara göre, güç veren bölgenin düşük gelir seviyesinden daha çok güç alan bölgenin yüksek gelir düzeyi ön plana çıkmakta ve g kararının alınmasında daha etkili olduğu görülmektedir (R.Yamak ve N. Yamak, 1999: 6).

4.3. Türkiye'nin Nüfus Yapısı

Nüfus tanımı en genel anlamıyla, belirli bir zaman aralığında, belirli sınırlara sahip bir bölgede yaşayan insan sayısı olarak ifade edilebilir. Nüfus sayımlarının amacı ise belirli bir zaman aralığında belirli bir bölgede yaşayan insanlar ve bölge hakkında demografik, ekonomik ve sosyal niteliklere ait çeşitli bilgiler elde etmektir. Erkek ve kadın sayısını öğrenmek, yaşlara göre dağılımını öğrenmek, eğitim durumlarını öğrenmek, nüfusun yerleşim yerlerine göre dağılımını öğrenmek kısaca kişler ve bölge hakkında çeşitli veriler elde etmek için yapılır. Dolayısıyla elde edilecek veriler neticesinde genel nüfus yapısına bağlı olarak ekonomik, sosyal planlar ve programlar yapmaktır.

Türkiye Cumhuriyetinin ilk nüfus sayımı 28 Ekim 1927 yılında yapılmıştır. 1935 ile 1990 yılları arasında 5 yıl ara ile nüfus sayımı yapılmıştır. 1990 yılından sonra ise 22 Ekim 2000'de Türkiye Cumhuriyet tarihinin on dördüncü Genel Nüfus Sayımı yapılmıştır. Yapılan bu nüfus sayımlarında daha gerçek sonuçlar elde etmek için sayım günü sokağa çıkma yasağı uygulanmış, kişilerin sayım günü buldukları yerlerde nüfus sayımları yapılmıştır. Fakat nüfus sayımlarının uzun aralıklarla yapılması, geleceğe dair plan ve programların yapılamaması, sayım günü evinde olmayanların sayıma dahil edilmemesi, yurtdışında ikamet eden kişilerin sayıma dahil edilememesi, yapılan nüfus sayımlarının maliyetinin çok yüksek olması, sayım sonuçlarının açıklanma sürelerinin uzun yıllar alması gibi sebeplerden dolayı 25 Nisan 2006 tarihli ve 5490 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Nüfus Hizmetleri Kanunu" erevesinde Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) kurulmuştur. Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) oluşturularak ülke genelindeki adres bilgileri elde edilmiş, daha sonra Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanındaki bilgiler ile eşleştirilerek sistem kurulmuştur. ADNKS'ye sistemine dayalı ilk nüfus bilgileri 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla 21 Ocak 2008 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır. Resmi İstatistik Programı dahilinde nüfus bilgileri her yıl 31 Aralıkta açıklanmaktadır. 1927 – 2000 dönemine ilişkin Genel Nüfus Durumu **izelge 2'**de gösterilmiştir (TUİK, 2012).

Çizelge 2. Genel Nüfus Durumu 1927 – 2000

Yıl	Nüfus	Büyük Şehir	İl	İlçe	Belde	Yıllık Nüfus Artış hızı %□	Nüfus Yoğunluğu
1927	13 648 270	-	63	328	69	-	18
1935	16 158 018	-	57	356	92	21,1	21
1940	17 820 950	-	63	370	116	17 ¹	23
1945	18 790 174	-	63	396	124	10,6	24
1950	20 947 188	-	63	422	143	21,7	27
1955	24 064 763	-	66	493	250	27,8	31
1960	27 754 820	-	67	570	358	28,5	36
1965	31 391 421	-	67	571	424	24,6	41
1970	35 605 176	-	67	572	664	25,2	46
1975	40 347 719	-	67	572	1015	25	52
1980	44 736 957	-	67	572	1086	20,7	58
1985	50 664 458	3	65	580	1067	24,9	65
1990	56 473 035	8	65	829	1151	21,7	73
2000	67 803 927	16	65	850	2297	18,3	88

(¹) Hatay ilinin nüfusu, toplam nüfusa dahil edilerek hesaplanmıştır.

Kaynak: TÜİK, 2012 Türkiye İstatistik Yıllığı Genel Nüfus Sayımı Sonuçları, <http://www.tuik.gov.tr> (12 Ekim 2014)

Türkiye nüfusu 1927'den itibaren genel anlamda artan bir trende sahip olmuştur. Çizelge 2'de yıllar itibarıyla nüfus, iki sayım tarihi arasındaki dönemde her 1000 nüfus için yıllık artan nüfusun gösterildiği yıllık nüfus artışları %□ (binde) olarak ve bir kilometreye düşen nüfusun gösterildiği nüfus yoğunlukları verilmiştir. 1940 ve 1945 dönemleri incelendiğinde ikinci dünya savaşı ve salgın hastalıklardan kaynaklanan yıllık nüfus artış hızında düşüş olmuştur. Türkiye'de sanayi sektörünün gelişmeye başladığı 1960'lı yıllarda ise yıllık nüfus hızında artış yaşanmıştır (https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkiye_demografisi 15 Şubat 2015). 1985 liberalleşme dışı açılma hareketlerinin yaygınlaşmaya başladığı dönemlerde ise nüfus artış hızında düşüşler olduğu görülmektedir. 2007 – 2014 dönemine ilişkin Genel Nüfus Durumu **Çizelge 3**'de gösterilmiştir.

Çizelge 3. Genel Nüfus Durumu 2007-2014

Yıl	Nüfus	Büyük Şehir	İl	İlçe	Belde	Yıllık Nüfus Artış hızı %□	Nüfus Yoğunluğu
2007	70 586 256	16	65	850	2294	-	92
2008	71 517 100	16	65	892	1981	13,1	93
2009	72 561 312	16	65	892	1978	14,5	94
2010	73 722 988	16	65	892	1977	15,9	96
2011	74 724 269	16	65	892	1977	13,5	97
2012	75 627 384	16	65	892	1977	12	98
2013	76 667 864	30	51	957	394	13,7	100
2014	77 695 904	30	51	957	394	13,3	101

Kaynak: TÜİK, 2014 Türkiye İstatistik Yıllığı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları. <http://www.tuik.gov.tr> (09 Aralık 2015)

Çizelge 3 incelendiğinde yıllara göre büyük şehir sayılarında artış olduğu nüfus artış hızının yavaşladığı hatta 2014 yılında bir düşüş yaşandığı görülmektedir.

Çizelge 4 incelendiğinde Şehir ve Köy nüfus bilgilerinin yanı sıra Şehir ve Köy nüfusunun toplam nüfus içindeki % oran bilgileri verilmektedir. Cumhuriyet döneminin ilk nüfus sayımının yapıldığı 1927 yılı dikkate alındığında toplam nüfusun 3.305.879 kişisi şehirde yaşarken, 10.342.391 kişi köyde yaşamaktadır. 1927 yılında yapılan nüfus sayımına göre şehir nüfusu toplam nüfusun %24,22'sini, Köy nüfusu toplam nüfusun % 75,78'ini oluşturmaktadır. 1927 – 2000 dönemine ilişkin Şehir ve Köy Nüfusu **Çizelge 4**'de gösterilmiştir.

Çizelge 4. Şehir ve Köy Nüfusu 1927 – 2000

Yıl	Toplam Nüfus	Şehir Nüfusu	Köy Nüfusu	Şehir Nüfusunun Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)	Köy Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)
1927	13 648 270	3 305 879	10 342 391	24,22	75,78
1935	16 158 018	3 802 642	12 355 376	23,53	76,47
1940	17 820 950	4 346 249	13 474 701	24,39	75,61
1945	18 790 174	4 687 102	14 103 072	24,94	75,06
1950	20 947 188	5 244 337	15 702 851	25,04	74,96
1955	24 064 763	6 927 343	17 137 420	28,79	71,21
1960	27 754 820	8 859 731	18 895 089	31,92	68,08
1965	31 391 421	10 805 817	20 585 604	34,42	65,58
1970	35 605 176	13 691 101	21 914 075	38,45	61,55
1975	40 347 719	16 869 068	23 478 651	41,81	58,19
1980	44 736 957	19 645 007	25 091 950	43,91	56,09
1985	50 664 458	26 865 757	23 798 701	53,03	46,97
1990	56 473 035	33 326 351	23 146 684	59,01	40,99
2000	67 803 927	44 006 274	23 797 653	64,90	35,10

Kaynak: TÜİK, 2012 Türkiye İstatistik Yıllığı Genel Nüfus Sayımı Sonuçları, <http://www.tuik.gov.tr> (12 Ekim 2014)

Çizelge 5 incelendiğinde il ve ilçe merkezleri nüfus bilgilerinin yanı sıra belde ve köy nüfusunun toplam nüfus içindeki % oran bilgilerine ulaşılmaktadır. 2013 yılındaki nüfusun 70.034.413 il ve ilçe merkezlerinde yaşarken 6.633.451 kişi belde ve köylerde yaşamaktadır. 2014 yılında yapılan nüfus sayımına göre şehir nüfusu toplam nüfusun % 91,7'sini, Köy nüfusu toplam nüfusun % 8,2'sini oluşturmaktadır. 2007 – 2014 dönemine ilişkin Şehir ve Köy Nüfusu **Çizelge 5'**de gösterilmiştir.

Çizelge 5. Şehir ve Köy Nüfusu 2007 – 2014

Yıl	Toplam	İl ve İlçe Merkezleri	Belde ve Köyler	Şehir Nüfusunun Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)	Köy Toplam Nüfus İçindeki Oranı (%)
2007	70 586 256	49 747 859	20 838 397	70,5	29,5
2008	71 517 100	53 611 723	17 905 377	75,0	25,0
2009	72 561 312	54 807 219	17 754 093	75,5	24,5
2010	73 722 988	56 222 356	17 500 632	76,3	23,7
2011	74 724 269	57 385 706	17 338 563	76,8	23,2
2012	75 627 384	58 448 431	17 178 953	77,3	22,7
2013	76 667 864	70 034 413	6 633 451	91,3	8,7
2014	77 695 904	71 286 182	6 409 722	91,7	8,2

Kaynak: TÜİK, 2014 Türkiye İstatistik Yıllığı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, <http://www.tuik.gov.tr> (09 Aralık 2015)

4.4. Türkiye’de İç Göç

Göçün, Türk tarihine bakıldığında bir yaşam biçimi, hayat felsefesi olduğu görülür. Bunun nedeni ise içinde bulunulan yaşam şartlarının çok ağırlaşmaya başlaması, buldukları arazilerin verimliliğini yitirmesi, yetiştirdikleri hayvanlar için yeni otlak ihtiyaçlarının artması, nüfusun artmaya başlaması, yeni kaynakla olan ihtiyaçların artması gibi sebeplerden dolayı Türkler Orta Asya’dan ayrılarak yeni yerler bulmak için göç etmişler ve göçebe bir hayat tarzını benimsemişlerdir.

Türkiye’de göç ile ilgili yapılan araştırmalara göre genel nüfusun %25,6’sı ömürleri boyunca en az bir kez göç ettikleri sonucuna varılmıştır (İçduygu vd,1998:224).

Türkiye’deki iç göç olgusuna geçmeden önce kuramsal ve pratik anlamda “Kır” ve “Kent” ayrımının bilinmesi faydalı olacaktır. Kır ve kent kavramı ile ilgili ülkeden ülkeye farklılık gösteren tanımlar mevcuttur. Özellikle OECD ve AB tarafından kır ve kent kavramları için yeni tanımlar yapılmıştır. OECD tarafından kır ve kentsel alan tanımları nüfus yoğunluğuna göre yapılmaktadır. Nüfus yoğunluğu km² başına 150 kişiden fazla olan yerler kent az olan yerler kır olarak ifade edilmektedir (Rural Development in the European Union Statistical and Economic Information Report, 2006: 36). 1965-1985 yılları arasında yerleşim yeri nüfusu 10 000 ve daha fazla ise kent, yerleşim yeri nüfusu 10 000’den az olması halinde kır olarak ifade edilmiş fakat 1982 yılında Devlet Planlama Teşkilatı tarafından yapılan yerleşim yerinin kent sayılabilmesi için olması gereken kriterlerde bir düzenleme yapılarak bu sayı artırılmıştır. Yapılan bu düzenlemeye bağlı olarak, Türkiye İstatistik Kurumu’na göre kent yerleşim yeri, nüfusu 20 001 ev fazla olan yerleşim yerleridir. Kır (kırsal alan) yerleşim yeri, nüfusu 20 000 ve az olan yerleşim yerleri olarak ifade edilmektedir (http://www.tuik.gov.tr/MicroVeri/YMA_2012/metaveri/tanim/index.html 15 Şubat 2015). Kırsal bölgeler genellikle köyler, tarım ve hayvancılık ile uğraşılan yerleşim alanlarını kapsamaktadır.

İç göç genellikle ekonomik, sosyal, siyasal ve daha birçok nedenden kaynaklanır dolayısıyla geri kalmış bir bölgeden gelişmiş bir bölgeye doğru gerçekleşir (Özer, 2004: 24).

Yapılan araştırmalara göre cumhuriyetin ilk dönemlerinde, 1923’lü yıllarda kamu sektöründe istihdam edilen personelin farklı bölgelere tayinleri bölgeler arası yapılan

evlilikler, belirli bölgelerde hizmet vermeye başlayan okullara giden öğrenciler dışında önemli bir göç hareketi meydana gelmemiştir. Meydana gelen göç hareketleri ise zayıf da olsa kırdan kente doğru ve kentten kente doğru olmuştur (Tüfekçi, 2002).

Takvimler 1950'li yılları gösterdiğinde ise nüfus I. Dünya savaşı sonrası hızlı olarak artmaya başlamıştır. Sanayinin gelişmeye başlamasıyla birlikte tarım ve hayvancılık sektöründe makinelerin kullanımı artmaya başlamıştır. Ayrıca 1946 yılından sonra başlayan ekonomik ve siyasi atılımın sonuçları Türkiye'de izlenmeye başlandı. Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan itibaren devam eden tek partili dönem sona ermiş ve çok partili bir döneme geçilmiştir. Ekonomik olarak ise Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan itibaren içe dönük, kapalı ve korumacı ekonomik politikalarının yavaş yavaş sona erdiği ithalatın serbestleştiği, içe dönük politikaların gevşetildiği, yabancı sermaye ve kredilerin kabul edildiği ayrıca dış açıkların oluşmaya başladığı bir dönem başladı. Amerikan dış yardımlarını alabilmek, Marshall Planı kapsamına dahil olabilmek için Türkiye'de her alanda köklü değişimler yapıldı. Sanayileşmenin yerine, ormancılık, hayvancılık, inşaat sektörü, metal işlerinin yapıldığı sanayi sektörlerinin kurdurulması hedeflenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Amerikan dış yardımı Marshall planları kapsamında 1948 ile 1952 yılları arasında başta tarım olmak üzere yol ve hafif sanayide kullanmak için 352 milyon dolar yardım almıştır (Avşaroğlu, 2008,49). Amerikan dış yardımlarının da katkısıyla tarım sektöründe 1948 yılında Türkiye genelinde 1800 olan traktör sayısı 1956 yılında 44.000'e yükselmiştir, ayrıca traktör sayısındaki artış tarım sektöründe çalışacak insan gücüne olan ihtiyacı azaltmıştır (Tekeli ve Erder, 1978: 303). İletişim araçlarının gelişmeye başlamasıyla köyde yaşayanlar kent yaşantısı hakkında daha fazla bilgi edinmeye başlamış, kent yaşantısının cazibesi kente doğru çekici bir faktör olmuştur. Ayrıca tarım sektöründe meydana gelen makineleşmeden dolayı kırsal kesimde işgücüne olan talebi azaltmaya başlamış, kentlerde gelişmeye başlayan sanayi işgücüne olan talebi arttırmıştır. Sonuç olarak bu süreç içerisinde kırsal alanda iş bulamayan insanlar kırdan kente doğru göç akımının başlamasına neden olmuştur (İçduygu vd, 1998, 208-220;). Türkiye'de göçün kırsal bölgelerden kentlere doğru en fazla olduğu dönem 1950 ile 1985 yılları arasındadır. Köyden kente yaşanan iç göç ile ilgili araştırmalara göre, 1945 ile 1950 yılları arasında net iç göç 214.000, 1950 ile 1955 yılları arasında ise 904.000 olmuştur. (Akşit, 1998).

Çizelge 6. Yerleşim Yerlerine Göre Göç Eden Nüfus, 1975–2000

Yerleşim yeri	Yıl			
	1975–1980	1980–1985	1985–1990	1995–2000
Toplam	3 584 421	3 819 910	5 402 690	6 692 263
%	100	100	100	100
Şehirden şehre				
	1 752 817	2 146 110	3 359 357	3 867 979
%	48,90	56,18	62,18	57,80
Köyden şehre				
	610 067	860 438	969 871	1 168 285
%	17,02	22,53	17,95	17,46
Şehirden köye				
	692 828	490 653	680 527	1 342 518
%	19,33	12,84	12,60	20,06
Köyden köye				
	528 709	322 709	392 935	313 481
%	14,75	8,45	7,27	4,68

Kaynak: TÜİK, 2012 Türkiye İstatistik Yıllığı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları. <http://www.tuik.gov.tr> (12 Ekim 2014)

1975 – 2000 dönemine ilişkin Yerleşim Yerlerine Göre Göç Eden Nüfus **Çizelge 6**'da gösterilmiştir. Yerleşim yerlerine göre iç göç eğilimi incelendiğinde, devamlı olarak bir artış göstermiştir. 1975–1980 dönemi şehirden şehre göçen 1.752.817 kişi, 1995 – 2000 dönemine bakıldığında ise şehirden şehre göç çok fazla artış göstererek 3.867.979 kişi olmuştur. 1995 – 2000 döneminde göç edenler genelin %57,8'ini oluşturmaktadır. 1975 ile 1980 dönemlerine bakıldığında köyden köye iç göçün ise, %14,75 olarak gerçekleştiği görülmektedir. 1995 ile 2000 dönemlerine bakıldığında ise köyden köye göçün azalış göstererek toplam göçerlerin %4,68'sini oluşturmaktadır.

4.4.1. Bölge Düzeyinde İç Göçler

Bir ülkenin bölgeleri arasında gelişmişlik bakımından farklılıklar olabilir. Bir ülkenin bir bölgesi sanayi bakımından gelişmişken, diğer bölgesi tarım ve hayvancılık yönünden gelişmiş olabilir ya da bazı bölgeleri geri kalmış olabilir. Dolayısıyla, farklı gelişmişlik düzeyi aynı ülke içinde bile olsa az gelişmiş bölgelerden gelişmiş bölgelere doğru göç hareketliliği meydana gelir. Fortes'e (1978) göre kuvvetli bir çekim gücüne sahip "merkez", başta ekonomik beklentileri olmak üzere içinde buldukları yaşam şartlarından daha iyi yaşam şartlarına sahip olma beklentisi olan "çevre" genel anlamda göçün belirleyicileri olmuştur. Göç ile

yapılan araştırmalara göre ülkeler ve bölgeler arasındaki ekonomik ve sosyal farklılıklar göçün başlıca belirleyicileri olmuştur. Güç ile ilgili yaptığı araştırmalar sonucu karşılaştırmalı stnlkler kuralı hipotezini geliştiren Todaro'ya (1976) göre, ekonomik ve sosyal farklılıktan dolayı kaynaklanan gç hareketi ülke yada bölge düzeyinde de geçerlidir. Karşılaştırmalı stnlkler kuramına göre ekonomik fırsatlar, yüksek gelir, istihdam fırsatları bir bölgede karşılaştırıldığında yüksek ise yüksek olan tarafa doğru gç hareketlenmesi yaşanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyetinin coğrafi bölgeleri ile ilgili ilk alışma 06 Haziran - 21 Haziran 1941 tarihleri arasında Ankara'da Birinci Coğrafya Kongresinde yapılmıştır. Yapılan kongrenin sonunda, bitki örtüsü, ulaşım, iklim, gibi kriterler göz önüne alınarak yedi coğrafi bölgeye ve yirmi bir bölüme ayrılmıştır. Ayrılan bölgeler, ekonomik özellikleri, doğal bitki örtüsü ve beşeri özellikleri bir birine benzeyen alanlardır. Bu bölgeler içerisinde yer alan fakat benzerlik özellikleri bakımından bölge içerisindeki diğer alanlardan ayrılan küçük alanlara bölüm denilmektedir (Türkiye Coğrafya Dergisi Sayı:57 95-99). Bölgesel istatistikleri toplamak, ekonomik ve sosyal analizleri yapmak ve bunlara bağlı olarak politikalar belirlemek için 1981 yılında Avrupa Birliği İstatistik Bürosu (EUROSTAT) tarafından NUTS bölgeleri oluşturulması kararlaştırılmıştır. Türkiye, 1988 yılında Avrupa Birliğine ye ve aday ülkeleri kapsayan bu karar ile yeni bölgesel kavramlar ile tanışmıştır (Arıkan, 2004:39). 22 Eylül 2002 tarihli ve 2002/4720 nolu kanun gereğince, 24884 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu kararıyla bölgesel politikaları belirlemek amacıyla Devlet Planlama Teşkilatı ve Türkiye İstatistik Enstitüsü tarafından üç ayrı düzeyde İBBS bölgesi oluşturulmuştur. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması, ekonomik, sosyal, coğrafi bakımından benzerlik gösteren özellikleri dikkate alınarak oluşturulmuştur. Buna göre, 12 bölgeden oluşan İBBS 1, 26 alt bölgeden oluşan İBBS 2 ve 81 ilden oluşan İBBS 3 İstatistiki Bölge Birimi olarak belirlenmiştir.

2008 yılında İBBS Düzey 1 incelendiğinde net güç en az olan bölge 2.201.862 kişi nüfusa sahip olan Kuzeydoğu Anadolu bölgesi 57.012 kişi gç almış, 115.280 kişi gç vermiş ve net gç -58.268 kişi Kuzeydoğu Anadolu bölgesinden göç etmiştir. 2008 yılında en fazla net gç sayısına sahip olan alan bölge 6.579.426 nüfusa sahip Doğu Marmara bölgesi olup, 212.978 kişi başka bölgelerden bu bölgeye göç etmiş, 130.817 kişi bu bölgeden başka bölgelere göç etmiş ve net gç – 82.161 kişi olmuştur. Bölge nüfuslarına göre kıyaslandığında Güneydoğu Anadolu, Ortadoğu Anadolu, Orta Anadolu, Batı Karadeniz ve Doğu Karadeniz en fazla güç

veren bölgeler olmuştur. Türkiye'deki 2008 yılı iç göç değerleri incelendiğinde net göç hızı en yüksek değere Doğu Marmara bölgesinin sahip olduğu görülmektedir. Türkiye'de göç eden 1000 kişinin 13 kişisi Doğu Marmara bölgesine göç ederken, 10 kişisi ise Batı Marmara bölgesine göç etmiştir. Ayrıca Türkiye'de göç eden 1000 kişinin 27 kişisi Kuzeydoğu Anadolu bölgesinden göç ederken, 11 kişisi ise Ortadoğu Anadolu bölgesinden göç etmiştir. 2007 – 2008 dönemi İBBS-Düzey1'e göre bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı **Çizelge 7**'de gösterilmiştir.

Çizelge 7. İBBS-Düzey 1 bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı (2007 - 2008 dönemi)

Düzey1 bölge	ADNKS 2008 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
Toplam	71.517.100	1.903.234	1.903.234	0	0
TR1 İstanbul	12.697.164	374.868	348.193	26.675	2,1
TR2 Batı Marmara	3.107.425	106.527	76.453	30.074	9,73
TR3 Ege	9.384.848	198.469	163.777	34.692	3,7
TR4 Doğu Marmara	6.579.426	212.978	130.817	82.161	12,57
TR5 Batı Anadolu	6.748.952	196.213	176.150	20.063	2,98
TR6 Akdeniz	9.050.691	205.975	186.526	19.449	2,15
TR7 Orta Anadolu	3.792.508	96.173	130.472	-34.299	-9
TR8 Batı Karadeniz	4.478.029	142.834	162.363	-19.529	-4,35
TR9 Doğu Karadeniz	2.507.387	89.402	95.024	-5.622	-2,24
TRA Kuzeydoğu Anadolu	2.201.862	57.012	115.280	-58.268	-26,12
TRB Ortadoğu Anadolu	3.618.056	90.455	130.068	-39.613	-10,89
TRC Güneydoğu Anadolu	7.350.752	132.328	188.111	-55.783	-7,56

Kaynak: TÜİK, 2012 Türkiye İstatistik Yıllığı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları. <http://www.tuik.gov.tr> (12 Ekim 2014)

2009 yılında İBBS Düzey 1 incelendiğinde, bölge nüfusuna göre en az net göç veren bölge 7.462.893 nüfusa sahip Güneydoğu Anadolu bölgesi 171.910 kişi göç vermiş, 118.611 göç almış böylelikle net göç -53.299 kişi olmuştur. 2009 yılında en fazla net göç alan bölge 6.579.426 nüfusa sahip Doğu Marmara Sahip bölgesi olmuş, 193.578 kişi bölgeye göç etmiş, 151.008 kişi bölgeden ayrılarak başka bölgelere göç etmiş böylelikle net göç 42570 kişi olmuştur. 2010 yılında İBBS Düzey 1 incelendiğinde en az net göçe sahip olan bölge 4.518.786 nüfusa sahip Batı

Karadeniz bölgesi ve 183.046 kişi göç vermiş, 132.326 kişi göç almış, net göç ise -50.720 kişi olmuştur. 2010 yılında nüfusa göre en fazla net göç alan bölge 1.3255.685 nüfusa sahip İstanbul bölgesi olup, 439.515 kişi başka bölgelerden bu bölgeye göç etmiş, 336.932 kişi bu bölgeden başka bölgeye göç etmiş ve net göç 102.583 kişi olmuştur. 2011 yılında İBBS Düzey 1 incelendiğinde net göç en düşük olan bölge 3.709.838 nüfusa sahip Ortadoğu Anadolu bölgesi 102.675 kişi göç almış, 164.354 kişi göç vermiş ve net göç -61.679 kişi olmuştur yani Ortadoğu Anadolu bölgesinden göç etmiştir. 2011 yılında en fazla göç alan bölge 13.624.240 kişi nüfusa sahip İstanbul bölgesi olup, 450445 kişi başka bölgelerden bu bölgeye göç etmiş, 328.663 kişi bu bölgeden başka bölgelere göç etmiş ve net göç 121.782 kişi olmuştur. 2012 yılında İBBS Düzey 1 incelendiğinde net göç en düşük olan bölge 7.958.473 kişi nüfusa sahip Güneydoğu Anadolu bölgesi 127.740 kişi göç almış, 188.083 kişi göç vermiş ve net göç -60.343 kişi Güneydoğu Anadolu bölgesinden göç etmiştir. 2012 yılında en fazla net göç sayısına sahip olan alan bölge 7.058.367 nüfusa sahip Doğu Marmara bölgesi olup, 199.705 kişi başka bölgelerden bu bölgeye göç etmiş, 162.615 kişi bu bölgeden başka bölgelere göç etmiş ve net göç 37.090 kişi olmuştur. 2013 yılında İBBS Düzey 1 incelendiğinde net göç en düşük olan bölge 8.096.352 kişi nüfusa sahip olan Güneydoğu Anadolu bölgesi 142.276 kişi göç almış, 188.592 kişi göç vermiş ve net göç -46.316 kişi Güneydoğu Anadolu bölgesinden göç etmiştir. 2013 yılında en fazla net göç sayısına sahip olan alan bölge 14.160.467 nüfusa sahip İstanbul bölgesi olup, 437.922 kişi başka bölgelerden bu bölgeye göç etmiş, 371601 kişi bu bölgeden başka bölgelere göç etmiş ve net göç 66.321 kişi olmuştur. 2014 yılında İBBS Düzey 1 incelendiğinde net göç en fazla olan bölge 7.332.137 kişi nüfusa sahip olan Doğu Marmara bölgesi 237.154 kişi göç almış, 180.965 kişi göç vermiş ve net göç 56.189 kişi Doğu Marmara bölgesinden göç etmiştir. 2013 yılında en az net göç sayısına sahip olan alan bölge 8.250.718 nüfusa sahip Güneydoğu Anadolu bölgesi olup, 148.175 kişi başka bölgelerden bu bölgeye göç etmiş, 198.824 kişi bu bölgeden başka bölgelere göç etmiş ve net göç -50.649 kişi olmuştur. İstatistiksel bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı, 2008-2014 **EK-1**'de gösterilmiştir.

2013 – 2014 dönemi İBBS-Düzey1 bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı **Çizelge 8**'de gösterilmiştir.

Çizelge 8. İBBS-Düzey1 bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı (2013-2014 dönemi)

Düzey1 bölge		ADNKS 2014 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
TR1	İstanbul	14.377.018	438.998	424.662	14.336	1
TR2	Batı Marmara	3.351.582	147.561	101.113	46.448	13,96
TR3	Ege	10.023.549	235.605	189.490	46.115	4,61
TR4	Doğu Marmara	7.332.137	237.154	180.965	56.189	7,69
TR5	Batı Anadolu	7.499.242	248.056	208.817	39.239	5,25
TR6	Akdeniz	9.906.771	226.062	222.621	3.441	0,35
TR7	Orta Anadolu	3.886.251	116.952	142.812	-25.860	-6,63
TR8	Batı Karadeniz	4.493.559	160.815	195.633	-34.818	-7,72
TR9	Doğu Karadeniz	2.566.840	113.914	118.470	-4.556	-1,77
TRA	Kuzeydoğu Anadolu	2.206.326	80.017	123.105	-43.088	-19,34
TRB	Ortadoğu Anadolu	3.801.911	101.298	148.095	-46.797	-12,23
TRC	Güneydoğu Anadolu	8.250.718	148.175	198.824	-50.649	-6,12

Kaynak: TÜİK, 2014 Türkiye İstatistik Yıllığı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları. <http://www.tuik.gov.tr> (09 Aralık 2015)

4.4.2. İl Düzeyinde İç Göçler

Bir ülkede, iller arasında ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeler bakımından farklılıklar olabilir, ayrıca coğrafi konumu itibarıyla ya da sanayi sektörleri farklı düzeylerde bulunan bazı iller diğer iller ile kıyaslandığında gelişmiş ya da az gelişmiş bir yapıda olabilir. Dolayısıyla, görece olarak gelişmiş illere daha fazla göç akımı olurken, daha az gelişmiş illerden göç akımı olacaktır.

Coğrafi konum, ekonomik, sosyal ve kültürel faktörler başta olmak üzere kentin gelişmişlik durumu ve sanayi sektörünün işgücüne olan talebi kentler için bir çekim merkezi oluşturarak göçün bu kentlere doğru kaymasına neden olur. Artan göçlerle birlikte kentte konut ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için bir genişleme meydana gelir fakat bu beraberinde artan nüfus, yetersiz alt yapı hizmetleri, yetersiz kamu, sosyal ve eğitim hizmetlerine neden olabilir.

1975 – 1980 dönemi incelendiğinde kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç veren il Kars, net göç hızı % - 113.1 olmuştur. Ayrıca kendi nüfusu ile orantılı olarak en fazla göç alan il Kocaeli, net göç hızı % 112.9 olmuştur. 1980 – 1985 döneminde,

kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç veren il Tunceli, net göç hızı % - 123.9 olmuştur. Ayrıca kendi nüfusu ile orantılı olarak en fazla göç alan il Kocaeli, net göç hızı % 67 olmuştur. 1985 – 1990 döneminde ise kendi nüfusu ile orantılı olarak en fazla göç veren il Kars, net göç hızı % - 163.5 olmuştur. Ayrıca kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç alan il Kocaeli, net göç hızı % 108.2 olmuştur. 1995 – 2000 dönemi incelendiğinde kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç veren il Ardahan toplam nüfusu 119 982, aldığı göç 8 791, verdiği göç 22 317, net göç hızı % - 106,7 olmuştur. Ayrıca kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç alan il Tekirdağ, toplam nüfusu 555 916, aldığı göç 88 618, verdiği göç 37 283, net göç hızı % 96,8 olmuştur. 2007 – 2008 dönemi için ise kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç veren il Muş toplam nüfusu 404 309, aldığı göç 10 058, verdiği göç 25 896, net göç hızı % - 38,4 olmuştur. Ayrıca kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç alan il Yalova, toplam nüfusu 197 412, aldığı göç 16 656, verdiği göç 6 542, net göç hızı % 52,6 olmuştur. 2008 – 2009 dönemi incelendiğinde kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç veren il Ardahan toplam nüfusu 108 169, aldığı göç 3 775, verdiği göç 7 033, net göç hızı % -29,7 olmuştur. Ayrıca kendi nüfusu ile orantılı olarak en fazla göç alan il Çankırı, toplam nüfusu 185 019, aldığı göç 20 166, verdiği göç 11 831, net göç hızı % 46,1 olmuştur. 2009 – 2010 döneminde, kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç veren il Çankırı toplam nüfusu 179 067, aldığı göç 41 307, verdiği göç 17 958, net göç hızı % -35,2 olmuştur. Ayrıca kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç alan il Tekirdağ, toplam nüfusu 798 109, aldığı göç 20 166, verdiği göç 29 433, net göç hızı % 15,0 olmuştur. 2010 – 2011 dönemi için kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç veren il Van toplam nüfusu 1 022 532, aldığı göç 23 415, verdiği göç 72 273, net göç hızı % -46,7 olmuştur. Ayrıca kendi nüfusu ile orantılı olarak en fazla göç alan il Tekirdağ, toplam nüfusu 829 873, aldığı göç 42 265, verdiği göç 28 620, net göç hızı % 16,6 olmuştur. 2011 – 2012 döneminde ise kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç veren il Ağrı toplam nüfusu 552 404, aldığı göç 12 856, verdiği göç 27 984, net göç hızı % -27,0 olmuştur. Ayrıca kendi nüfusu ile orantılı olarak en fazla göç alan il Çankırı, toplam nüfusu 184 406, aldığı göç 17 050, verdiği göç 10 609, net göç hızı % 35,5 olmuştur.

Çizelge 9. İllerin Aldığı, Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı, 2013 – 2014

İl	Toplam nüfus	Aldığı göç	Verdiği göç	Net göç	Net göç hızı (‰)
Adıyaman	597.835	16.578	24.330	-7.752	-12,88
Ağrı	549.435	14.480	30.995	-16.515	-29,61
Bitlis	338.023	11.447	17.470	-6.023	-17,66
Çankırı	183.550	14.519	23.080	-8.561	-45,57
Erzurum	763.320	27.994	45.209	-17.215	-22,3
Gümüşhane	146.353	18.811	16.071	2.740	18,9
Kars	296.466	10.280	20.020	-9.740	-32,32
Kastamonu	368.907	17.539	18.163	-624	-1,69
Muş	411.216	12.077	22.688	-10.611	-25,47
Ordu	724.268	28.555	39.937	-11.382	-15,59
Bayburt	80.607	8.912	5.583	3.329	42,17
Zonguldak	598.796	18.115	24.783	-6.668	-11,07
Ardahan	100.809	5.323	8.033	-2.710	-26,52
İğdir	192.056	7.407	9.453	-2.046	-10,59
Yalova	226.514	14.680	11.064	3.616	16,09

Kaynak: TÜİK, 2014 Türkiye İstatistik Yıllığı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları. <http://www.tuik.gov.tr> (09 Aralık 2015).

2013 – 2014 dönemi incelendiğinde kendi nüfusu ile orantılı olarak en çok göç veren il Çankırı toplam nüfusu 183 550, aldığı göç 14 519, verdiği göç 23 080, net göç hızı % -45,57 olmuştur. En fazla göç alan il ise Bayburt, toplam nüfusu 80 607, aldığı göç 8 912, verdiği göç 5 583, net göç hızı % 42,17 olmuştur. İllerin aldığı, verdiği göç, net göç ve net göç hızı, 2013 – 2014 dönemi Çizelge 9’da gösterilmiştir.

2013-2014 dönemine ait illerin aldığı, verdiği göç, net göç ve net göç hızı, detaylı bir şekilde **EK-2**’de verilmiştir.

4.5. Türkiye’de İçgöç Olgusunun Sebepleri

Gerçek anlamda insan sonsuz olan ihtiyaçlarını var olan kıt kaynaklarla karşılamaya çalışır. İnsan Rasyonel davranan bir varlıktır. Tüketici rolünderken en fazla faydayı elde etmeye çalışır, üretici rolünderken ise en fazla kar elde etmeye çalışır. (Yayla, 1992: 80). İnsan nisbi kıtlık sorunu ile karşılaştığı zaman bunu telafi etmenin yollarını arar ve rasyonel bir varlık olduğu için durumları değerlendirerek karar verir. Genellikle göç ile ilgili seçimlerini fırsat maliyeti yaparak karar verirler. Türkiye’de meydana gelen iç göç hareketliliğinin ana nedenlerinden biri ekonomik sebeplerdir. İç göçün gerçekleşmesine yardımcı olan tali sebepler ise sosyal, siyasal

ve kültürel sebeplerdir. Fakat bahse konu olan ana ve tali sebeplerin oluşmasına neden olan sebep ise bölgeler arasında meydana gelen farklılıklardır. Bu farklılıklar bölgenin bulunduğu coğrafi konum, sanayi sektörü, kişi başına düşen gelir dağılımı, sosyal gelişmişlik, eğitim sektörü, sağlık sektörü ve benzeri birçok faktörden kaynaklanmaktadır. Bölgeler arasında bulunan topyekün farklılıklar ise itici ve çekici güçler olarak karşımıza çıkıyor. Eğer bir bölge diğer bir bölge ile kıyaslandığında ekonomik ve sosyal özellikleri daha fazla ise çekici güç yaratarak göç etmek isteyenlerin bu bölgeyi tercih etmelerine neden olmaktadır. Eğer bölge sanayi yönünden gelişmemiş, iş imkânları kısıtlı, sosyal imkânlar yetersiz ise bu bölgede yaşayanlar insanlar için bölgeden gitmeleri yönünde bir baskı yaparak itici bir göç yaratmakta ya da farklı bölgelerden göç etmeyi düşünen insanlar için bu bölge kısıtlı imkânlara sahip olduğu için tercih edilmemektedir. İtici ve çekici faktörler kuramı Ravenstein'nin 1885 ve 1889 yıllarında yayımladığı "Göç Kanunları" (The Laws of Migration) ile başlamış daha sonra birçok yazar konu üzerinde çalışmalarına devam etmişlerdir. Lee, Ravenstein'nin çalışmalarından yola çıkarak göçü etkileyen ana unsurları itici ve çekici faktörler adı altında incelemiştir. Türkiye'de iç göç ile ilgili yaptıkları çalışmalarda İçduyu ve Ünalın göçün, çoğunlukla itici güçlerden çekici güçlere doğru gerçekleştiğini, az gelişmiş bölgelerden gelişmiş bölgelere doğru gerçekleştiğini belirtmişlerdir (İçduygu ve Ünalın, 1997: 44).

4.5.1. İtici Güçler

İtici güçler, bireylerin yaşantısını negatif yönde etkileyen, kendileri ve aileri ile ilgili gelecek beklentilerini kısıtlayan durumlar olarak ifade edilebilir. İtici güçleri tek tek sıralamak neredeyse imkânsızdır. Bireyler rasyonel varlık oldukları için zaman içerisinde itici güçler çeşitlilik gösterebilir. Bölgenin bulunduğu coğrafi konumdan kaynaklanan uygun olmayan yaşam koşulları bulunabilir, sanayi çok gelişmemiş olduğundan iş imkânları kısıtlı olabilir, tarım ve hayvancılık faaliyetlerde makinaların kullanılması işgücüne olan talebi azaltabilir, eğitim, sağlık, sosyal imkânlar yetersiz olabilir. Bu bağlamda kırsal bölgelerde yaşayanlar için itici faktörler belirmiş olur, bireyler kendi başlarına bu itici faktörleri bertaraf edemediklerinden dolayı çekici faktörleri daha fazla olan yerlere doğru göç ederler (Çelik, 2007: 100). Kırsal bölgelerde geçim kaynağı genellikle tarım ve hayvancılıktır. Dolayısıyla tarım ve hayvancılık sektörünü etkileyen birçok doğal ve doğal olmayan etmenler mevcuttur. Mevsimlerim kötü gitmesi tarımın iyi yapılamamasına neden olurken tarımdaki verimsizlik hayvancılığa yansır ve hayvanların bakım masrafları artar ve bu yüzden

birçok kişi hayvancılık ve tarımla uğraşmayı tercih etmez. Ayrıca tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesi dolaylı yollardan araziden elde edilen verimi azaltır, tarım arazileri küçüldüğü için araziden elde edilecek gelir azalır, bakım masrafları yapılmaya değmeyeceği düşünülür ve bakımsız tarlalar geriye kalır, uzun yıllarda ise çorak arazi şeklini alır. Sanayinin gelişmesiyle birlikte tarım sektöründe insan faktörünün rolü azalmış yerini makinelere bırakmıştır. Bu durum da dolaylı yollardan işgücüne olan talebi azaltmıştır. Gelişen teknoloji ile birlikte kırsal kesimde yaşayan özellikle genç nesil genellikle çeşitli iletişim araçları vasıtasıyla gelişmiş bölgelerdeki ekonomik, sosyal imkânları, gelir farklılıklarını takip ederek, tarım işleriyle uğraşmak istememektedirler, beden gücüne dayalı işleri daha zor bulduklarından memleketlerinde bulunan arazilerini satarak kentlere göç etme eğilimindedirler. İtici güçler kapsamında değerlendirilen ve bireylerin kendi istekleri dışında gerçekleşen, devlet baskısı, terör, güvenlik sorunu, savaş, doğal afetler, kan davası gibi sebeplerden dolayı zorunlu olarak gerçekleşen göçler mevcuttur. Zorunlu olarak gerçekleşen bu itici sebepler insanları göçe zorlar. Zorunlu olarak gerçekleşen bu göçler gidilen bölgede, ekonomik, kültürel ve sosyal yönden farklılıktan dolayı göç edenlerle diğer yaşayanlar arasında kültürel çatışma yaşanabilir.

4.5.2 Çekici Güçler

Bireyler rasyonel varlıklar oldukları için gelecek ile ilgili kararlarında kentlerin cazibeliği bireylerin karar verme sürecinde çekici olarak etkiler. Sanayinin gelişmiş olması, istihdam yaratma imkânlarının fazla olması, gelir seviyesinin yüksek olması göç için çekici birer faktördür. Ayrıca daha iyi eğitim kurumlarının bulunması, sağlık hizmetlerinin daha iyi olması, eğlence ve hizmet sektörünün bulunması kentin çekiciliğini artırır. Bir bölgede çekici güçlerin fazlalığı, bölgeye göç akımının devam etmesine hem de bölgeden insanların başka yerlere göç etmemesine neden olur. İnsan rasyonel varlıktır. Genellikle insanlar çıkarlarına göre hareket eder. Dolayısıyla karşılaştırıldığında üstünlük sağlayacak bölgeler, sanayisi gelişmiş, işgücüne olan talep yüksek, daha fazla sosyal imkânlara sahip bölgeler çekici güç yaratarak göç etmek isteyenler tarafından tercih edilmektedir. Gelecek ile beklentilerin yüksek ve ulaşılabilme ihtimalinin olması ise göç etme kararı vermede çekici bir faktör olarak önemlidir (Brown and Jones, 1985: 333). Çekici faktörlerden en önemlilerinden birisi de göç edenlerin iş bulma beklentileridir. Fakat göç edenlerin hepsi iş bulamazlar. Bir bölgede eğitim, kamu, sağlık, ulaşım gibi sektörlerde ileriye doğru yapılması planlanmış bir gelişmenin var olması bölgeye istihdam yaratacağından dolayı çekici

faktör olarak etki yapar. Örneğin bir bölgeye hava limanı yapılması planmış ise bunun yapımında çalışacak işgücüne ihtiyaç olacak, burada çalışan işgücünün günlük gıda, ulaşım, barınma, sağlık gibi birçok ihtiyacı olacak daha sonra havalimanı bittikten sonra hava limanında çalışacak işgücüne ihtiyaç olacak bu işçilerin ev, gıda, sağlık, çocukları için okul ve diğer ihtiyaçları olacak zincirleme olarak devam edip gidecek aynı şekilde hastane, üniversite yapılması planlandığına bu bölgeye çekici faktör olarak yansiyacaktır. Göç edenlerin göç kararını vermelerinde, yaşantılarının kalitesini artıracak, refah seviyelerini yükseltecek faktörlerin de etkisi önemlidir. Genellikle göç edilecek bölgenin coğrafi konumu, iklim şartları, eğitim hizmetleri, sağlık hizmetleri, diğer sosyal hizmetler göç kararında etkili olmaktadır. Ayrıca göç edilecek bölgede bulunan tanıdık ve akrabalar göç kararı vermede çok önemlidir. Çünkü göç eylemi akrabaları veya tanıdıkları tarafından tecrübe edilmiştir. Eğer göç etmeyi isteyenler göç kararı verirlerse burada bulunan akrabaları veya tanıdıkları bu süreçte yardımcı olacaklar bölgeyi bildikleri için, iş bulma, maddi ve manevi destek, barınma ve diğer konularında yardımcı olacaklardır. Dolayısıyla göç edilecek yerde bulunan akrabalar veya tanıdıklar çekici faktör olarak göç kararı vermede önemli rol üstlenmektedir.

5. BANDIRMA İLÇESİNİN GENEL TANITIMI

Bandırma ilçesinin coğrafi konumu 40° 21' 30" kuzey enlemi ve 27° 48' 59" doğu boylamı üzerindedir. Bandırma'nın deniz seviyesinden yüksekliği 1 m ile 764 m arasında değişmektedir. Bandırmanın yüzölçümü ise geniş bir alanı kapsayarak 690 km²'dir. Bandırma ilçesinin arazisi genel olarak ova şeklinde düz ve bereketli bir yapıya sahiptir. Bandırma ilçesinin kuzeyinde Kapıdağ yarımadası yer alır, güneyinde Kuş cenneti adı ile bilinen Manyas gölü yer almaktadır. Bandırma ilçesinin güney bölümü azda olsa dağlık bir yapıya sahiptir. Bandırma ilçesinin en yüksek dağı ilçenin doğu kısmında yer alan yüksekliği 764 m olan ve 1280 km² alana sahip Karadağ'dır. Bandırma ilçesi, birinci derece deprem kuşağındadır. Bandırma'da, körfezin içine giren bir fay hattı bulunmaktadır. (Wikipedia, 2014).

Bandırma ilçesi, Balıkesir iline bağlı, Marmara denizinde kıyısı bulunan ve 144 bin nüfusa sahip, sanayisi ve ticaret gelişmiş, verimli toprakları sayesinde tarım ve hayvancılık yönünden gelişmiş bölgede yer almaktadır. Türkiye'nin beşinci büyük limanına, Marmara denizinde ise İstanbul'dan sonra ikinci büyük limanına sahiptir. Demir yollarının kesiştiği stratejik açıdan çok önemli bir pozisyondadır. Bandırma ilçesi yapılan ve yapılması planlanan birçok yatırım projelerinden dolayı hızla gelişmeye devam etmektedir. Turistik açıdan ayrı bir öneme sahiptir. Kuş cennetinin bulunması, antik kentlerin yer alması, deniz kenarında eşsiz kumsallara sahip olması, yakınında irili ufaklı adaların bulunması ve daha birçok sebepten dolayı turistler için çekici olmuştur. Bandırma ilçesi aynı zamanda 1992 yılında Marmara bölgesinde en fazla turiste ev sahipliği yapan ilçe olmuştur (Wikipedia, 2014).

Ekonomik yapı olarak Bandırma ilçesi, sanayisi gelişmiş, sanayi ile ilgili bina ve yapılar ilçe merkezinde tesis edilmiştir. 1970 ve 1980 arasında kurulan liman bandırma sanayi sektörünün gelişmesinde çok büyük katkı sağlamıştır (GMKA, 2012). 19 Mart 1997 yılında Bandırma Ticaret Odasının desteğiyle Bandırma Organize Sanayi Bölgesi kurulmuştur. Bandırma Organize sanayi bölgesi toplamda 944.444 m² bir alana sahiptir. 150 hektarlık genişleme alanına alana sahip, ayrıca 5.000 - 85.000 m² arasında değişen 52 sanayi parseli yer almaktadır. Bugün için bölgede 10 tane fabrika bulunmakta ve 7 tane fabrika inşaat halindedir. Bandırma sanayi bölgesinde 2009 yılında faaliyete geçen traktör fabrikası ve 2011 yılında faaliyete geçen 450 rüzgârgülü kapasiteli fabrika bulunmaktadır (Wikipedia, 2014). Bor minerali, Bandırmada yer alan Bandırma Bor Oksit Tesisi, Bandırma Boraks

Fabrikası ve Bandırma Borik Asit fabrikaları tarafından işlenerek dünyaya ihraç edilmektedir. İlçe merkezi dışında kalan yerlerde ise ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılık ile uğraşılmaktadır. Bu bölgede yetiştirilen çeşitli hayvanlardan elde edilen hayvansal dışkıları kullanılarak yılda 26 milyon KW üretim potansiyeline sahip biyogaz üretim tesisleri Bandırma ilçesinde faaliyet göstermektedir. Bandırma ilçesi ayrıca kimyasal gübre üretiminde önemli bir yere sahiptir. İlçede bulunan tavuk çiftlikleri tarafından tavuk ve tavuk ürünleri üretilerek Türkiye pazarına dahil edilmektedir. Bandırma ilçesinde bulunan liman yıllık 800 milyon dolar civarında ticaret hacmine sahiptir (GMKA, 2012). Bandırma'da bulunan Hidrojen Peroksit Fabrikası tarafından deterjan, tekstil ve kâğıt sektöründe kullanılan ana maddelerin üretimi burada gerçekleştirilmektedir.

Bandırma ilçesi bulunduğu coğrafi konum itibarıyla stratejik bir öneme sahiptir. Kara, hava, deniz, yollarının keşişim noktasında yer almaktadır. Demiryolu ile gelen mallar, deniz yoluyla diğer ülke pazarlarına ulaşma imkânı vermektedir. Demiryolu taşımacılığı ise Büyükşehir Belediyesi Deniz Otobüsleri (İDO) ile koordineli çalışarak İstanbul-İzmir arasında alternatif bir yol sunmaktadır. Bandırma ilçesi konumu itibarıyla yılın büyük bir bölümünü rüzgârlı geçirir dolayısıyla rüzgârgülleri için çok uygun bir konuma sahiptir. Bu bağlamda rüzgâr enerjisinden faydalanmak amacıyla 15 adet 3000 kW ve 20 adet 1.500 kW elektrik üretme potansiyeline sahip toplam 35 adet rüzgâr enerji santrali yapılmıştır (Aydın, 2011: 32).

Bandırma ilçesi, coğrafi konumu itibarıyla Marmara denizinde büyük bir limana sahip olması, deniz taşımacılığında ülkenin diğer bölgelerine özellikle dünyaya açılan bir kapı durumundadır. Bandırma limanından, İstanbul Boğazı yoluyla Karadeniz'e, Çanakkale Boğazını kullanarak ise Ege denizine oradan da Akdeniz'e ve dünyanın diğer ülkelerine ulaşım imkânı verir. Dolayısıyla Bandırmada kurulması planlanan ticaret ağlarıyla kara, hava, deniz yoluyla yapılacak ticaretlerin birbirine entegre edilmesi ile Bandırma lojistik bir üs olacaktır. TCDD ve BAGFAŞ limanları ile demiryolu bağlantısının bulunması bölgenin sanayisinin gelişmesinde önemli katkı sağlamaktadır. Yapılması planlanan Tekirdağ-Bandırma Tren Feri Projesi (trenlerin feribotla deniz üzerinde bir yerden başka yere taşınması) Asya'yı Avrupa'ya bağlayarak ticaretin hızlanmasına ve daha uygun fiyatlara yapılmasına imkân verecektir (GMKA, 2012).

5.1. Bandırma İlçesinin Tarihsel Gelişimi

Bandırma ilçesinin kuruluş tarihi tam olarak bilinmemektedir. Fakat tarihçiler tarafından yapılan araştırmalar neticesinde M.Ö. 8-9 yy'larda, Marmara Denizi'nin kıyısında kurulmuştur. Bölgede çeşitli dönemlerde Trakların, Friglerin, Perslerin ve Mysialıların yaşadığı bilinmektedir. Dolion kralı tarafından Kapıdağ Yarımadası'nın güney kesiminde Kyzikos kurulmuştur. O dönemlerde balıkçı köyü olan aynı zamanda Kyzikos'a bağlı liman kenti olan Bandırma "güvenilir liman" anlamına gelen "Panormos" olarak biliniyordu. (BTO, 2014).

Makedonya kralı Büyük İskender tarafından M.Ö. 334 yıllarında fethedilen Bandırma daha sonraki dönemlerde Roma İmparatorluğu'nun Bizans'ın egemenliğine geçmiştir. Türklerin Bandırma'ya ilk gelişi ise Kutalmışoğlu Süleyman Bey'in 1076'da Kyzikos'la birlikte Aydıncık ve Bandırma'yı fethetmesiyle başlamıştır. Uzun yıllar Selçuklu egemenliğinde kalan Bandırma, Selçuklu Sultanı 1. Kılıçarslan'ın 1106 yılında ölümü üzerine tekrar Bizanslıların hâkimiyetine geçmiştir. Bandırma çevresi 13. Yüzyıllarda Karesi Beyliğinin egemenliği altına girmiştir. Bölge Orhan Gazi döneminde 1354 yılında Osmanlı egemenliğine girmiştir. Daha sonra küçük bir balıkçı köyü olan Panormos adı Bandırma olarak değiştirilmiştir (BTO, 2014).

Bandırma'da 1874 yılında meydana gelen büyük bir yangından sonra Bandırma yeniden yapılandırılmıştır. Osmanlı-Rus Savaşı 1876-1878 döneminde, Kırım ve Romanya'dan Bandırma'ya çok göç almıştır. Gelen göç ile birlikte bölgede nüfus artışı yaşanmış ve bölgede bir hareketlilik olmuştur. Meydana gelen bu gelişmelerin etkisiyle Karesi Sancağına (Balıkesir) bağlı bir ilçe haline gelmiştir. 1881 yılında belediye kurulmuştur (BTO, 2014).

Yunanlılar tarafından 02 Temmuz 1920 yılında işgal edilen Bandırma 17 Eylül 1922 tarihinde işgalden kurtarılmıştır. 1923'de Cumhuriyet'in ilanı ile bugünkü idari yapısına, 1924 ve 1936 yıllarında Yunanistan'dan mübadele yoluyla gelen Türklerin bölgeye yerleşmesiyle bugünkü sosyolojik yapısına kavuşmuştur (Bandırma İlçe Eğitim Müdürlüğü <http://bandirma.meb.gov.tr/www/bandirma-tarihi/icerik/10> (05 Mart 2014).

Bandırma, Balıkesir iline bağlı bir ilçedir. İlçeye bağlı 54 mahalle bulunmaktadır. Bandırma ilçesine bağlı mahalleler, Akçapınar, Aksakal, Ayyıldız, Bentbaşı,

Bereketli, Beyköy, Bezirci, Çakılıköy, Çalışkanlar, Çarıkköy, Çepni, Çınarlı, Çinge, Dedeoba, Dere, Doğa, Doğanpınar, Doğruca, Dutliman, Edincik, Emre, Ergili, Erikli, Eskiziraatli, Gölyaka, Günaydın, Hacı Yusuf, Haydar Çavuş, Hıdırköy, İhsaniye, Kayacık, Kirazlı, Kuşçeneti, Külefli, Levent, Mahbubeler, Misakça, Orhaniye, Ömerli, Paşabayır, Paşakent, Paşakonak, Paşamescit, Sunullah, Şirinçavuş, Yeni, Yenice, Yenisığırcı, Yeniyenice, Yeniziraatli, Yeşilçomlu, 100.Yıl, 17.Eyl, 600 Evler'dir (TÜİK, 2015).

5.2. Bandırma İlçesinin Nüfus Yapısı ve Yıllar İtibariyle Nüfusun Gelişimi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre ilçenin nüfusu hızla artış göstermektedir. 1965 yılında yapılan nüfus sayımına göre Bandırma ilçe merkezinde 33.116 iken 2000 yılı genel nüfus sayımına göre 97.419'a ulaşmıştır. 1965–2000 dönemine ilişkin Bandırma'nın Nüfus Gelişimi **Çizelge 10**'da gösterilmiştir.

Çizelge 10. Bandırma'nın Nüfus Gelişimi (1965-2000)

YILLAR	Şehir	Köy	Toplam
1965	33.116	22.851	55.967
1970	39.525	23.328	62.853
1975	45.752	23.928	69.680
1980	53.497	27.454	80.951
1985	70.137	23.221	93.358
1990	77.444	24.856	102.300
2000	97.419	23.334	120.753

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) <http://www.tuik.gov.tr> (12 Ekim 2014)

Şehir : İl ve ilçe merkezleri sınırları içindeki nüfustur.

Köy : İl ve ilçe merkezleri dışında kalan yerleşim yerlerindeki (Belde belediyeleri dahil) nüfustur.

1965–2000 dönemine ilişkin Bandırma İlçe Nüfus Artış Oranı **Çizelge 11**'de gösterilmiştir.

Çizelge 11. Bandırma İlçe Nüfus Artış Oranı (1965–2000)

Yıllar	Nüfus Artış Hızı
1965 – 1970	%35
1970 – 1975	%29
1975 – 1980	%31
1980 – 1985	%54
1985 – 1990	%20
1990 – 2000	%23

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) <http://www.tuik.gov.tr> (12 Ekim 2014)

2007 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) göre Bandırma il/ilçe merkezi nüfusu 110.248 iken nüfus artmaya devam etmiş 2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine (ADNKS) göre Bandırma il/ilçe merkezi nüfusu 122.010 ye ulaşmıştır. 2007–2012 dönemine ilişkin Bandırma'nın Nüfus Gelişimi **Çizelge 12'**de gösterilmiştir.

Çizelge 12. Bandırma'nın Nüfus Gelişimi (2007-2012)

YILLAR	İl/ilçe merkezleri	Belde/köyler	Toplam
2007	110.248	18.355	128.603
2008	111.494	18.980	130.474
2009	113.385	18.692	132.077
2010	116.319	18.775	135.094
2011	119.750	18.456	138.206
2012	122.010	17.864	139.874

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) <http://www.tuik.gov.tr> (09 Aralık 2015)

2007–2012 dönemine ilişkin Bandırma'nın İl/İlçe Nüfus Artış Oranı **Çizelge 13'**te gösterilmiştir. En büyük artış 2010 ile 2011 döneminde %29 olarak gerçekleşmiştir.

Çizelge 13. Bandırma'nın İl/İlçe Nüfus Artış Oranı (2007–2012)

Yıllar	Nüfus Artış Hızı
2000 – 2007	%18
2007 – 2008	%11
2008 – 2009	%17
2009 – 2010	%26
2010 – 2011	%29
2011 – 2012	%19

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) <http://www.tuik.gov.tr> (09 Aralık 2015)

6360 sayılı kanun ile büyükşehir belediye sistemlerinde meydana gelen değişiklik, 6 Aralık 2012 tarihli ve 28489 sayılı resmi gazete de yayımlanmıştır. Bu kanun ile birlikte Bandırma 54 mahalleden oluşturulmuştur. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2013'e göre Bandırma ilçesi nüfus artış hızı 22.9 olmuştur. Bandırma il/ilçe nüfusu 2014 yılı itibarıyla 145.089'a ulaşmış ve aritmetik nüfus yoğunluğu ise 101 kişi/km² ulaşmıştır. Bandırma'nın Nüfus Gelişimi 2013-2014 **Çizelge 14**'te gösterilmiştir.

Çizelge 14. Bandırma'nın Nüfus Gelişimi 2013-2014

Yıllar	İl/ilçe merkezleri	Toplam
2013	143.117	143.117
2014	145.089	145.089

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) <http://www.tuik.gov.tr> (09 Aralık 2015)

Açıklama: İl, ilçe, belediye, köy ve mahallelere göre nüfuslar belirlenirken: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri dikkate alınmaktadır. Bu kapsamda, 6360 ve 6447 sayılı kanunlar ile düzenlenen ve bu kanunlar uyarınca ilk mahalli idareler genel seçimlerinde yürürlüğe girecek olan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri ile 5393 sayılı Yasa'nın 8 inci ve 11 inci maddelerine göre alınan ve söz konusu Kanun gereğince ilk mahalli idareler seçimlerinde uygulanacak olan birleşme ve katılmalar, belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına ve bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararlar, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı'nın 421 sayılı Kararına istinaden, NVİGM tarafından 1 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Ulusal Adres Veri Tabanı'na yansıtıldığı için, 2013 ADNKS sonuçları belirtilen değişiklikleri içermektedir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 8 inci ve 11 inci maddelerine göre yapılmış olan birleşme ve katılmalar, belediye nüfuslarına dâhil değildir. Birleşen veya katılan yerlerin nüfusu, söz konusu Yasa'nın 12 inci maddesi gereğince ilk mahalli idareler seçimlerine kadar mevcut tüzel kişiliklerinde gösterilmektedir.

Bulduğu konum itibarıyla potansiyel lojistik bir güce sahip olan Bandırma ilçesi lojistik sektör açısından bakıldığında, kara, deniz ve demiryolu ulaşımlarının tümüne sahip ve Güney Marmara'nın ikinci büyük liman kentidir (Güney Marmara Kalkınma Ajansı, 2012).

Bandırma ilçesinde 1964 yılında Bandırma Bor ve Asit Fabrikalarının kurulması, 1960 yılında kurulan Emek Tavukçuluk (Şeker Piliç), 1968 yılında Banvit'in kurulması, 1969 yılında BAGFAŞ'ın kurulması, şehirleşme ile birlikte gelişen endüstri ve sanayi hızlanarak gelişmeye devam etmiş ve göç alan yerlerden biri haline gelmesidir. 1965 yılında Bandırma ilçesinin toplam nüfus 55.967 kişi iken, 2014 yılında nüfus yaklaşık olarak %259 büyüyerek 145.089 kişi olmuştur.

Bandırma İlçesinde; 2014 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçlarına göre, ikamet edilen ilçeye göre nüfusa kayıtlı olunan iller incelendiğinde Bandırma ilçesinde en fazla Balıkesir iline kayıtlı 95.595 kişi, en az Hakkari iline

kayıtlı 16 kişi bulunmaktadı. Bandırma ilçesinde yabancılar hariç diğer illerden toplam 144531 kişi ikamet etmektedir.

Bandırma İlçesinde; Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2014 Sonuçlarına göre, en az evli erkek ve kadın 15-19 yaş grubu oluşturmaktadır. 65 yaş üstü kadın ve erkekler karşılaştırıldığında 65 yaş üstü kadın sayısı 8829, 65 yaş üstü erkek sayısı 6774 kişiden oluşmaktadır. 2014 yılı Medeni durum, cinsiyet ve yaş grubuna göre bandırma ilçesi nüfusu **Çizelge 15**'de gösterilmiştir.

Çizelge 15. Medeni Durum, Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Bandırma İlçesi Nüfusu 2014

Yaş grubu	Cinsiyet	Hiç evlenmedi	Evli	Boşandı	Eşi öldü	Toplam
15-19	Erkek	5.027	21	1		5.049
	Kadın	4.846	207	6		5.059
20-24	Erkek	5.368	532	22		5.922
	Kadın	3.484	1.786	61	3	5.334
25-29	Erkek	3.248	2.810	120	3	6.181
	Kadın	1.010	4.070	215	13	5.308
30-34	Erkek	1.597	4.594	297	5	6.493
	Kadın	412	4.933	351	28	5.724
35-39	Erkek	801	4.830	393	14	6.038
	Kadın	276	4.758	377	60	5.471
40-44	Erkek	388	4.798	434	15	5.635
	Kadın	228	4.575	422	121	5.346
45-49	Erkek	287	4.478	411	23	5.199
	Kadın	182	4.398	347	259	5.186
50-54	Erkek	205	4.453	298	44	5.000
	Kadın	140	4.185	308	468	5.101
55-59	Erkek	154	3.956	270	63	4.443
	Kadın	121	3.381	241	683	4.426
60-64	Erkek	78	3.082	157	79	3.396
	Kadın	83	2.551	165	877	3.676
65+	Erkek	96	5.669	205	804	6.774
	Kadın	139	3.450	256	4.984	8.829
	Toplam	28.170	77.517	5.357	8.546	119.590

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) <http://www.tuik.gov.tr> (12 Aralık 2015)
Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Açıklamalar:

İl, ilçe, belediye, köy ve mahallelere göre nüfuslar belirlenirken: Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık, tüzel kişilik ve isim değişiklikleri dikkate alınmaktadır.

Bu kapsamda, 6360 ve 6447 sayılı kanunlar ile düzenlenen ve bu kanunlar uyarınca ilk mahalli idareler genel seçimlerinde yürürlüğe girecek olan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri ile 5393 sayılı Yasa'nın 8 inci ve 11 inci maddelerine göre alınan ve söz konusu Kanun gereğince ilk mahalli idareler seçimlerinde uygulanacak olan birleşme ve katılmalar, belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına ve bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararlar, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı'nın 421 sayılı Kararına istinaden, NVİGM tarafından 1 Aralık 2013 tarihi itibarıyla Ulusal Adres Veri Tabanı'na yansıtıldığı için, 2013 ADNKS sonuçları belirtilen değişiklikleri içermektedir.

Bandırma İlçesinde; yaş grupları incelendiğinde 1576 erkek ve kadın okuma ve yazma bilmemektedir. Lise veya dengi meslek okulları 18-21 yaş grubu incelendiğinde kadınların sayısı 2926 iken erkeklerin sayısı 2490'dır. Yüksek okul veya fakülte mezunu 18-21 yaş grubu ve 22-24 yaş grubu incelendiğinde kadınların sayısı erkeklerden fazladır. Doktora mezunu 25-29 yaş incelendiğinde kadınların

sayısı 6 iken erkelerin sayısı 4'tür. Verilerin bu şekilde devam etmesi durumunda kadınların bitirilen eğitim düzeyi erkeklerden daha fazla olması beklenmektedir. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçlarına göre, 2014 yılı Bitirilen eğitim düzeyi, cinsiyet ve yaş grubuna göre Bandırma nüfusu **Çizelge 16**'da gösterilmiştir.

Çizelge 16. Bitirilen eğitim düzeyi, cinsiyet ve yaş grubuna göre Bandırma nüfusu - 2014

Yaş grubu	Cinsiyet	Okuma yazma bilmeyen	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	İlkokul mezunu	İlköğretim mezunu	Ortaokul veya dengi meslek okul mezunu	Lise veya dengi meslek okul mezunu	Yüksek okul veya fakülte mezunu	Yüksek lisans mezunu	Doktora mezunu	Bilinmeyen	Toplam
6-13	E	43	3547	3220		11					16	6837
	K	15	3354	2935		9					23	6336
14-17	E	1	76	190	1754	1944	11				9	3985
	K	5	69	151	1830	1730	22				7	3814
18-21	E	3	139	1	1673	5	2490	174			16	4501
	K	9	120		916	2	2926	298			30	4301
22-24	E	12	117		896		1513	875	2		34	3449
	K	23	97		662		1223	1130	5		34	3174
25-29	E	22	148	215	1186	158	2169	2117	57	4	105	6181
	K	40	102	389	948	144	1621	1921	78	6	59	5308
30-34	E	17	85	764	932	695	2111	1700	96	11	82	6493
	K	34	81	1217	609	499	1637	1514	86	11	36	5724
35-39	E	12	48	900	890	616	2023	1403	74	23	49	6038
	K	22	48	1531	761	459	1466	1063	75	14	32	5471
40-44	E	12	33	1030	994	662	1638	1132	68	21	45	5635
	K	39	53	1825	929	513	1223	680	39	13	32	5346
45-49	E	23	29	1253	927	633	1364	812	74	25	59	5199
	K	44	64	2271	746	532	977	465	27	16	44	5186
50-54	E	16	39	1618	606	565	1324	699	48	15	70	5000
	K	75	95	2906	416	342	869	324	23	5	46	5101
55-59	E	21	56	2059	310	450	877	544	29	10	87	4443
	K	82	148	2914	178	264	497	275	7	3	58	4426
60-64	E	19	58	1918	119	324	498	380	26	5	49	3396
	K	104	212	2620	46	208	263	158	7	1	57	3676
65+	E	147	523	4188	53	473	773	488	19	7	103	6774
	K	736	1966	5240	22	318	264	160	5	2	116	8829
Toplam		1576	11307	41355	18403	11556	29779	18312	845	192	1298	134623

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) <http://www.tuik.gov.tr> (12 Aralık 2015)

Yabancılar kapsama alınmamıştır.

6. BANDIRMA İLÇESİ İÇGÖÇ OLGUSUNA İLİŞKİN BİR İNCELEME

Bu kısımda araştırma konusu ve amacına ait bilgiler verilerek Bandırma ilçesinde yapılan araştırma sonucu ilçe ile ilgili elde edilen veriler incelenecektir.

6.1. Araştırmanın Konusu ve Amacı

Göç olgusu insanların, sınırsız olan ihtiyaçlarını, kıt kaynaklarla karşılama çabasından kaynaklanır. Kaynakların kıtlığı ise nispi kıtlıktır. Bu durum ise bireyleri seçim yapmaya iter, eğer birey bulunduğu bölgede ekonomik, sosyal ya da kültürel bir kıtlık sorunu ile karşılaşırsa bunu gidermek için başka bölgeler arasında seçim yapmak zorunda kalacak, seçimini rasyonel davranarak yapacak ve bu durum sosyal bir hareketlilik olarak ifade edilebilecek olan göç olgusunu başlatmış olacaktır. Göç olgusu nispi kıtlık sorununun varlığı ile başlayan, bölgelerin coğrafi konumları, sanayileşme durumları, gelişmişlik düzeyleri, ekonomik ve sosyal durumlarına bağlı olarak yarattıkları çeşitli itici ve çekici nedenlere bağlı olarak gelişen bir eylemdir. Göç eylemi gerçekleşirken fiziki olarak bireylerin bir yerden bir yere gitmelerinin ötesinde göç edilerek terk edilen bölge için de göç edilerek yaşanmaya başlayan bölge için de coğrafi, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak tahribata neden olmaktadır. Kırsal kesimden kente doğru meydana gelen göç akımında, kırsal kesimde bırakılan arazilerle ilgilenenlerin sayısı azaldığı için çoraklaşmakta, araziden verim alınamamaktadır dolayısıyla uzun zaman içerisinde bölgenin sahip olduğu arazi yapısı değişikliğe uğramaktadır. Aynı şekilde kente doğru bir akımda ise gecekondulaşma, bireyler arasında kültür çatışmasına kadar birçok sorun yaşanmaktadır.

Çalışmanın bu kısmında meydana gelen iç göç olgusunun Balıkesir iline bağlı Bandırma ilçesi örnek olarak alınmıştır. Bandırma ilçesinin ekonomik, sosyal ve kültürel gibi faktörlerin etkisiyle gerçekleşen göç ve yarattığı sonuçları hakkında fikir sahibi olabilmek amaçlanmıştır ve Bandırma'ya yerleşen göçerlerin karakteristik özellikleri, göç eylemlerinin nedenleri ve geleceğe yönelik beklentileri açıklanmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın konusu kapsamında belirlenen amaçlar, Bandırma'ya göç gelenlerin eğitim durumları, medeni durumları, Bandırma'ya göç etmesine neden olan çekici faktörleri, buldukları bölgelerden ayrılmalarına neden olan itici faktörleri, göç ettikten sonraki yaşam düzeyleri, Bandırma'yı sevip sevmedikleri ve eğer memleketlerinde çalışma fırsatları olsaydı geri dönüp dönmeyecekleri gibi konular araştırılacaktır. Göç etmelerine neden olan faktörler araştırılırken bugüne kadar belirlenmiş olan göç kuramlarından faydalanılacak böylelikle Bandırma örneğinde belirlenmiş olan teoriler sınanmış olacaktır. Diğer önemli bir konu ise göç edenler göç sonrası beklentilerine kavuşup kavuşmadıkları, göç sonrası hayatları olumlu ya da olumsuz değişime uğrayıp uğramadığı hakkında bilgi sahibi olunacaktır. Şu an içinde buldukları durumdan memnun olup olmadıkları ayrıca göç ve göç sonrası yaşam memnuniyeti arasındaki ilişki çeşitli yollardan sınanacaktır.

Bandırma'ya gerçekleşen iç göç olgusunun nedenleri araştırıldığında Bandırmaya gelenlerin ekonomik sebeplerden Bandırma'ya geldikleri tespit edilmiştir. Bandırma, göç edenler için birçok çekici faktör yaratmış bu çekici faktörlerin başında ise ekonomik nedenler (iş imkânlarının çokluğu) gelmektedir. Diğer yandan Bandırma ilçesi coğrafi konumu itibarıyla İstanbul, Bursa şehirlerine yakınlığı Türkiye'nin hızla sanayileşen bölgeleri arasında yer alması gelişen tarım ve hayvancılık sektörünün oluşu deniz, kara ve hava taşımacılığının merkezinde yer alması ve ayrıca turizm bölgesinde bulunması da Bandırma'ya göç etmelerinde etkili olduğu düşünülmektedir. Bu gelişim neticesinde sanayi ve endüstri, tarım ve hayvancılık sektörlerinin hızla büyümeleri işgücü talebini doğurmaktadır. Türkiye' de sanayileşme, kentlere hareketin temel nedeni olmamakla birlikte göçün yönünü belirlemektedir. Göç hareketinin yönü, iş imkânlarının ve iş çeşitliliğinin daha fazla olduğu bölge ya da şehirlere doğru olmaktadır. Diğer yandan göç edilecek yer tercihini, göçerlerin göç edecekleri yerleşim merkezlerinde daha önceden gelip yerleşmiş akraba, arkadaş ya da hemşericilik de etkilemektedir. Bu nedenle bu çalışmada göçerlerin gelir faktöründen farklı nedenlere bağlı olarak da göç kararı verip eylemini gerçekleştirdiğini kanıtlamak ve gelir faktörü dışında kalan etmenlerin incelenen Bandırma örneği içerisinde kabul edilebilirliğini göstermek amaçlanmaktadır. Buna bağlı olarak Bandırma araştırma sahasındaki göçerlerin yaşam koşulları, kültür, sosyal faaliyetler gibi sosyal nedenlere bağlı olarak göç edebileceği bu teori ışığında incelenecektir.

6.1.1. Araştırmanın Hipotezleri

6.1.1.1 Göçerlerin Demografik Özelliklerine Göre Hipotezler

- Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Doğum Yerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile Hane Halkı sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile İş Yerindeki Durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

6.1.1.2 Göçerlerin Ekonomik Özelliklerine Göre Hipotezler

- Göçerlerin, Hanede Çalışan Kişi Sayısı ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Göçerlerin, İş yerindeki Durumu ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Göçerlerin, Konut Mülkiyeti ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Göçerlerin Yaptıkları Tasarruf ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

6.1.1.3 Göçerleri Etkileyen Çekici ve İtici Faktörlere Göre Hipotezler

- Çekici Faktörler ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Çekici Faktörler ile Göçerlerin Memleketlerine Dönme İstekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

- Çekici Faktörler ile Bandırma'dan Başka bir Yere Göç Etmek istekleri arasında Sevgisi arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Göç ile Çekici Faktörler arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- İtici Faktörler İle Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

6.1.1.4 Göçerlerin Memnuniyet Durumlarına Göre Hipotezler

- Konut Mülkiyeti ile Yaşam Memnuniyeti arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Çekici faktörler ile Yaşam Memnuniyeti ile arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- İtici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Çalışma Şekli ile Yaşam Memnuniyeti arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki vardır.
- Bandırma sevgisi ile Yaşam Memnuniyeti arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki vardır.

6.1.2. Araştırmada Esas Alınan Göç Teorileri

Göç hareketleri üzerine literatür taraması yapıldığında, göç hareketlerinin sebebini ve sonuçlarını anlamaya yönelik birçok kuram öne sürülmüştür. Göç teorilerinin amacı göç eylemlerinin hangi şartlar altında ve neden gerçekleştiğini anlamaya yöneliktir. Bu bağlamda Bandırma'da meydana gelen iç göç hareketleri çeşitli göç kuramları ile açıklanabilir.

Göç hakkında bilinen ilk bilimsel çalışmayı yapan Ravenstein geliştirdiği göç kuramları ile göç ile yapılan çalışmalara öncülük etmiştir. Ravenstein tarafından ileri sürülen temel kuramları Bandırma'da iç göç ile yapılan çalışmaların sonuçlarında görmek mümkündür (Çağlayan, 2006:16). Göç edenlerin büyük bir bölümü Balıkesir ilinden Bandırma'ya göç etmiştir, bu da bize Ravenstein tarafından öne sürülen yakın mesafe kuramını desteklemektedir. Bir bölgede meydana gelmesi muhtemel sanayileşme, ticaretin artması, ekonomik gelişme yakın çevredekiler tarafından

gelişmenin olduğu bölgeye doğru göç olarak döner dolayısıyla bir bölgenin nüfusu azalırken diğer bölgenin nüfusu artar. Boşalan yerler farklı bölgelerden gelenler tarafından doldurulur. Göç basamaklı olarak yayılmaya devam eder. Bandırma örneği incelendiğinde sanayileşme, ticaretin artması ve diğer faktörlerin bulunması nedeniyle Bandırma'ya yakın yerden göç almıştır, bu durum Bandırma'nın nüfusunun artmasına neden olurken diğer yerlerin nüfusunun azalmasına neden olmaktadır. Fakat uzun dönemde ise boşalan bu yerlere farklı bölgelerden göç alarak tekrardan nüfus artışına neden olmaktadır. Daha sonraları Lee tarafından öne sürülen "itici ve çekici" faktörler kuramını Bandırma'da yapılan iç göç çalışmalarında görmek mümkündür. "İtici ve çekici" kuramına göre, göç etmeyi düşünenler yaşadıkları bölgeyi olumlu ve olumsuz olarak değerlendirirler, daha sonra gitmeyi planladıkları yerle ilgili olarak olumlu ve olumsuz özellikleri değerlendirirler. Sonuç olarak olumsuz olarak değerlendirdikleri itici faktörleri, olumlu olarak değerlendirdikleri çekici faktörleri oluşturur. Aslında bu teorinin altında yatan temel neden insanların ihtiyaçlarının sınırsız kaynakların ise kıt olmasıdır. Fakat burada bahsedilen kaynakların nisbi kıtlığıdır. İnsan rasyonel olarak karar verir yani durumu olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirdikten sonra kendi çıkarı yönünde karar verir. Bandırma ilçesinde yapılan çalışmada itici ve çekici faktörler belirlenmiş göç edenlerin rasyonel davranış sergileyerek kendi istekleri ile çekici faktörlerin yoğun olduğu tarafa doğru göç etmeyi tercih etmişlerdir.

Gerçekleşen göç hareketi genellikle emeğin düşük ücretlendirilmesinden kaynaklanmaktadır. Bandırma'da gerçekleşen göçün önemli nedenlerinden biri bölgeler arasında gelir farklılığının bulunmasıdır. Bandırma'da yapılan araştırmada göç edenlerin yaşam şartları, sosyal gereksinimleri göç kararı vermelerinde önemli etken olmuştur.

İkili emek teorisinin etkili olduğu görülmektedir. Ticaret ve sanayileşmenin hızla arttığı Bandırma ilçesi işgücüne olan talep artmaktadır.

Bağımlılık teorisinin etkili olduğu görülmektedir. Bandırma ilçesi çevre ilçeler ile kıyaslandığında ticaret ve sanayi bakımından daha gelişmiş durumdadır ve işgücüne talep fazladır. Bandırma'ya yakın yerler tarafından işgücü temin edildiği için bağımlılık söz konusudur.

Göç Ağ teorisinin etkili olduğu görülmektedir. Göç etmeyi planlayanlar tarafından karar verilmeden önce göç etmeyi düşünülen yerde yaşayan aile, akraba, arkadaş

hem karşılaştıkları sorunları çözmeye hem de bölgeyi iyi bildiklerinden dolayı göç kararı vermede önemli faktör olmaktadır.

6.1.3. Araştırma Alanı

Araştırma sadece Bandırma sahası ile sınırlıdır. Bandırma merkez dışındaki yerleşim alanları araştırma kapsamına dahil edilmemiştir. Bandırma ilçesine çeşitli ekonomik ve sosyal nedenler ile gelip yerleşenler ve yine bu sebepler dahilinde yerleşmek zorunda kalan ve Bandırma'da yaşayanlar, Bandırma sanayi bölgesi, diğer kurum ve kuruluşlarda çalışanlar ile anket çalışması yapılmıştır.

6.1.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklem

Alan araştırması yapılarak veri toplanması amaçlanmıştır. Bandırma ilçesine göç etmişler ile görüşmeler yapılarak hazırladığımız anket formu dikkatlice göçerler tarafından doldurulmuştur. Anket formuna ek olarak göçerler ile yüz yüze görüşmelerde detaylı bilgiler alınarak araştırmanın kaynakları oluşturulmuştur.

Araştırmanın evreni 2013 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi (ADNKS) sonuçları baz alınarak oluşturulmuştur. Bandırma ilçesinde ikamet edip, nüfus kaydı Bandırma dışında olan 47590 göçer oluşturmaktadır. Araştırmanın evreni içerisinde daha önceki literatürden elde edilen bilgiler ve Bandırma ilçesinin nüfus gelişimi göz önüne alınarak, örnek büyüklüğü %95 güven aralığında ve %5 hata payı ile 245 olarak belirlenmiştir. Örneklem sayısının artırılması ile ana kütle açıklama daha isabetli olunacağı öngörülerek anket 385 kişiye uygulanmıştır. Ana kütle olarak seçilen bölgede örnek büyüklüğünün belirlenmesi için aşağıdaki formül uygulanmıştır.

Burada;

Hedef kitledeki birey sayısı biliniyorsa

$$n = Nt^2pq/d^2 (N-1) + t^2pq$$

formülleri kullanılır. Formüllerde;

N: Hedef kitledeki birey sayısı

n: Örneklem alınacak birey sayısı

p: İncelenen olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı)

q: İncelenen olayın görülmeysi sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı)

t: Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosu göre bulunan teorik değeri

d: Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen \pm örneklem hatasıdır (İslamoğlu ve Alniaçık, 2013: 191).

Verilen formül kullanılarak yapılan hesaba göre örnek büyüklüğünün 245 gözlem olması gerekir, fakat göçerlerden bazıları yapılan anket sorularına cevap vermeme ihtimali göz önüne alındığı için örnek büyüklüğü 385 olarak belirlenmiştir. Anket uygulanan göçerler, kolayda örneklem yöntemine göre belirlenmiştir. Anket uygulanan kişilerin göç etmiş kişiler olmasına özen gösterilmiş ve ek özellik aranmamıştır. Neticede 385 adet anket, sadece Bandırma'ya iç göç ile gelen göçerlere uygulanmıştır.

Kolayda örneklem yöntemi ile bu bölgedeki deneklerle yüz yüze görüşülerek 2014 yılı Ocak-Haziran döneminde 31 sorudan oluşan anket formu uygulanmıştır. Anket sonuçlarından elde edilen veriler Office Excel ve SPSS (versiyon 21) bilgisayar programları yardımıyla değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Ayrıca çeşitli değişkenlerin birbirlerinden bağımsız olup olmadıklarını incelemek amacıyla çapraz Çizelgeler düzenlenmiş ve SPSS bilgisayar programında Ki-Kare testi ile değerlendirilmiştir.

6.2. Bandırma İlçesi İçgöç Olgusu Bulguları

Bu bölümde, Bandırma dışından gelip Bandırma İlçesinde yaşayan ve ankete katılan bireylerin sosyal, kültürel ve ekonomik özellikleri saptanmıştır. Ayrı zamanda yaş, eğitim durumu, gelir durumu, medeni durumu, doğum yeri, çalışma şekli, ne kadar süre önce Bandırma'ya geldiği, Bandırma'ya göç etmeye neden olan çekici faktörler, buldukları bölgeden göç etmeye neden olan itici faktörler, yaşam düzeyi, Bandırma'yı sevip sevmedikleri, eğer memleketlerinde çalışma fırsatı olsa tekrar memleketlerine dönüp dönmeyecekleri sorularına cevap aranmıştır. Anket ile ilgili bilgiler ve frekans dağılımları Çizelgeler halinde verilmiştir.

6.2.1. Göçerlerin Sosyal Özellikleri

Bandırma ilçesinde yapılan ankete katılan göçerlerin cinsiyete göre frekans dağılımı incelendiğinde, katılımcıların % 6,8'inin kadın, % 93,2'sinin erkek olduğu görülmektedir. **Çizelge 17**'de ankete katılan göçerlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Çizelge 17. Göçerlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Frekans %
Erkek	359	93,2
Kadın	26	6,8
Toplam	385	100,0

Göçerlere 9 farklı yaş grubu sunulmuş ve yaşlarını belirtmeleri istenmiştir. Katılımcıların tamamı soruları yanıtlamışlardır. Yaş grupları ve göçerlerin yaş dağılımları ve Frekans dağılımları **Çizelge 18**'de verilmiştir. Frekans dağılımına göre, 15–24 yaş grubunda bulunan 40 göçer, toplam katılımcıların %10,4'ünü oluşturmuştur. 25–29 yaş grubunda bulunan 50 göçer %13'ünü, 30–34 yaş grubunda bulunan 51 göçer %13,2'sini, 35–39 yaş grubunda bulunan 72 göçer %18,7'sini, 40–44 yaş grubunda bulunan 51 göçer %13,1'ini, 45–49 yaş grubunda bulunan 37 göçer %9,6'sını, 50–54 yaş grubunda bulunan 26 göçer %6,8'ini, 55–59 yaş grubunda bulunan 29 göçer %7,5'ini, 60 yaş ve üstü grubunda bulunan 29 göçer %7,5'ini oluşturmaktadır. Araştırmayı 72 kişi ile en fazla 35-39 yaş gurubu oluşturmuştur.

Çizelge 18. Göçerlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş grupları	Frekans	Frekans %
15-24	40	10,4
25-29	50	13,0
30-34	51	13,2
35-39	72	18,7
40-44	51	13,2
45-49	37	9,6
50-54	26	6,8
55-59	29	7,5
60 ve Üstü	29	7,5
Toplam	385	100,0

Katılımcıların eğitim durumlarına göre frekans dağılımları incelendiğinde, en çok lise düzeyinde eğitim almış kişilerin yer aldığı görülmektedir. Katılımcılar arasında 4

kişinin okuryazar olup, 1 kişinin de doktora eğitime sahip olduğu belirlenmiştir. Okuryazar olan 4 kişi genel katılımcıların %1'ni oluşturmuştur. İlkokul mezunu olan 85 kişi genel katılımcıların %22,1'ni, Ortaokul mezunu 73 kişi genel katılımcıların %19'unu, Lise mezunu 123 kişi genel katılımcıların %31,9'unu, Yüksek Okul mezunu 35 kişi genel katılımcıların %9,1'ini, Fakülte mezunu 64 kişi genel katılımcıların %16,6'sını, Doktora mezunu 1 kişi genel katılımcıların %0,3'nü oluşturmaktadır. **Çizelge 19**'da Göçerlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı gösterilmiştir.

Çizelge 19. Göçerlerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	Frekans	Frekans %
Okur-Yazar	4	1,0
İlkokul	85	22,1
Ortaokul	73	19,0
Lise	123	31,9
Yüksek Okul	35	9,1
Fakülte	64	16,6
Doktora	1	0,3
Toplam	385	100,0

Ankete katılan göçerlere medeni halleri ile ilgili olarak sorular sorulmuş soruya katılımcıların hepsi cevap vermiştir. Ankete katılan göçerlerin medeni durum frekans dağılımı incelendiğinde, 385 kişi ile yapılan anket sonuçlarına göre katılımcıların 57'si hiç evlenmemiş genel katılımcıların %14,8'ini oluşturmaktadır. Katılımcılardan 305 kişi evli, genel katılımcıların %79,2'sini oluşturmaktadır. Katılımcılardan 13 kişinin eşi ölmüş, genel katılımcıların %13'ünü oluşturmaktadır. Katılımcılardan 7 kişi boşanmış, genel katılımcıların %1,8'ini oluşturmaktadır. Katılımcılardan 2 kişi birlikte yaşıyor, genel katılımcıların %0,5'ini oluşturmaktadır. Katılımcılardan 1 kişi evli fakat ayrı yaşıyor, genel katılımcıların %0,3'ünü oluşturmaktadır. Medeni durum dağılımı **Çizelge 20**'de gösterilmiştir.

Çizelge 20. Medeni Durum Dağılımı

Medeni Durum	Frekans	Frekans %
Hiç evlenmedi	57	14,8
Evli	305	79,2
Eşi öldü	13	3,4
Boşandı	7	1,8
Birlikte yaşıyor	2	0,5
Evli fakat ayrı yaşıyor	1	0,3
Toplam	385	100,0

Soruyu evli olan yanıtlayan katılımcılar için evlenme eylemini Bandırma'ya göç etmeden önce mi yoksa Bandırma'ya göç ettikten sonra mı olduğunu öğrenmek için sorular yönetilmiş ve evli katılımcıların hepsi soruya yanıt vermiştir. Göç etmeden önce evlendiğini söyleyen katılımcı sayısı 204 kişi, genel katılımın %53'ünü oluşturmaktadır. Göç ettikten sonra evlendiğini söyleyen katılımcı sayısı 124 kişi, genel katılımın %32,2'sini oluşturmaktadır. Ankete katılan 57 kişi, genel katılımın %14,8'ini oluşturan kişiler hiç evlenmemiştir. Evlilik Durum Dağılımı **Çizelge 21**'de gösterilmiştir.

Çizelge 21. Evlilik Durum Dağılımı

Evlilik Durumu	Frekans	Frekans %
Göç Etmeden Önce	204	53,0
Göç Ettikten Sonra	124	32,2
Hiç Evlenmemiş	57	14,8
Toplam	385	100,0

Katılımcılara varsa çocuk sayılarını yaş gruplarını dikkate alarak belirtmeleri istenmiştir. Katılımcıların tamamı soruları yanıtlamıştır. Çocuk yaş grupları frekans dağılımları incelendiğinde katılımcılardan 100 kişi çocuğu olmadığını belirtmiş ve toplam katılımcıların %26'sını oluşturmaktadır. Katılımcılardan 0-6 Yaş Arası 1 Çocuk olduğunu ve 18 yaşından büyük 2 çocuk olduğunu belirten 47 kişi, genel katılımın %12,2'sini oluşturmaktadır. Çocuk yaş grupları dağılımı **Çizelge 22**'de gösterilmiştir.

Çizelge 22. Çocuk Yaş Grupları Dağılımı

Çocuk Yaş Grupları	Frekans	Frekans %
0-6 Yaş Arası 1 Çocuk	47	12,2
0-6 Yaş Arası 2 Çocuk	11	2,9
0-6 Yaş Arası 3 Çocuk	2	0,5
7-17 Yaş Arası 1 Çocuk	34	8,8
7-17 Yaş Arası 2 Çocuk	24	6,2
7-17 Yaş Arası 3 Çocuk	5	1,3
18 Yaşından Büyük 1 Çocuk	33	8,6
18 Yaşından Büyük 2 Çocuk	47	12,2
18 Yaşından Büyük 3 Çocuk	18	4,7
18 Yaşından Büyük 4 Çocuk	13	3,4
7-17 Yaş Arası 3 Çocuk, 18 Yaşından Büyük 1 Çocuk	3	0,8
7-17 Yaş Arası 1 Çocuk, 18 Yaşından Büyük 1 Çocuk	11	2,9
0-6 Yaş Arası 1 Çocuk, 7-17 Yaş Arası 2 Çocuk	2	0,5
0-6 Yaş Arası 2 Çocuk, 7-17 Yaş Arası 1 Çocuk	4	1,0
0-6 Yaş Arası 1 Çocuk, 18 Yaşından Büyük 1 Çocuk	1	0,3
0-6 Yaş Arası 1 Çocuk, 7-17 Yaş Arası 1 Çocuk	20	5,2
7-17 Yaş Arası 2 Çocuk, 18 Yaşından Büyük 1 Çocuk	6	1,6
0-6 Yaş Arası 1 Çocuk, 7-17 Yaş Arası 1 Çocuk, 18 Yaşından Büyük 1 Çocuk	2	0,5
0-6 Yaş Arası 1 Çocuk, 7-17 Yaş Arası 2 Çocuk, 18 Yaşından Büyük 1 Çocuk	1	0,3
7-17 Yaş Arası 1 Çocuk, 18 Yaşından Büyük 2 Çocuk	1	0,3
Çocuğu Yok	100	26,0
Toplam	385	100,0

Katılımcılara ailenizde şu anda birlikte yaşadığınız siz dahil toplam kişi sayısı (Hane halkı sayısı) sorulmuş ve tüm katılımcılardan yanıt alınmıştır. Katılımcılar hane halkı sayılarına göre Tek Yaşıyorum diyenlerin sayısı 24 kişi genel katılımcıların %6,2'sini, "2 kişi" diyenlerin sayısı 76 kişi genel katılımcıların %19,7'sini, "3 kişi" diyenlerin sayısı 125 kişi genel katılımcıların %32,5'ni, "4 kişi" diyenlerin sayısı 100 kişi genel katılımcıların %26'sını, "5 kişi" diyenlerin sayısı 24 kişi genel katılımcıların %6,2'sini, "6 kişi ve Üzeri" diyenlerin sayısı 36 kişi genel katılımcıların %9,4'ünü, oluşturmaktadır. Göçerlerin Hane Halkı Sayısına Göre Dağılımı **Çizelge 23**'te gösterilmiştir.

Çizelge 23. Göçerlerin Hane Halkı Sayısına Göre Dağılımı

Hane Halkı Sayısı	Frekans	Frekans %
Tek Yaşıyorum	24	6,2
2 Kişi	76	19,7
3 Kişi	125	32,5
4 Kişi	100	26,0
5 Kişi	24	6,2
6 Kişi ve Üzeri	36	9,4
Toplam	385	100,0

Çizelge 24'te ankete katılan 385 göçerin doğdukları bölgeler görülmektedir. Katılımcılar arasında en az doğum yeri merkezine sahip bölge 5 göçer ile genelin %1,3'ünü oluşturan Akdeniz bölgesidir. Ankete katılanlar arasında en çok doğum merkezi bölgesi olarak gösterilen bölge, Marmara bölgesidir. Marmara bölgesini, 219 göçer doğum yeri olarak göstererek genelin %56,9'unu oluşturmaktadır. Ege bölgesini 28 göçer doğum yeri olarak göstererek, genelin %7,3'ünü oluşturmaktadır. Ankete katılanlar arasında, yoğunluğa sahip olan diğer bir bölge ise, İç Anadolu bölgesidir. İç Anadolu bölgesinde doğan 50 katılımcı genelin %13'ünü oluşturmaktadır. Karadeniz bölgesinde doğan katılımcı sayısı 25 olurken genelin %6,5'ini oluşturmaktadır. Doğu Anadolu bölgesinde doğan katılımcı sayısı 38 ve genelin %9,9'unu oluşturmaktadır. Güneydoğu Anadolu bölgesinde doğan katılımcı sayısı 10 kişi ve genelin %2,6'sını oluşturmaktadır. Yurt dışı doğumlu olan 10 katılımcı, genelin %2,6'sını oluşturmaktadır. Doğum Yeri Bölgesel Olarak Dağılımı Çizelge 24'te belirtilmiştir.

Çizelge 24. Doğum Yeri Bölgesel Olarak Dağılımı

Doğum Yeri Bölgesi	Frekans	Frekans %
Marmara Bölgesi	219	56,9
Ege Bölgesi	28	7,3
Akdeniz Bölgesi	5	1,3
İç Anadolu Bölgesi	50	13,0
Karadeniz Bölgesi	25	6,5
Doğu Anadolu Bölgesi	38	9,9
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	10	2,6
Yurtdışı	10	2,6
Toplam	385	100,0

6.2.2. Göçerlerin Gelir ve İstihdam Özellikleri

Araştırmaya katılan göçerlerin çalışarak para kazanmaya başladıkları yaş aralığı sorulmuş ve katılımcıların hepsi soruları yanıtlamıştır. Araştırma bulgularına göre 18-20 yaş arası çalışmaya başlayanların sayısı 175 kişi ve toplam katılımcıların %45,5'ini oluşturmuştur. 26 yaş üstünde çalışmaya başlayanların sayısı 5 kişi, genel katılımcıların %1,3'ünü oluşturmuştur. Çalışmaya başlama yaş aralığı dağılımı **Çizelge 25**'te belirtilmiştir.

Çizelge 25. Çalışma Yaş Aralığı Dağılımı

Çalışma Yaş Aralığı	Frekans	Frekans %
10-14 Yaş Arası	64	16,6
15-17 Yaş Arası	101	26,2
18-20 Yaş Arası	175	45,5
21-23 Yaş Arası	35	9,1
24-26 Yaş Arası	5	1,3
26 Yaş Üstü	5	1,3
Toplam	385	100,0

Ankete katılan 385 kişiye hangi sektörde istihdam edildikleri sorulmuştur. Araştırmaya katılan 17 kişi çalışmadığını belirtmiş ve bu genel katılımcıların %4,4'ünü oluşturmuştur. Çalışmayanların bir kısmı hayatlarını ailelerinin yanında onlarla birlikte idame etmektedirler. Diğer kısmı ise emekli olduklarından dolayı çalışmadıklarını belirtmişlerdir. Araştırma sahasında uygulanan anket çalışmasına katılan kişilerden 41 kişi fabrikada çalıştığını belirtmiş ve genel katılımcıların %10,6'sını oluşturmuştur. Eğitim sektöründe çalışanların sayısı 19 kişi, genel katılımcıların %4,9'unu oluşturmaktadır. Sağlık sektöründe çalışanların sayısı 15 kişi, genel katılımcıların %3,9'unu oluşturmaktadır. Kamu sektöründe çalışanların sayısı 22 kişi, genel katılımcıların %5,7'sini oluşturmaktadır. Hizmet sektöründe çalışanların sayısı 44 kişi, genel katılımcıların %11,4'ünü oluşturmaktadır. Sanayi sektöründe çalışanların sayısı 55 kişi, genel katılımcıların %14,3'ünü oluşturmaktadır. İnşaat sektöründe çalışanların sayısı 46 kişi, genel katılımcıların %11,9'unu oluşturmaktadır. Serbest sektöründe çalışanların sayısı 25 kişi, genel katılımcıların %6,5'ini oluşturmaktadır. Diğer sektöründe çalışanların sayısı 101 kişi, genel katılımcıların %26,2'sini oluşturmaktadır. Diğer sektörde çalışanların çoğunluğunu gıda sektörü oluşturmaktadır. Diğer bütün kişiler çalıştıklarını beyan ederek istihdam edildikleri işkollarını belirtmişlerdir.

Göç yoluyla Bandırma'ya gelenlerin çalıştıkları sektör incelendiğinde, Bandırma'nın gelişmişlik düzeyine bağlı olarak Tarım, Gıda, Sanayi, İnşaat, Hizmet gibi gelişen bir sektöre sahip olmasıyla beraber sayıları (diğer sektör) en fazla katılımcının olduğunu görmekteyiz. Yoğunlukla vasıflı işçi olarak istihdam edilen göçerler, genel katılım içerisinde %43,4'lük bir orana sahiptir.

Hizmet, sanayi ve inşaat sektörleri, göçerler tarafından en çok tercih edilen diğer sektörlerdendir. Göç olgusunun nedenleri ile karşılaştırılınca bulunan bu sonuç şaşırtıcı değil, kanıtlayıcı niteliktedir. Gelişen yerleşim merkezlerinde, hizmet sektöründeki istihdam açığı gelir seviyesi düşük bireyler veya istihdam nedenlerine bağlı olarak göç eden göçerler tarafından kapatılmaktadır. Yerleşim merkezlerindeki çeşitli ihtiyaçların karşılanmasında bu sektörün önemi büyük olmakla beraber göçerlerin rahatlıkla işgücüne dahil olabildikleri sektördür. Bandırmanın en önemli sektörlerinden biri olan gıda tavukçuluk, yumurta en fazla işkolunu istihdam etmektedir. Diğer sektörde çalışan 101 katılımcı, genel katılımın 26,2'sini oluşturmaktadır. Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu işgücü kaynağı bir kısmı göçerlerden sağlanabilmektedir. Sanayi sektöründe çalışan 55 katılımcı, genel katılımın %14,3'ünü oluşturmaktadır. İstihdam olanaklarının çok fazla olduğu bir diğer sektör ise sanayi ve inşaat sektörüdür. Gelişen yerleşim merkezlerindeki konut ihtiyacını karşılayabilmesi için inşaat sektörünün gelişmesi gerekmektedir. Gelişen inşaat sektörüne bağlı olarak işgücü talebi oluşacaktır. Katılımcılar arasında İnşaat sektöründe çalışan 46 katılımcı, genel katılımın %11,9'unu oluşturmaktadır. Katılımcılardan 44 kişi hizmet sektöründe çalışmakta ve genel katılımcıların %11,9'unu oluşturmaktadır. **Çizelge 26'**da katılımcıların istihdam edildikleri işkolları gösterilmektedir.

Çizelge 26. Çalışma Sektör Dağılımı

Çalışma Sektörü	Frekans	Frekans %
Çalışmıyorum	17	4,4
Fabrika	41	10,6
Eğitim	19	4,9
Sağlık	15	3,9
Kamu	22	5,7
Hizmet	44	11,4
Sanayi	55	14,3
İnşaat	46	11,9
Serbest	25	6,5
Diğer	101	26,2
Toplam	385	100,0

Katılımcılardan istidam edildikleri sektörlerdeki iş yerindeki durumlarını belirtmeleri istenmiştir. Bütün katılımcılar soruları yanıtlamışlardır. **Çizelge 27**'de göçerlerin iş yerindeki durum dağılımı belirtilmiştir.

Çizelge 27. İş Yerindeki Dağılımı

İş Yerindeki Durumu	Frekans	Frekans %
İşveren	26	6,8
Yönetici	40	10,4
Büro Elemanı	24	6,2
Vasıflı İşçi	167	43,4
Vasıfsız İşçi	57	14,8
Kendi Hesabına Çalışan	38	9,9
Diğer	33	8,6
Toplam	385	100,0

Katılımcılar arasında İşveren olarak çalışan 26 katılımcı, genel katılımın %6,8'ini oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında yönetici olarak çalışan 40 katılımcı, genel katılımın %10,4'ünü oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında Büro elemanı olarak çalışan 24 katılımcı, genel katılımın %6,2'sini oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında Vasıflı İşçi olarak çalışan 167 katılımcı, genel katılımın %43,4'ünü oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında Vasıfsız İşçi olarak çalışan 57 katılımcı, genel katılımın %14,8'ini oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında Kendi Hesabına çalışan 38 katılımcı, genel katılımın %9,9'unu oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında bunların dışında Diğer olarak çalışan 33 katılımcı, genel katılımın %8,6'sını oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan göçerlere çalışma şekli sorularak nasıl çalıştıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Ankete katılanlara; Ücret Karşılığı ve Devamlı, Ücret Karşılığı Sözleşmeli, Geçici veya Mevsimlik ve Diğer seçenekleri sunularak bunlar arasından seçim yapmaları istenmiş ankete katılanların tamamı soruları yanıtlamıştır. Katılımcılardan 189 kişi ücret karşılığında ve devamlı olarak çalıştığını belirtmiş, genel katılımın %49,1'ini oluşturmuştur. Çalışma şekli dağılımı **Çizelge 28**'de belirtilmiştir.

Çizelge 28. Çalışma Şekli Dağılımı

Çalışma Şekli	Frekans	Frekans %
Ücret Karşılığı ve Devamlı	189	49,1
Ücret Karşılığı Sözleşmeli	103	26,8
Geçici veya Mevsimlik	52	13,5
Diğer	41	10,6
Toplam	385	100,0

Araştırmaya katılan göçerlere yaptıkları işin eğitimlerine uygunluğu sorulmuştur. Ankete katılanların tamamı soruları yanıtlamışlardır. Katılımcılardan yaptıkları işin aldıkları eğitime uygun olduğunu belirten 337 kişi genel katılımın %87,5'ini oluşturmaktadır. Katılımcılardan yaptıkları işin aldıkları eğitime uygun olmadığını belirten 48 kişi genel katılımın %12,5'ini oluşturmaktadır. Yaptıkları iş alınan eğitim uygunluk durumu dağılımı **Çizelge 29**'da belirtilmiştir.

Çizelge 29. Yaptıkları İş Alınan Eğitim Uygunluk Durumu Dağılımı

İş Eğitim	Frekans	Frekans %
Evet	337	87,5
Hayır	48	12,5
Toplam	385	100,0

Araştırmaya katılan göçerlere yaptıkları işin kendi yetenek ve becerilerine uygunluğu sorulmuştur. Ankete katılanların tamamı soruları yanıtlamışlardır. Katılımcılardan yaptıkları işin kendi yetenek ve becerilere uygun olduğunu belirten 356 kişi genel katılımcıların %92,5'ini oluşturmaktadır. Katılımcılardan yaptıkları işin kendi yetenek ve becerilere uygun olmadığını bu nedenle iş değişikliği düşündüğünü belirten 17 kişi genel katılımcıların %4,4'ünü oluşturmaktadır. Yaptıkları iş yetenek ve becerilere uygunluk durumu dağılımı **Çizelge 30**'da belirtilmiştir.

Çizelge 30. Yaptıkları İş Yetenek ve Becerilere Uygunluk Durumu Dağılımı

İş Yetenek ve Beceri	Frekans	Frekans %
Evet, Uygun	356	92,5
Hayır, Uygun Değil	12	3,1
Hayır, Uygun Değil. İş Değişikliği Düşünüyorum	17	4,4
Toplam	385	100,0

Araştırmaya katılan göçerlere hanede çalışan sayısı sorularak ekonomik gelir ile ilgili veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Ankete katılım sağlayan göçerlerin hepsi soruları yanıtlamıştır. Katılımcılar arasında, hanede çalışan sayısı "1 Kişi" olduğunu

söyleyenlerin sayısı 192, genel katılımın %49,9'unu oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında, hanede çalışan sayısı "2 Kişi" olduğunu söyleyenlerin sayısı 133, genel katılımın %34,5'ini oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında, hanede çalışan sayısı "3 Kişi" olduğunu söyleyenlerin sayısı 32, genel katılımın %8,3'ünü oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında, hanede çalışan sayısı "4 Kişi" olduğunu söyleyenlerin sayısı 16, genel katılımın %4,2'sini oluşturmaktadır. Katılımcılar arasında, hanede çalışan sayısı "6 Kişi ve Üzeri" olduğunu söyleyenlerin sayısı 12, genel katılımın %3,1'ini oluşturmaktadır. Hanede çalışan kişi dağılımı **Çizelge 31**'de gösterilmiştir.

Çizelge 31. Hanede Çalışan Kişi Dağılımı

Hanede Çalışan Sayısı	Frekans	Frekans %
1 Kişi	192	49,9
2 Kişi	133	34,5
3 Kişi	32	8,3
4 Kişi	16	4,2
6 Kişi ve Üzeri	12	3,1
Toplam	385	100,0

Araştırmada göçerlerin gelir durumları değerlendirilmiştir. Hanenin gelir durumlarının aylık olarak belirtilmesi istenmiş ve göçerlere çeşitli değer aralıklarında seçenekler sunulmuş ve seçmesi istenmiştir. **Çizelge 32**'te hanenin aylık gelir durum dağılımları verilmiştir. Araştırmada sorgulanan gelir durumuna, katılımcılardan hepsi yanıtlamıştır.

Çizelge 32. Hanenin Aylık Gelir Durum Dağılımları

Hanenin Aylık Geliri	Frekans	Frekans %
Asgari Ücret Düzeyinin Altında	2	0,5
Asgari Ücret Düzeyinde	7	1,8
1000 – 1500 TL	37	9,6
1600 – 2000 TL	88	22,9
2100 – 3000 TL	94	24,4
3100 – 4000 TL	82	21,3
4100 TL ve Üstü	75	19,5
Toplam	385	100,0

NOT : 31.12.2014 tarihli ve 28868 sayılı resmi gazetede net asgari ücret 846 TL olarak belirtilmiştir.

Araştırmaya katılan göçerlerin, hanenin aylık gelir dilimleri incelendiğinde gelir aralığının 2100 – 3000 TL arasında olduğunu söyleyen 94 kişi, genel katılımcıların %24,4'ünü oluşturmaktadır. Gelir aralığının Asgari ücret düzeyinin altında olduğunu söyleyen katılımcı sayısı 2 kişi, genel katılımcıların %0,5'ini

oluşturmaktadır. Gelir aralığının askeri ücret düzeyinde olduğunu söyleyen katılımcı sayısı 7 kişi, genel katılımcıların %1,8'ini oluşturmaktadır. Gelir aralığının 1000 – 1500 TL arasında olduğunu söyleyen katılımcı sayısı 37 kişi, genel katılımcıların %9,6'sını oluşturmaktadır. Gelir aralığının 1600 – 2000 TL arasında olduğunu söyleyen katılımcı sayısı 88 kişi, genel katılımcıların %22,9'unu oluşturmaktadır. Gelir aralığının 3100 – 4000 TL arasında olduğunu söyleyen katılımcı sayısı 82 kişi, genel katılımcıların %21,3'ünü oluşturmaktadır. Gelir aralığının 4100 TL ve üstünde olduğunu söyleyen katılımcı sayısı 75 kişi, genel katılımcıların %19,5'ini oluşturmaktadır.

Katılımcıların, iş yerlerinde sendikal bir örgütlenme olup olmadığı varsa herhangi bir sendikaya üyeliği hakkında sorular sorulmuş ve tüm katılımcılar soruyu yanıtlamıştır. Katılımcılardan, sendikal örgüte üye olmayanların sayısı 276, genel katılımın %71,7'sini oluşturmaktadır. Sendikal örgütlenme dağılımı **Çizelge 33**'de gösterilmiştir.

Çizelge 33. Sendikal Örgütlenme Dağılımı

Sendika Durumu	Frekans	Frekans %
Evet, var Üyeyim	78	20,3
Evet, var Üye Değilim	31	8,1
Hayır Yok	276	71,7
Toplam	385	100,0

Katılımcıların, iş yerlerinde sendikal bir örgütlenme olması durumunda katılımcının sendikadan yararlandığı hizmetler sorulmuş, birden fazla hizmetten yararlanıyorlarsa yararlandıkları hizmetlerin tamamını ankette sunulanlar çerçevesinde seçmeleri istenmiş ve tüm katılımcılar soruyu yanıtlamışlardır. Katılımcılardan, eğitim geliştirme, sosyal tesisler, toplu sözleşme, sendika yardım fonu'na üye olanları sayısı 27 kişi, genel katılımın %7'sini oluşturmaktadır. Sendikal örgütlenmelerden yararlanma dağılımı **Çizelge 34**'te gösterilmiştir.

Çizelge 34. Sendikal Örgütlenmelerden Yararlanma Dağılımı

Sendikadan Yararlanma	Frekans	Frekans %
Eğitim Geliştirme	3	0,8
Sosyal Tesisler	10	2,6
Toplu Sözleşme	13	3,4
Sendika Yardım Fonu	3	0,8
Diğer	2	0,5
Sosyal Tesisler, Sendika Yardım Fonu, Diğer	4	1,0
Sosyal Tesisler, Sendika Yardım Fonu, Toplu Sözleşme	8	2,1
Eğitim Geliştirme, Sosyal Tesisler, Toplu Sözleşme, Sendika Yardım Fonu	27	7,0
Sosyal Tesisler, Sendika Yardım Fonu	7	1,8
Toplu Sözleşme, Sendika Yardım Fonu	1	0,3
Yok	307	79,7
Toplam	385	100,0

Katılımcılara halen çalışmakta olduğunuz iş dışında ücret karşılığında başka işler yapıp yapmadıkları sorulmuş ve tüm katılımcılardan yanıt alınmıştır. Katılımcılardan, halen çalışmakta olduğu iş dışında ücret karşılığında başka işler yapmadığını belirten 340 kişi genel katılımcıların %88,3'ünü oluşturmaktadır. Halen çalışmakta olduğu iş dışında ücret karşılığında başka işler yaptığını belirten 45 kişi genel katılımcıların %11,7'sini oluşturmaktadır. Ücret karşılığında başka iş dağılımı **Çizelge 35**'te gösterilmiştir.

Çizelge 35. Ücret Karşılığında Başka İş Dağılımı

Başka İş	Frekans	Frekans %
Hayır	340	88,3
Evet	45	11,7
Toplam	385	100,0

Araştırmaya katılan göçerlerin oturdukları evde konutların mülkiyetleri sorulmuştur. Bu soruya bütün katılımcılar eksiksiz olarak yanıt vermişlerdir. Araştırmaya katılanlardan ev sahibi olanlar 207 kişi ve genel katılımın %53,8'ini

oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanlardan oturdukların evin mülkiyet durumu lojman olanlar 28 kişi ve genel katılımın %7,3'ünü oluşturmaktadır. Katılımcıların konut mülkiyet durumu **Çizelge 36**'da verilmiştir.

Çizelge 36. Konut Mülkiyet Durumu Dağılımı

Konut Mülkiyeti	Frekans	Frekans %
Ev Sahibi	207	53,8
Kiracı	101	26,2
Lojman	28	7,3
Diğer	49	12,7
Toplam	385	100,0

Araştırmada, göçerlerin tasarruf yapıp yapmadıkları eğer tasarruf yapıyorlarsa tasarruflarını nasıl değerlendirdiklerini belirlemeye yönelik soru sorularak durumları değerlendirilmiştir. Katılımcılara, bankada değerlendiriyorum, yatırım yapmıyorum, kazancım geçimime ancak yetiyor, aileme gönderiyorum, kazancım yetmiyor, yeni iş sahaları açıyorum şeklinde seçenekler sunulmuş ve bunlara en uygun olanını seçmeleri istenmiştir. Katılımcıların tamamı soruları yanıtlamışlardır. Kazancım geçimime ancak yetiyor şeklinde yanıtlayanların sayısı 286 genel katılımın %74,3'ünü oluşturmuştur. Yatırım yapmıyorum diyenlerin sayısı 5 genel katılımın %1,3'ünü oluşturmaktadır. **Çizelge 37**'de Tasarruf durumu dağılımı verilmiştir.

Çizelge 37. Tasarruf Durumu Dağılımı

Tasarruf Şekli	Frekans	Frekans %
Bankada Değerlendiriyorum	53	13,8
Yatırım Yapmıyorum	5	1,3
Kazancım Geçimime Ancak Yetiyor	286	74,3
Aileme Gönderiyorum	6	1,6
Kazancım Yetmiyor	14	3,6
Yeni İş Sahaları Açıyorum	21	5,5
Toplam	385	100,0

Araştırmada, göçerlerin Bandırma'ya gelmeden iş durumlarını belirlemek için katılımcılara Bandırma'ya gelmeden önce ne iş yaptıkları sorulmuş ve tüm katılımcılardan yanıt alınmıştır. Araştırmaya katılanlardan Bandırma'ya gelmeden önce öğrenci olduğunu belirten kişi sayısı 94 genel katılımın %24,4'ünü oluşturmaktadır. Bandırma'ya gelmeden önce ev hanımı olduğunu belirten kişi sayısı 17 genel katılımın %4,4'ünü oluşturmaktadır. Göç etmeden önceki iş durumu dağılımı **Çizelge 38**'de gösterilmiştir.

Çizelge 38. Göç Etmeden Önceki İş Durumu Dağılımı

Önceki İş	Frekans	Frekans %
Memur	77	20,0
Özel Kesim / İşletme Sahibi	10	2,6
İşçi	74	19,2
İşsiz	65	16,9
Öğrenci	94	24,4
Tarım İşçisi	48	12,5
Ev Hanımı	17	4,4
Toplam	385	100,0

6.2.3. Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerlerine Ait Özellikleri

Bu kısımda göçerlerin Bandırma'ya göç etmeden önceki yerleşim merkezlerinin nereleri olduğu, Bandırma'ya göç ederken araştırma yapıp yapmadıkları, Bandırma'ya ne zaman önce göç ettikleri araştırılmıştır.

Köylerde yaşayan nüfusun çoğunun yoksul olması, tarımsal üretimdeki verim düşüklüğü, ekilen toprakların çok parçalı olması, makineli tarımın artması, tarımda insan gücüne olan ihtiyacın azalması, köylerdeki alt yapı ve sosyal hizmetlerin kentlere göre daha az olması ve tarım dışı alanlarda yeterli istihdam imkânlarının bulunmaması nedeniyle köylerden kentlere doğru hızlı ve yoğun bir göç olmaktadır.

Katılımcıların Bandırma'ya göç etmeden önceki yerleşim yerleri sorulmuş ve hepsinden yanıt alınmıştır. Ankete katılanlardan 51 kişi il merkezinden Bandırma'ya gelmiş ve genel katılımın %13,2'sini oluşturmuştur. Ankete katılanlardan 207 kişi ilçe'den Bandırma'ya gelmiş ve genel katılımın %53,8'ini oluşturmuştur. Ankete katılanlardan 127 kişi Köyden Bandırma'ya gelmiş ve genel katılımın %33'ünü oluşturmuştur. Bandırma'ya göç etmeden önceki yerleşim yerlerinin dağılımı **Çizelge 39**'da gösterilmiştir.

Çizelge 39. Bandırma'ya Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri Dağılımı

Önceki yerleşim yeri	Frekans	Frekans %
İl Merkezi	51	13,2
İlçe	207	53,8
Köy	127	33,0
Toplam	385	100,0

Katılımcılara Bandırmaya göç etmeden önce araştırma yapıp yapmadıkları sorulmuş, ankete katılan 385 kişiden 52 kişi soruyu cevapsız bırakmıştır. Ankete katılan 236 kişi araştırma yaptığını belirtmiş ve genel katılımın %61,3'ünü oluşturmuştur. 97 kişi ise Bandırmaya gelmeden önce araştırma yapmadığını söylemiş ve genel katılımın %25,2'sini oluşturmuştur. 52 kişi soruyu yanıtız bırakmış ve genel katılımın %13,5'ini oluşturmuştur. Göç Öncesi Araştırma Durum Dağılımı **Çizelge 40**'da gösterilmiştir.

Çizelge 40. Göç Öncesi Araştırma Durum Dağılımı

Araştırma Durumu	Frekans	Frekans %
Evet	236	61,3
Hayır	97	25,2
Cevap Yok	52	13,5
Toplam	385	100,0

Katılımcılara Bandırma'ya ne kadar süre önce göç ettiniz sorusu sorulmuş ve tüm katılımcılardan yanıt alınmıştır. Bandırma'ya yeni yerleştim diyenlerin sayısı 4 kişi, genel katılımın %1'ini oluşturmaktadır. Bandırma'ya 1–2 yıl önce yerleştim diyenlerin sayısı 33 kişi, genel katılımın %8,6'sını oluşturmaktadır. Bandırma'ya 2–5 yıl önce yerleştim diyenlerin sayısı 39 kişi, genel katılımın %10,1'ini oluşturmaktadır. Bandırma'ya 5–10 yıl önce yerleştim diyenlerin sayısı 67 kişi, genel katılımın %17,4'ünü oluşturmaktadır. Bandırma'ya 15–20 yıl önce yerleştim diyenlerin sayısı 59 kişi, genel katılımın %15,3'ünü oluşturmaktadır. Bandırma'ya göç edeli 20 yıl ve üstü oldu diyenlerin sayısı 106 kişi, genel katılımın %27,5'ini oluşturmaktadır. **Çizelge 41**'de Bandırma'ya ne zaman önce göç ettiği dağılımı gösterilmiştir.

Çizelge 41. Bandırma'ya Ne zaman Önce Göç Ettiği Dağılımı

Zaman Aralığı	Frekans	Frekans %
Yeni Yerleştim	4	1,0
1-2 Yıl Önce	33	8,6
2-5 Yıl Önce	39	10,1
5-10 Yıl Önce	67	17,4
10-15 Yıl Önce	77	20,0
15-20 Yıl Önce	59	15,3
20 Yıl ve Üstü	106	27,5
Toplam	385	100,0

6.2.4. Göçerlerin Göç Etme Nedenleri

Literatürde ülkeler ve bölgeler arasında ekonomik açıdan eşitsizlikler olduğu, kabul edilen bir gerçektir. F. Çelik'in aktardığına göre, Myrdal (1963), Amin (1974), Portes (1978), Meillassouk (1981), Petras (1981), Forbes (1984) gibi yazarlar gelişmiş ve az gelişmiş bölgeler arasında göçün meydana geldiğini belirtirler. Göçler genellikle az gelişmiş yerlerden (kır) gelişmiş yerlere (kent) doğru meydana gelir. Kırdan kente emek transferinin dahil olduğu ekonomik kalkınma modeli, Lewis (1954) tarafından kurulmuş; Fei ve Ranis (1961) tarafından geliştirilmiştir (Oberai, 1990: 38). Yapılan çalışmalarda (Todaro, 1976, 1981; Haris- Todaro, 1970; Yotopoulos ve Nugent, 1976) kalkınma ve göçün birlikte analizi ile dual ekonomi kavramı bulunmuştur. "Dual ekonomi" kavramına dayanan modele göre ekonomi, iki sektörden oluşur: Tarım ve sanayi. Göç olgusu, emek transferi yoluyla, sektörler arasında ücret eşitleyici bir mekanizma olarak görülür. Tarımdan sanayiye kaynak transferinin ekonomik gelişme bakımından önemi, Kuznets, Chenery, Taylor, ve Syrquin'in çalışmalarıyla da ampirik olarak ortaya konmuştur (Çelik, 2006: 151).

Bu kısımda ankete katılanların Bandırma'ya göç etmelerine neden olan çekici faktörler ve buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler araştırılarak analiz edilmiştir.

6.2.4.1. Çekici Nedenler

F. Çelik'in aktardığına göre, kentlerdeki istihdam fırsatı ve yüksek gelir gibi unsurlar, bireyleri çekici olarak etkiler. Ayrıca eğitim, sağlık ve eğlence gibi faaliyetler de çekicilikler arasında yer alır. Mcgee (1971), göç kararında çekici faktörlerin nispeten daha etkili olduğunu belirtir. Çekici faktörler, hem bölgede yaşayanların göç etmesini engeller, hem de başka yerlerden göçmen çeker. Çekici faktörler arasında, istihdam ihtimali, yüksek gelir, daha iyi yaşam koşulları, eğitim fırsatları gibi unsurları; Parnwell (1993) ise, yol, liman, havaalanı gibi altyapı yatırımlarını belirtirler. Lowry göçün, gidilecek yerin istihdam artış oranı, kentleşme derecesi, iklimi, eğitim seviyesi, kişi başına geliri ve daha önce buraya göç edenlerin sayısı ile pozitif olarak etkilendiğini belirlemiştir. Çekici güçlerden yüksek gelir ve istihdam fırsatı ile kentteki akraba ve tanıdıkların göçe etkisi, önceki bölümde ele alınmıştır. Tekrardan kaçınmak amacıyla burada yalnızca bölgenin ekonomik

durumu ile kentsel kamu hizmetlerinin göçe çekici etkisi incelenecektir (Çelik, 2005: 176).

Kaynakların nisbi kıtlığının olması göç olgusunu etkileyen en önemli faktörlerden birisidir. İnsanların içinde buldukları ekonomik, sosyal ve kültürel konumları insanları, bugün ve gelecek için seçim yapmaya zorlar bu durum da karşımıza gelecek ile ilgili beklentilerimizi olumlu yönde değiştirebileceğimiz farklı yerlere göç etmemize neden olan çekici faktörleri doğurur. Bu kısımda katılımcıların Bandırma'ya göç etmeye neden olan çekici faktörler sorularak cevap aranmıştır.

Araştırma, göçerlerin göç fikrini göç eylemine dönüştüren nedenlere ulaşmak ve bu nedenleri açığa çıkarmak amacı taşımaktadır. Buna bağlı olarak araştırmaya katılan katılımcıların Bandırma'ya göç etmelerine neden olan çekici faktörler analiz edilerek değerlendirilecektir.

Araştırma kapsamında katılımcılara Bandırma'ya göç etmelerine neden olan çekici faktörler sorulmuştur. Katılımcılara neden olabilecek sekiz tane faktör sunulmuş ve bu faktörlerin her birinin önem şiddetini 1'den 5'e kadar her bir faktör için ayrı şiddet derecesini belirtilmesi istenmiştir. Katılımcıların hepsi göç etme nedenlerini şiddetleriyle birlikte belirtmişlerdir.

Araştırma kapsamında katılımcılara Bandırma'ya göç etmelerinde ailesel nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 178 kişi Bandırma'ya göç etmede ailesel nedenleri çekici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %46,2'sini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 102 kişi Bandırma'ya göç etmede ailesel nedenleri çekici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %26,5'ini oluşturmuştur. Ailesel Nedenler (Hane Halklarından Birine Bağlı Göç) Dağılımı **Çizelge 42**'de gösterilmiştir.

Çizelge 42. Ailesel Nedenler (Hane Halklarından Birine Bağlı Göç) Dağılımı

Ailesel Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	178	46,2
(2) Katılmıyorum	13	3,4
(3) Olabilir	33	8,6
(4) Katılıyorum	59	15,3
(5) Kesinlikle Katılıyorum	102	26,5
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara Bandırma'ya göç etmelerinde siyasal nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 326 kişi Bandırma'ya göç etmede siyasal nedenleri çekici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %84,7'sini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 23 kişi Bandırma'ya göç etmede siyasal nedenleri çekici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %6'sını oluşturmuştur. Siyasal Nedenler Dağılımı **Çizelge 43**'te gösterilmiştir.

Çizelge 43. Siyasi Nedenler Dağılımı

Siyasi Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	326	84,7
(2) Katılmıyorum	16	4,2
(3) Olabilir	12	3,1
(4) Katılıyorum	8	2,1
(5) Kesinlikle Katılıyorum	23	6,0
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara Bandırma'ya göç etmelerinde çevreden duyulan izlenimlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 94 kişi Bandırma'ya göç etmede çevreden duydukları izlenimlerin olmadığı ya da etkili olmadığını ve bunun çekici bir faktör olmadığını bildirmiş ve toplam katılımcıların %24,4'ünü oluşturmuştur. Anket sonuçlarına göre 86 kişi Bandırma'ya göç etmede çevreden duydukları izlenimlerin etkili olduğunu ve bunun çekici bir faktör olduğunu bildirmiş ve toplam katılımcıların %22,3'ünü oluşturmuştur. Çevreden Duyulan İzlenimler Dağılımı **Çizelge 44**'de gösterilmiştir.

Çizelge 44. Çevreden Duyulan İzlenimler Dağılımı

Çevreden Duyulan İzlenimler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	94	24,4
(2) Katılmıyorum	61	15,8
(3) Olabilir	91	23,6
(4) Katılıyorum	53	13,8
(5) Kesinlikle Katılıyorum	86	22,3
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara Bandırma'ya göç etmelerinde ekonomik nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 62 kişi Bandırma'ya göç etmede ekonomik nedenleri çekici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %16,1'ini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 134 kişi Bandırma'ya göç etmede ekonomik nedenleri çekici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %34,8'ini oluşturmuştur. Ekonomik Nedenler Dağılımı **Çizelge 45**'de gösterilmiştir.

Çizelge 45. Ekonomik Nedenler Dağılımı

Ekonomik Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	62	16,1
(2) Katılmıyorum	43	11,2
(3) Olabilir	64	16,6
(4) Katılıyorum	82	21,3
(5) Kesinlikle Katılıyorum	134	34,8
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara Bandırma'ya göç etmelerinde sosyal nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 72 kişi Bandırma'ya göç etmede sosyal nedenleri çekici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %18,7'sini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 93 kişi Bandırma'ya göç etmede sosyal nedenleri çekici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %24,2'sini oluşturmuştur. Sosyal Nedenler Dağılımı **Çizelge 46**'da gösterilmiştir.

Çizelge 46. Sosyal Nedenler Dağılımı

Sosyal Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	72	18,7
(2) Katılmıyorum	34	8,8
(3) Olabilir	99	25,7
(4) Katılıyorum	87	22,6
(5) Kesinlikle Katılıyorum	93	24,2
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara Bandırma'ya göç etmelerinde Bandırma'nın coğrafi konum şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 65 kişi Bandırma'ya göç etmelerinde Bandırma'nın coğrafi konum şiddetini çekici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %16,9'unu oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 123 kişi Bandırma'ya göç etmelerinde Bandırma'nın coğrafi konum şiddetini çekici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %31,9'unu oluşturmuştur. Coğrafi Konum Dağılımı **Çizelge 47**'de gösterilmiştir.

Çizelge 47. Coğrafi Konum Dağılımı

Coğrafi Konum	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	65	16,9
(2) Katılmıyorum	59	15,3
(3) Olabilir	65	16,9
(4) Katılıyorum	73	19,0
(5) Kesinlikle Katılıyorum	123	31,9
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara Bandırma'ya göç etmelerinde sağlık şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 366 kişi Bandırma'ya göç etmede sağlık şiddetini çekici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %95,1'ini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 5 kişi sağlık şiddetini çekici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %1,3'ünü oluşturmuştur. Sağlık Dağılımı **Çizelge 48**'de gösterilmiştir.

Çizelge 48. Sağlık Dağılımı

Sağlık	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	366	95,1
(2) Katılmıyorum	11	2,9
(3) Olabilir	1	,3
(4) Katılıyorum	2	,5
(5) Kesinlikle Katılıyorum	5	1,3
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara Bandırma'ya göç etmelerinde diğer nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 277 kişi Bandırma'ya göç etmede diğer nedenleri çekici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %71,9'unu oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 18 kişi diğer nedenleri çekici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %4,7'sini oluşturmuştur. Diğer Nedenler Dağılımı **Çizelge 49'**da gösterilmiştir.

Çizelge 49. Diğer Nedenler Dağılımı

Diğer Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	277	71,9
(2) Katılmıyorum	44	11,4
(3) Olabilir	29	7,5
(4) Katılıyorum	17	4,4
(5) Kesinlikle Katılıyorum	18	4,7
Toplam	385	100,0

Çekici faktörler veri setindeki değişkenler hakkında daha ayrıntılı betimleyici bilgi alabilmek için çekici faktörleri oluşturan veri setinin ağırlık durumları ve dağılımları incelenmiştir. Anket verilerine göre Ekonomik Nedenler göçerler için Çekici Faktörler arasında ilk sırada yer almaktadır. Çekici Faktörlerin ağırlıklarına göre dağılımı **Çizelge 50'**de Çekici Faktör Descriptive Statistics'de verilmiştir.

Çizelge 50. Çekici Faktör Descriptive Statistics

Çekici Faktörler	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Ekonomik Nedenler	385	1,00	5,00	3,4753	1,46310
Coğrafi Konum	385	1,00	5,00	3,3377	1,47911
Sosyal Nedenler	385	1,00	5,00	3,2468	1,40457
Çevreden Duyduğu İzlenim	385	1,00	5,00	2,9377	1,47241
Ailesel Nedenler	385	1,00	5,00	2,7247	1,74016
Diğer	385	1,00	5,00	1,5844	1,10575
Siyasi Nedenler	385	1,00	5,00	1,4052	1,07140
Sağlık Nedenleri	385	1,00	5,00	1,1013	,53290
Valid N (listwise)	385				

6.2.4.2. İtici Nedenler

Göç olgusunun gerçekleşmesinde çekici faktörlerin önemi kadar buldukları bölgelerden ayrılmalarına yani göç etmelerine neden olan itici faktörlerin de etkisi vardır. Dolayısıyla ankete katılan göçerlerin, buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörlerin bilinmesi önem arz etmektedir. Anket uygulamasında, katılımcılara buldukları bölgeden ayrılmalarına neden olabilecek on faktör sunulmuş ve bu faktörlerin her birinin önem şiddetini 1'den 5'e kadar şiddet derecesini belirtilmesi istenmiştir. Katılımcıların hepsi göç etme nedenlerini şiddetleriyle birlikte belirtmişlerdir.

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde ailesel nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 266 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde ailesel nedenleri itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %69,1'ini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 40 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde ailesel nedenleri itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %10,4'ünü oluşturmuştur. Ailesel Nedenler Dağılımı **Çizelge 51**'de gösterilmiştir.

Çizelge 51. Ailesel Nedenler Dağılımı

Ailesel Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	266	69,1
(2) Katılmıyorum	21	5,5
(3) Olabilir	14	3,6
(4) Katılıyorum	44	11,4
(5) Kesinlikle Katılıyorum	40	10,4
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde siyasi nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 330 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde siyasi nedenleri itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %85,7'sini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 28 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde siyasi nedenleri itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %7,3'ünü oluşturmuştur. Siyasi Nedenler Dağılımı **Çizelge 52**'de gösterilmiştir.

Çizelge 52. Siyasi Nedenler Dağılımı

Siyasi Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	330	85,7
(2) Katılmıyorum	11	2,9
(3) Olabilir	12	3,1
(4) Katılıyorum	4	1,0
(5) Kesinlikle Katılıyorum	28	7,3
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde meydana gelen doğal afetlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 365 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde meydana gelen doğal afetleri itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %94,8'ini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 1 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde meydana gelen doğal afetlerin itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %0,3'ünü oluşturmuştur. Doğal Afetler Dağılımı **Çizelge 53**'de gösterilmiştir.

Çizelge 53. Doğal Afetler Dağılımı

Doğal Afetler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	365	94,8
(2) Katılmıyorum	13	3,4
(3) Olabilir	6	1,6
(5) Kesinlikle Katılıyorum	1	,3
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde ekonomik nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 83 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde ekonomik nedenleri itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %21,6'sını oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 95 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde ekonomik nedenleri itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %24,7'sini oluşturmuştur. Ekonomik Nedenler Dağılımı **Çizelge 54**'te gösterilmiştir.

Çizelge 54. Ekonomik Nedenler Dağılımı

Ekonomik Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	83	21,6
(2) Katılmıyorum	52	13,5
(3) Olabilir	86	22,3
(4) Katılıyorum	69	17,9
(5) Kesinlikle Katılıyorum	95	24,7
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde sosyal nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 90 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde sosyal nedenleri itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %23,4'ünü oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 59 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde sosyal nedenleri itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %15,3'ünü oluşturmuştur. Sosyal Nedenler Dağılımı **Çizelge 55**'te gösterilmiştir.

Çizelge 55. Sosyal Nedenler Dağılımı

Sosyal Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	90	23,4
(2) Katılmıyorum	51	13,2
(3) Olabilir	112	29,1
(4) Katılıyorum	73	19,0
(5) Kesinlikle Katılıyorum	59	15,3
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde tayin olgusunun şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 310 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde tayin olgusunu itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %80,5'ini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 65 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde tayin olgusunu itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %16,9'unu oluşturmuştur. Tayin Dağılımı **Çizelge 56'**da gösterilmiştir.

Çizelge 56. Tayin Dağılımı

Tayin	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	310	80,5
(2) Katılmıyorum	7	1,8
(3) Olabilir	2	,5
(4) Katılıyorum	1	,3
(5) Kesinlikle Katılıyorum	65	16,9
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde eğitimin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 181 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde eğitimin itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %47'sini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 30 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde eğitimin itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %7,8'ini oluşturmuştur. Eğitim Dağılımı **Çizelge 57'**de gösterilmiştir.

Çizelge 57. Eğitim Dağılımı

Eğitim	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	181	47,0
(2) Katılmıyorum	84	21,8
(3) Olabilir	60	15,6
(4) Katılıyorum	30	7,8
(5) Kesinlikle Katılıyorum	30	7,8
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde evliliğin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 318 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde evliliği itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %82,6'sını oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 22 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde evliliği itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %5,7'sini oluşturmuştur. Evlilik Dağılımı **Çizelge 58**'de gösterilmiştir.

Çizelge 58. Evlilik Dağılımı

Evlilik	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	318	82,6
(2) Katılmıyorum	22	5,7
(3) Olabilir	16	4,2
(4) Katılıyorum	7	1,8
(5) Kesinlikle Katılıyorum	22	5,7
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde sağlık faktörünün şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 363 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde sağlığı itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %94,3'ünü oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 6 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde sağlığı itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %1,6'sını oluşturmuştur. Sağlık Dağılımı **Çizelge 59**'da gösterilmiştir.

Çizelge 59. Sağlık Dağılımı

Sağlık	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	363	94,3
(2) Katılmıyorum	13	3,4
(3) Olabilir	1	,3
(4) Katılıyorum	2	,5
(5) Kesinlikle Katılıyorum	6	1,6
Toplam	385	100,0

Araştırma kapsamında katılımcılara buldukları bölgeden göç etmelerine neden olan itici faktörler içerisinde diğer nedenlerin şiddeti sorulmuş ve ankete katılanların hepsi soruyu yanıtlamıştır. Anket sonuçlarına göre 270 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde diğer nedenleri itici bir faktör olarak görmemiş ve toplam katılımcıların %70,1'ini oluşturmuştur. Diğer taraftan araştırmaya katılan 15 kişi buldukları bölgeyi terk etmelerinde diğer nedenleri itici bir faktör olarak görmüş ve toplam katılımcıların %3,9'unu oluşturmuştur. Diğer Nedenlerin Dağılımı **Çizelge 60**'ta gösterilmiştir.

Çizelge 60. Diğer Nedenlerin Dağılımı

Diğer Nedenler	Frekans	Frekans %
(1) Kesinlikle Katılmıyorum	270	70,1
(2) Katılmıyorum	44	11,4
(3) Olabilir	36	9,4
(4) Katılıyorum	20	5,2
(5) Kesinlikle Katılıyorum	15	3,9
Toplam	385	100,0

İtici faktörler veri setindeki değişkenler hakkında daha ayrıntılı betimleyici bilgi alabilmek için İtici faktörleri oluşturan veri setinin ağırlık durumları ve dağılımları incelenmiştir. Anket verilerine göre göçerler buldukları yerlerdeki Ekonomik kaygılarından dolayı göç etmektedirler ve Ekonomik Nedenler göçerler için İtici Faktörler arasında ilk sırada yer almaktadır. İtici Faktörlerin ağırlıklarına göre dağılımı **Çizelge 61**'te verilmiştir.

Çizelge 61. İtici Faktörler Descriptive Statistics

İtici Faktörler	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Ekonomik Nedenler	385	1,00	5,00	3,1065	1,46898
Sosyal Nedenler	385	1,00	5,00	2,8961	1,36535
Eğitim	385	1,00	5,00	2,0753	1,27966
Ailesel Nedenler	385	1,00	5,00	1,8857	1,45324
Tayin	385	1,00	5,00	1,7117	1,50433
Diğer	385	1,00	5,00	1,6130	1,09845
Evlilik	385	1,00	5,00	1,4234	1,06065
Siyasi Nedenler	385	1,00	5,00	1,4130	1,11493
Sağlık Nedenleri	385	1,00	5,00	1,1169	,57223
Doğal Afetler	385	1,00	5,00	1,0753	,36378
Valid N (listwise)	385				

6.2.5. Göçerlerin Yaşam Memnuniyeti

Araştırmaya katılan göçerlerin, Bandırma'ya göç ettikten sonra yaşam düzeylerinin nasıl değiştiği, beklentileri karşılayıp karşılamadığı sorgulanarak yaşam memnuniyeti belirlenmeye çalışılmış, Bandırma'ya göç ettikten sonraki yaşantılarında değişiklik olup olmadığını, olduysa yönünü belirlemek için de çeşitli sorular sorulmuştur. Yapılan ankete katılımcılardan 27 kişi soruyu yanıtız bırakmıştır. Bandırma'ya göç ettikten sonra yaşam düzeyinin daha iyi olduğunu, beklentilerini karşıladığını belirten 300 kişi, genel katılımın %77,9'unu oluşturmuştur. Bandırma'ya göç ettikten sonra yaşam düzeyinin daha kötü olduğunu, beklentilerini karşılamadığını belirten 19 kişi, genel katılımın %4,9'unu oluşturmuştur. Yaşam Memnuniyet Dağılımı **Çizelge 62**'de gösterilmiştir.

Araştırma sahasında elde edilen yaşam memnuniyet bulguları analiz edildiğinde çıkan sonuç Bandırma'ya göç ettikten sonra yaşam düzeyinin daha iyi olduğunu, beklentilerini karşıladığını göstermektedir.

Çizelge 62. Yaşam Memnuniyet Dağılımı

Yaşam Memnuniyet	Frekans	Frekans %
Değişmedi	39	10,1
Daha İyi Oldu	300	77,9
Daha Kötü Oldu	19	4,9
Cevap Yok	27	7,0
Toplam	385	100,0

Araştırmaya katılan göçerlerin, Bandırma'yı sevip sevmedikleri sorulmuş ve ankete katılanların tamamı soruyu yanıtlamıştır. Araştırmaya katılan 323 kişi Bandırma'yı sevdiğini belirtmiş genel katılımın %83,9'unu oluşturmuştur. Bandırma'yı sevme nedenleri olarak iş imkânlarının Bandırma'da daha fazla olduğunu, İstanbul, Bursa, Balıkesir şehirlerine yakın olduğunu, Bandırma'da aradıkları her şeyi bulabildiklerini belirtmişlerdir. Gelecekte Bandırma için il olma beklentisinin bulunduğu bununla birlikte sanayi, tarım, hayvancılık, RES, liman, demir yolu gibi sektörlerde hızlı bir artış olma beklentisinin bulunduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya Katılan 62 kişi Bandırma'yı sevmediğini belirterek genel katılımın %16,1'ini oluşturmuştur. Bandırma'yı sevmeme nedeni olarak en öne çıkan neden olarak hava kirliliği, çok rüzgarlı ve nemli bir iklim yapısının olması, genellikle büyük şehirden gelenlerin Bandırma'da hiçbir şey bulamaması, eğlence yerlerinin azlığı nedenlerini belirtmişlerdir. Sadece işleri gereği Bandırma'da bulduklarını belirtmişlerdir. Bandırma Sevgi Durumu Dağılımı **Çizelge 63**'te gösterilmiştir.

Çizelge 63. Bandırma Sevgi Durumu Dağılımı

Bandırma Sevgi Durumu	Frekans	Frekans %
Evet	323	83,9
Hayır	62	16,1
Toplam	385	100,0

6.2.6. Göçerlerin Göç Düşünceleri

Bu kısımda göçerlerin, Bandırma'dan başka bir yere göç etme isteği olup olmadığı ve memleketlerinde çalışma fırsatı olsa geri dönüp dönmeyeceklerine dair bulgular incelenecektir.

Katılımcılara Bandırma'dan başka bir yere göç etmek isteyip istemedikleri sorulmuştur. Katılımcılardan 77 kişi soruyu cevapsız bırakmış ve genel katılımın %20'sini oluşturmuştur. Bandırma'dan başka bir yere göç etmek isteyenlerin sayısı 53 ve genel katılımın %13,8'ini oluşturmuştur. Bandırma'dan başka bir yere göç etmek istemeyenlerin sayısı 255 ve genel katılımın %66,2'sini oluşturmuştur. Bandırma'dan Başka Bir Yere Göç **Çizelge 64**'te belirtilmiştir.

Araştırma sahasında elde edilen Bandırma'dan başka bir yere göç etme isteği bulguları analiz edildiğinde çıkan sonuç Bandırma'dan başka bir yere göç etmek istememeleri yönünde olduğunu göstermektedir.

Çizelge 64. Bandırma'dan Başka Bir Yere Göç

Başka Bir Yere Göç	Frekans	Frekans %
Evet	53	13,8
Hayır	255	66,2
Cevap Yok	77	20,0
Toplam	385	100,0

Katılımcılara memleketinizde çalışma fırsatı olsaydı geri dönüp dönmeyecekleri sorulmuş. Katılımcılardan tamamı soruyu yanıtlamıştır. Memlekette çalışma fırsatı olsa geri dönmek isteyenlerin sayısı 90 ve genel katılımın %23,4'ünü oluşturmuştur. Memlekette çalışma fırsatı olsa geri dönmek istemeyenlerin sayısı 295 ve genel katılımın %76,6'sını oluşturmuştur.

Araştırma sahasında elde edilen, memlekette çalışma fırsatı olsa geri dönme isteği bulguları analiz edildiğinde çıkan sonuç memlekette çalışma fırsatı olsa geri dönme isteğinin bulunmaması yönünde olduğudur. Memlekette Çalışma Fırsatı Olsa Geri Dönme İsteği Dağılımı **Çizelge 65**'te gösterilmiştir.

Çizelge 65. Memlekette Çalışma Fırsatı Olsa Geri Dönme İsteği Dağılımı

Geri Dönme İsteği	Frekans	Frekans %
Evet	90	23,4
Hayır	295	76,6
Toplam	385	100,0

6.2.7. Göçerler Hakkında Genel Bilgiler

Ankete katılanların, göç eylemini yalnız mı, ailesi ile mi, arkadaşı ve akrabası ile mi gerçekleştirdikleri belirlenmek istenmiş bu doğrultuda katılımcılara Bandırma'ya göç ederken kiminle geldikleri de sorulmuştur. Katılımcıların hepsi soruyu yanıtlamıştır.

Katılımcılardan, Bandırma'ya göç eylemini gerçekleştirirken ailesi ile geldiğini söyleyenler 311 kişi ve genel katılımın %80,8'ini oluşturmaktadır. Bandırma'ya göç eylemini gerçekleştirirken akrabaları ile geldiğini söyleyenler 3 kişi ve genel katılımın %0,8'ini oluşturmaktadır. Göç Eylemini Kiminle Gerçekleştirdiği Dağılımı **Çizelge 66**'da gösterilmiştir.

Çizelge 66. Göç Eylemini Kiminle Gerçekleştirdiği Dağılımı

Kiminle Göç	Frekans	Frekans %
Yalnız Geldim	68	17,7
Ailemle Geldim	311	80,8
Arkadaşlarımla Geldim	3	0,8
Akrabalarımla Geldim	3	0,8
Toplam	385	100,0

6.2.8. Bandırma’da Yapılan Anket Sonrası Elde Edilen Bulguların Değerlendirilmesi

Bu bölümde her bir hipotez testi sonucunda ortaya çıkan ilişki ile ilgili daha önceki çalışmaları destekleyen sonuçlara ulaşılmıştır. Akşit (2012) çalışmalarında göçerlerin eğitim durumlarıyla doğum yerleri arasında bir ilişki vardır.

Bu kısımda, araştırmanın modeli gereği formüle edilen hipotezlerin test edilip doğrulanmaları yada yanlışlanmaları için değişik istatistiksel teknikler geliştirilmiştir.

Ki-Kare testi, iki kategorik değişken arasında ilişki(bağlantı) olup olmadığını test etmek için kullanılan nonparametrik bir testtir. Bu test, iki kategorik değişkenin oluşturduğu çapraz çizelgedeki gözlenen değerler ile bu değişkenler arasında herhangi bir bağlantı olmadığı durumda ortaya çıkması beklenen değerler arasındaki farklılığı test eder. Bu testin uygulanabilmesi için iki temel önkoşul söz konusudur:

1. Gözlemler birbirinden bağımsız olmalıdır.
2. Hücrelerdeki beklenen frekanslar 5 ‘ten küçük olmamalıdır. Çok büyük çapraz Çizelgelerde, bu koşul hücrelerin %20’sinden fazlasında beklenen frekanslar 5’ten küçük olmamalıdır. Ancak Çapraz Çizelgedeki hücre sayısı ne olursa olsun, hiçbir hücrenin beklenen Değeri 1’in altında olmamalıdır.

Pearson Chi-Square, iki kategorik değişken arasında bir ilişki olup olmadığını test eder. Bu satırdaki anlamlılık Değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,05’den küçük ise, iki değişkenin birbirinden bağımsız olduğu hipotezi reddedilir ve aralarında bir şekilde bir bağlantı olduğu kabul edilir.

H_0 : Değişkenler arasında ilişki yoktur.

H_1 : Değişkenler arasında ilişki vardır.

Şeklinde hipotez kurulur.

6.2.8.1 Göçerlerin Demografik Özelliklerine Göre Hipotezlerin Sonuçları

Anket verilerine göre, Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Doğum Yerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Doğum Yerleri Çizelge Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 67**'de gösterilmiştir.

Çizelge 67. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Doğum Yerleri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	105,542 ^a	42	,000
Likelihood Ratio	94,458	42	,000
Linear-by-Linear Association	2,018	1	,155
N of Valid Cases	385		

a. 38 cells (67,9%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,01.

Buna göre;

H_0 :Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Doğum Yerleri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Doğum Yerleri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür.

Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Doğum Yerleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Anket verilerine göre Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare

yöntemi ile test edilmiştir. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 68**'de gösterilmiştir.

Çizelge 68. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	40,714 ^a	12	,000
Likelihood Ratio	39,586	12	,000
Linear-by-Linear Association	24,025	1	,000
N of Valid Cases	385		

a. 7 cells (33,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,13.

Buna göre;

H_0 : Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre, Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile Hane Halkı sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile Hane Halkı Sayısı Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 69**'da gösterilmiştir.

Çizelge 69. Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile Hane Halkı Sayısı Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	38,558 ^a	10	,000
Likelihood Ratio	39,739	10	,000
Linear-by-Linear Association	10,210	1	,001
N of Valid Cases	385		

a. 3 cells (16,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,18.

Buna göre;

H_0 : Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile Hane Halkı Sayısı arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile Hane Halkı Sayısı arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür.

Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile Hane Halkı Sayısı arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile İş Yerindeki Durumu arasında istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki vardır istatikselsel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile İş Yerindeki Durumu Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 70**'de gösterilmiştir.

Çizelge 70. Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile İş Yerindeki Durumu Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	41,374 ^a	12	,000
Likelihood Ratio	36,341	12	,000
Linear-by-Linear Association	1,495	1	,221
N of Valid Cases	385		

a. 3 cells (14,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,18.

Buna göre;

H_0 : Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile İş Yerindeki Durumu arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile İş Yerindeki Durumu arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göçerlerin, Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri ile İş Yerindeki Durumu arasında bir ilişki vardır.

6.2.8.2 Göçerlerin Ekonomik Özelliklerine Göre Hipotezlerin Sonuçları

Anket verilerine göre Göçerlerin, Hanede Çalışan Kişi Sayısı ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Göçerlerin, Hanede Çalışan Kişi Sayısı ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 71**'de gösterilmiştir.

Çizelge 71. Göçerlerin, Hanede Çalışan Kişi Sayısı ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	147,742 ^a	24	,000
Likelihood Ratio	140,015	24	,000
Linear-by-Linear Association	54,220	1	,000
N of Valid Cases	385		

a. 21 cells (60,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,06.

Buna göre;

H_0 :Göçerlerin, Hanede Çalışan Kişi Sayısı ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göçerlerin, Hanede Çalışan Kişi Sayısı ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür.

Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göçerlerin, Hanede Çalışan Kişi Sayısı ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Göçerlerin, İş yerindeki Durumu ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Göçerlerin, İş yerindeki Durumu ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 72**'de gösterilmiştir.

Çizelge 72. Göçerlerin, İş yerindeki Durumu ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	115,075 ^a	36	,000
Likelihood Ratio	122,977	36	,000
Linear-by-Linear Association	31,538	1	,000
N of Valid Cases	385		

a. 20 cells (40,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,12.

Buna göre;

H_0 :Göçerlerin, İş yerindeki Durumu ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göçerlerin, İş yerindeki Durumu ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göçerlerin, İş yerindeki Durumu ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Göçerlerin, Konut Mülkiyeti ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Göçerlerin, Konut Mülkiyeti ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 73**'te gösterilmiştir.

Çizelge 73. Göçerlerin, Konut Mülkiyeti ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	43,369 ^a	18	,001
Likelihood Ratio	44,027	18	,001
Linear-by-Linear Association	,876	1	,349
N of Valid Cases	385		

a. 10 cells (35,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,15.

Buna göre;

H_0 : Göçerlerin, Konut Mülkiyeti ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göçerlerin, Konut Mülkiyeti ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür.

Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göçerlerin, Konut Mülkiyeti ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Göçerlerin, Yaptıkları Tasarruf ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Göçerlerin, Yaptıkları Tasarruf ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 74**'te gösterilmiştir.

Çizelge 74. Göçerlerin, Yaptıkları Tasarruf ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	77,116 ^a	30	,000
Likelihood Ratio	80,019	30	,000
Linear-by-Linear Association	4,425	1	,035
N of Valid Cases	385		

a. 30 cells (71,4%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,03.

Buna göre;

H_0 : Göçerlerin, Yaptıkları Tasarruf ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göçerlerin, Yaptıkları Tasarruf ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göçerlerin, Yaptıkları Tasarruf ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır. Anket verilerine göre Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 75**'de gösterilmiştir.

Çizelge 75. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	157,454 ^a	36	,000
Likelihood Ratio	120,093	36	,000
Linear-by-Linear Association	27,267	1	,000
N of Valid Cases	385		

a. 25 cells (51,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,01.

Buna göre;

H_0 : Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göçerlerin, Eğitim Durumları ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

6.2.8.3 Göçerleri Etkileyen Çekici ve İtici Faktörlere Göre Hipotezlerin Sonuçları

Anket verilerine göre Çekici Faktörler ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Çekici Faktörler ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 76**'da gösterilmiştir.

Çizelge 76. Çekici Faktörler ile Hane Halkının Aylık Geliri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	220,761 ^a	156	,000
Likelihood Ratio	192,778	156	,024
Linear-by-Linear Association	2,239	1	,135
N of Valid Cases	385		

a. 161 cells (85,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,01.

Buna göre;

H_0 : Çekici Faktörler ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Çekici Faktörler ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;
 $p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Çekici Faktörler ile Hane Halkının Aylık Geliri arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 77**'de gösterilmiştir.

Çizelge 77. Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	55,017 ^a	26	,001
Likelihood Ratio	51,243	26	,002
Linear-by-Linear Association	22,670	1	,000
N of Valid Cases	385		

a. 32 cells (59,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,16.

Buna göre;

H_0 : Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H1 Hipotezi kabul edilir. Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Çekici Faktörler ile Göçerlerin Memleketlerine Dönme İstekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Çekici Faktörler ile Göçerlerin Memleketlerine Dönme İstekleri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 78**'de gösterilmiştir.

Çizelge 78. Çekici Faktörler ile Göçerlerin Memleketlerine Dönme İstekleri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	61,109 ^a	26	,000
Likelihood Ratio	63,356	26	,000
Linear-by-Linear Association	28,220	1	,000
N of Valid Cases	385		

a. 29 cells (53,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,23.

Buna göre;

H_0 : Çekici Faktörler ile Göçerlerin Memleketlerine Dönme İstekleri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Çekici Faktörler ile Göçerlerin Memleketlerine Dönme İstekleri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H1 Hipotezi kabul edilir. Çekici Faktörler ile Göçerlerin Memleketlerine Dönme İstekleri arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Çekici Faktörler ile Bandırma'dan Başka bir Yere Göç Etme İstekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Çekici Faktörler ile Bandırma'dan Başka bir Yere Göç Etme istekleri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 79**'da gösterilmiştir.

Çizelge 79. Çekici Faktörler ile Bandırma'dan Başka bir Yere Göç Etme İstekleri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	92,860 ^a	52	,000
Likelihood Ratio	94,861	52	,000
Linear-by-Linear Association	18,027	1	,000
N of Valid Cases	385		

a. 58 cells (71,6%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,14.

Buna göre;

H_0 : Çekici Faktörler ile Bandırma'dan Başka bir Yere Göç Etme İstekleri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Çekici Faktörler ile Bandırma'dan Başka bir Yere Göç Etme İstekleri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre; $p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Çekici Faktörler ile Bandırma'dan Başka bir Yere Göç Etme İstekleri arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Göç ile Çekici Faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Göç ile Çekici Faktörler Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 80**'de gösterilmiştir.

Çizelge 80. Göç ile Çekici Faktörler Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	3219,086 ^a	1118	,000
Likelihood Ratio	1170,577	1118	,134
Linear-by-Linear Association	322,638	1	,000
N of Valid Cases	385		

a. 1188 cells (100,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,00.

Buna göre;

H_0 :Göç ile Çekici Faktörler arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Göç ile Çekici Faktörler arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre; $p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Göç ile Çekici Faktörler arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre, İtici Faktörler ile Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. İtici Faktörler ile Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 81**'de gösterilmiştir.

Çizelge 81. İtici Faktörler ile Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	97,018 ^a	50	,000
Likelihood Ratio	96,920	50	,000
Linear-by-Linear Association	26,793	1	,000
N of Valid Cases	385		

a. 54 cells (69,2%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,13.

Buna göre;

H_0 : İtici Faktörler ile Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : İtici Faktörler ile Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. İtici Faktörler ile Göçerlerin Göç Etmeden Önceki Yerleşim Yerleri arasında bir ilişki vardır.

6.2.8.4 Göçerlerin Memnuniyet Durumlarına Göre Hipotezlerin Sonuçları

Anket verilerine göre Konut mülkiyeti ile Yaşam Memnuniyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Konut mülkiyeti ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 82**'de gösterilmiştir.

Çizelge 82. Konut mülkiyeti ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	61,213 ^a	9	,000
Likelihood Ratio	47,412	9	,000
Linear-by-Linear Association	9,495	1	,002
N of Valid Cases	385		

a. 7 cells (43,8%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 1,38.

Buna göre;

H_0 :Konut mülkiyeti ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Konut mülkiyeti ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Konut mülkiyeti ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Çekici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Çekici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 83**'te gösterilmiştir.

Çizelge 83. Çekici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	142,237 ^a	78	,000
Likelihood Ratio	120,123	78	,002
Linear-by-Linear Association	7,377	1	,007
N of Valid Cases	385		

a. 90 cells (83,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,05.

Buna göre;

H_0 :Çekici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Çekici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;

$p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Çekici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre İtici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. İtici faktörler ile Yaşam Mumnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 84**'te gösterilmiştir.

Çizelge 84. İtici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	136,560 ^a	75	,000
Likelihood Ratio	108,730	75	,007
Linear-by-Linear Association	,048	1	,827
N of Valid Cases	385		

a. 85 cells (81,7%) have expected count less than 5. The minimum expected count is ,05.

Buna göre;

H_0 : İtici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : İtici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;
 $p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. İtici Faktörler ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Çalışma Şekli ile Yaşam Memnuniyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 85**'te gösterilmiştir.

Çizelge 85. Çalışma Şekli ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	31,468 ^a	9	,000
Likelihood Ratio	36,496	9	,000
Linear-by-Linear Association	,981	1	,322
N of Valid Cases	385		

a. 5 cells (31,3%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2,02.

Buna göre;

H_0 : Çalışma Şekli ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Çalışma Şekli ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;
 $p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Çalışma Şekli ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

Anket verilerine göre Bandırma Sevgisi ile Yaşam Memnuniyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı SPSS programı kullanılarak Ki-Kare yöntemi ile test edilmiştir. Çekici Faktörler ile Bandırma Sevgisi Ki-Kare Test Sonuçları **Çizelge 86**'da gösterilmiştir.

Çizelge 86. Bandırma Sevgisi ile Yaşam Memnuniyeti Ki-Kare Test Sonuçları

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	124,080 ^a	3	,000
Likelihood Ratio	96,727	3	,000
Linear-by-Linear Association	,927	1	,336
N of Valid Cases	385		

a. 2 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3,06.

Buna göre;

H_0 :Bandırma Sevgisi ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki yoktur.

H_1 : Bandırma Sevgisi ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

Test sonuçlarına göre Pearson Chi-Square, Asymp. Sig. (2-sided) değeri 0.05'ten küçüktür. Yapılan test sonuçlarına göre;
 $p < 0,05$ olduğu için H_1 Hipotezi kabul edilir. Bandırma Sevgisi ile Yaşam Memnuniyeti arasında bir ilişki vardır.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

7.1. Sonuçlar

Her ne kadar göreceli uzak coğrafyalara göç etmek ve sınırları aşmak insanlık tarihi kadar eski sayılsa da, bugünkü anlamda uluslararası göç ancak on dokuzuncu yüzyıl içinde olgunlaşan bir olgudur. Çünkü bu yüzyılda etnik ve kültürel birlik üzerine kurulmaya çalışılan ulus-devletlerin siyasal güçleri ile belirledikleri toprak parçaları ve bu alanlardaki yurttaşları üzerinde egemenlik hakları en belirgin şekilde ortaya çıkmış ve uluslararası kabul görmüştür (Hammar, 1990). Böylece ulusal sınırların belirlenmesi ve bu sınırları geçen kişilerin “yurttaş” ve “yabancı” kimlikleri ile kayıt içine alınması süreci başlamıştır. Pasaport belgesi bu dönemde yaygınlaşmaya başlamıştır. Devletlerin yabancılara verdiği oturma ve çalışma izinleri bu dönemde kurumsallaşmaya başlamıştır. Bu süreç, her anlamda bugün uluslararası göç dediğimiz olgunun ortaya çıktığı dönem olmuştur (Messina ve Lahav, 2006)

Toplumsal değişimin önemli dinamiklerinden biri olan iç göç, ulusal sınırlar içerisinde kırdan kente, kentten kente, kentten kıra ve kırdan kıra akım yönleriyle ortaya çıkan bir yer değiştirme hareketini ifade etmektedir. Siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik, kentsel ve yapısal olmak üzere toplum yapısında büyük etkileri olmaktadır. Bu etkiler hem göç veren bölgeleri hem de göç alan bölgeleri derinden etkilemektedir.

1923 yılından itibaren başlayan ilk dönemde, önemli bir göç hareketi yaşanmamıştır. Bu dönemde kırdan kente ve kentten kente doğru gerçekleşen cılız bir göç söz konusu olmuştur. Evlilikler, memur tayini, okul gibi nedenler bu dönemdeki göçlerin temel nedenleri arasında yer almıştır (Tüfekçi, 2002).

Türkiye’de gerçek anlamda ilk nüfus sayımı Cumhuriyet’in ilanından dört yıl sonra yani 1927 yılında yapılmıştır. 1927 yılında yapılan nüfus sayımına göre Türkiye nüfusu 13 648 270 kişi, 2013 yılındaki nüfus verilerine göre 76 667 864 kişidir.

Ekonomik, sosyal ve siyasal nedenlerden kaynaklanan iç göç hareketleri, çoğunlukla bir ülkenin geri kalmış bölge ve kentlerinden, ülkenin daha gelişmiş bölge

ve kentlerine doğru seyretmektedir (Özer, 2004: 24). Bu paralelde Türkiye’de 1950’li yıllar itibariyle sanayileşme ve kentleşmenin etkisiyle kırdan kente doğru iç göç hareketlerinin yaşanmaya başladığı görülmektedir. 1950’lerden itibaren kapitalistleşme sürecine girerek dünya sistemi ile entegrasyonu hızlanan Türkiye’de tarımın modernleşmesi ve makineleşmesi, geleneksel toprak sistemi rejiminin değişmesi, kentsel alanlardaki iş ve hizmet olanaklarının varlığı, ulaşım şartlarındaki gelişmeler kırsal alanda ekonomik ve toplumsal bir dönüşümü ve kırsal nüfusun kentsel alanlara doğru hareketliliğini başlatmıştır (İçduygu ve Sirkeci, 1999: 251; Akşit,1998: 26). Köyden-köylülükten hızla kopma dönemi olarak ele alınan 1950-1955 yılları arasında kırdan kentlere doğru yaşanan göçün miktarı ani bir artış göstererek 1945-1950 yılları arasında yaşanan göçün dört misline çıkmış ve 904 bine yükselmiştir. Yıllar itibariyle Türkiye’de göç oranı sürekli artış göstererek devam etmiş ve 1985-1990 döneminde 2654 bine yükselerek önemli bir sıçrayış göstermiştir (Akşit, 1998: 22-35).

Ülkemizin yaşamış olduğu kentleşme ve bunun beraberinde getirdiği toplumsal sorunların çözülebilmesi, bunlara dönük bazı politikaların geliştirilmesi ve önleyici tedbirler olarak 1963 yılından itibaren beşer yıllık kalkınma planları hazırlanmıştır.

Bu çalışmalarda iç göç literatüründe, iç göç olgusunun oluşumuna dair faktörler ortaya konulması, bu faktörlerin ve hipotezlerin göç olgusu ile olan ilişkisinin test edilmesi amacıyla Bandırma örneği ele alınarak incelenmiştir.

Araştırma sahasından elde edilen veriler neticesinde, araştırmaya katılan göçerlerin çekici faktör olarak belirttikleri etmenler incelendiğinde, katılımcı göçerlerin %34,8’ü ekonomik nedenlerle göç ettikleri tespit edilmiştir. Katılımcı göçerlerin %26,5’i ise ailesel nedenlerle göç ettikleri tespit edilmiştir, katılımcı göçerlerin %31,9’u da coğrafi konumun etkisinin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan göçerlerin itici faktörler hakkındaki görüşleri incelendiğinde ise, katılımcı göçerlerin %10,4’ünün ailesel nedenlerle, katılımcı göçerlerin %24,7’sinin ekonomik nedenlerle, %16,9’unun tayin faktörüne dayalı olarak göç ettiklerini belirtmişlerdir.

Araştırma başlangıcında esas alınan teoriler ışığında göçerlerin göç etme nedenleri değerlendirilmiştir. Araştırma sahasından elde edilen bulgular neticesinde

göçerlerin göç nedenlerinin bu teorilere uygunluğu görülmüş ve teorilere bağlı olarak kurulan çeşitli varsayımların geçerliliği kanıtlanmıştır.

Yapısal anlamda Bandırma Bölgesinde meydana gelen göçün nedeni, Neo-Klasik Makro Ekonomik teoride de belirtildiği gibi sermaye ve işgücünün bölgesel olarak eşit dağılmamasından kaynaklanmamaktadır. Araştırma bulguları bize itici faktör ve çekici faktörlerden göçerlerin çoğunluğunun ekonomik nedenlere bağlı olarak göç ettikleri bulgusunu ortaya konmuştur. Ekonomik nedenler göç olgusu içerisinde temel nedenlerden biridir. Neo-Klasik Mikro Ekonomik teori kapsamında kabul edilen diğer bir varsayım ise sosyal nedenlerdir; bu çalışmamızda da çekici nedenler arasında sosyal nedenlere bağlı olarak göç etmiş varlığının çok olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında, DPT'nin 2004 yılında yayımlanmış olduğu "İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması"na göre Bandırma 872 ilçe arasında 23. sırada yer almıştır. Yapılan araştırmada ilçelerin "ticaret becerisi ve üretim potansiyeli", "ekonomik etkinlik ve canlılık" ve "yaratıcı sermaye" alanlarında diğer ilçelere nazaran daha etkili olduğu ve bu özelliklerinden dolayı çevre kırsal bölgelerdeki insanlar için iyi bir cazibe merkezi olduğu düşünülmektedir. (İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2004) <https://www.tkhk.gov.tr/dosyalar/5e32d48195ff4f0a9568f1d7daf79136.pdf> Erişim Tarihi 02.04.2014)

Bandırma bölgesinde sanayi ve lojistik faaliyetlerin iç içe yer alması ulusal ve uluslararası bir köprü vazifesi görmesi, tarımsal sanayide öne çıkan işletmelerin ve büyük ölçekli firmalar bulunması, büyük ölçekli bor fabrikalarının Bandırma'da bulunması, Bandırma'ya yapılan göçü arttırıcı niteliğe sahiptir.

Bandırma konum itibarıyla yüksek rüzgâr enerjisi potansiyeli, sahip olduğu rüzgar hızı ve kapasite faktörü açısından diğer bölgelere nazaran avantajlı bir konumdadır.

Güney Marmara Bölgesi ise Marmara Denizi'ni ve Akdeniz'i birbirine bağlayan Çanakkale Boğazı'na ve Karadeniz'den Akdeniz'e geniş bir ticaret ağının merkezi konumundaki Bandırma Limanı'na sahip olması Bandırma'nın sahip olduğu büyük bir coğrafi avantajdır. Bandırma ile ilgili beklentilerin artması dolaylı olarak işgücü talebine bağlı olarak oluşan göç hareketini tetiklemesidir. Bu da sınırsız işgücü

arziyla büyüme modeli olan ikili Emek teorisine uygun gelmektedir. Böylece katılımcıların iş arama/bulma nedenine bağlı olarak göç edip etmedikleri araştırılmıştır. Yapılan anket ve araştırma bulguları neticesinde, ekonomik nedenlere bağlı olarak özellikle iş bulmak amacıyla göç eden katılımcıların oranı oldukça yüksektir. Bu bağlamda göç edenlerin en önemli göç etme sebepleri arasında yaşamsal faaliyetlerini devam ettirebilecek veya daha iyi bir yaşam standartlarına sahip olabilecek imkanların fazlalığından dolayı Bandırma'ya göç ettikleri sonucuna ulaşılmaktadır. İş imkânlarının fazla olmasının yanında ve iş çeşitliliğinin de yoğun yaşandığı sanayi bölgelerinde ve görece olarak işgücü talebinin belirli bir eğitim seviyesinde olma şartı aramaması, Marmara bölgesinden toplam göçerlerin %56,9'unun Bandırma'ya göç etmesinde önemli faktörlerden olmuştur (Güney Marmara Kalkınma Ajansı, 2012).

Göç ağı teorisi ise göç edenlerin aileleri, akrabaları, tanıdıkları ile kurdukları bilgi alışverişine dayalı ilişkilerinin bir bütünü olarak ifade edilmektedir. Kurulan bu ağlar, göç süresince karşılaşılabilecek maliyetlerin ve risklerin azaltılması için göç edenlere fazladan bir güven vermektedir. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç ise göçerlerin göç eylemini gerçekleştirirken çekici faktör olarak ailesel nedenlere (hane halklarından birine) bağlı göç olgusuna kesinlikle katıldığını belirten göçerler toplam göçerlerin %26,5'ini oluşturmaktadır. Göç Ağı teorisi ile ilişkili olarak araştırma kapsamında değerlendirilen bu kuram, göç edenlerin göç etmeden önce gidilecek yerdeki akraba, arkadaş, tanıdık kişiler ile oluşturdukları ilişkilere dayalı olarak göç etme düşüncesine dayanmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre göç edenlerin göç etme nedenlerinden biriside hane halkına bağlı olarak yapılan göçlerdir. Ayrıca yapılan mülakat ve anket çalışmalarında göçerlerin, kendilerinden önce Bandırma'ya göç eden aileleri, akrabaları, arkadaşları ile kurdukları iletişim ve yaptıkları araştırma sonrasında Bandırma'ya göç etme kararı aldıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan göçerlerin %61,3'ü Bandırma'ya gelmeden önce araştırma yaptığını belirtmiştir.

Bağımlılık teorisine göre, merkez ve çevre olarak ele aldığımızda, merkez ülkeler, her yönden gelişmiş ülkelerdir. Çevre ülkeler, merkez ülkeler tarafından kuşatılmış ve merkez ülkelere bağımlı olan ülkelerdir. Bandırma'nın sanayi, hayvancılık, madencilik sektörlerinde öncü olması, yurt içi ve yurt dışına açılan lojistik bir üs olma vasfının yüklenmesi Bandırma ilçesini merkez yerleşim yeri haline gelmesine neden olarak çevre yerleşim yerlerini bağımlı hale getirmektedir.

Araştırmaya 359 erkek, 26 kadın toplam 385 göçer katılmıştır. Araştırmaya katılan göçerlerin büyük çoğunluğunu 72 kişi ile 35-39 yaş grubu oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan göçerlerin 123 kişisi lise mezunu, 4 kişi okur yazar ve 1 kişi doktora mezunu olduğunu belirtmiştir. Araştırmaya katılan 2 kişi aylık gelirin asgari ücret düzeyinde olduğunu, 94 kişi 2000-3000 TL arasında geliri olduğunu belirtmiştir. Araştırmaya en fazla katılımcı 219 kişi ile Marmara bölgesinden en az katılımcı ise 5 kişi ile Akdeniz bölgesinden katılmıştır.

Yapılan araştırmada göçerlerin göç sonrası yaşam düzeylerinin ne yönde değiştiğini ve beklentileri karşılayıp karşılanmadığı sorulduğunda, göçerlerin %77,9'u yaşamlarının daha iyi olduğu, %4,9'u ise göç ettikten sonraki yaşamlarının daha kötü olduğunu belirtmiştir.

Yapılan araştırmada Bandırma'yı sevip sevmedikleri sorularak Bandırma hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Araştırmaya katılan göçerlerin %83,9'u Bandırma'yı sevdiğini belirtmiştir. Genel olarak iş imkânlarının çokluğu, coğrafi konumu, ılıman bir iklimin bulunması, Bandırma'da konut sahibi olunması ve arkadaş çevresinin oluşması başlıca Bandırma'yı sevme sebebi olarak karşımıza çıkmıştır. Araştırmaya katılan göçerlerin %16,1'i Bandırma'yı sevmediğini ve genel olarak Bandırma'da aradıklarını bulamadıklarını, küçük bir yerleşim yeri olduğunu, sosyal ve kültürel açıdan çok eksiği olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca sanayinin, fabrikaların ve hayvan çiftliklerin havayı çok kirlettiği hatta bazı günlerde nefes almakta bile zorlandıklarını belirterek Bandırma'nın yaşanamaz bir hal aldığını ve hava kirliliğine bağlı olarak kanser hastalarının çok fazla olduklarını belirtmişlerdir. Eğitim düzeyi ve Bandırma sevgisi incelendiğinde okur-yazar, ilkokul mezunu, ortaokul ve lise mezunlarının büyük bir çoğunluğu Bandırma'yı sevdiğini yüksek okul ve fakülte mezunlarının büyük çoğunluğunun Bandırma'yı sevmediğini belirtmiştir. Göç öncesi yerleşim yeri ve Bandırma sevgisi incelendiğinde ise ilçe ve köyden gelenlerin büyük çoğunluğunun Bandırma'yı sevdiğini, ilden gelenlerin büyük çoğunluğunun ise Bandırma'yı sevmediğini bildirmiştir. Doğum yeri ve Bandırma sevgisi incelendiğinde Marmara bölgesinden gelen göçerlerin büyük çoğunluğu Bandırma'yı sevdiğini, Akdeniz bölgesinden gelenlerin büyük çoğunluğu Bandırma'yı sevmediğini bildirmiştir.

7.2 Öneriler

Bandırma genelinde yapılan anket verilerine göre, Ekonomik nedenler (İş imkânlarının çokluğu) Bandırma ilçesi için Çekici faktörler içerisinde ilk sırayı oluşturmaktadır. Aynı şekilde Ekonomik nedenler (İş İmkânlarının yokluğu, İşsizlik) göçerlerin buldukları yerleri terk etmeleri için geçerli bir sebep olmakta ve itici faktörler arasında ilk sırada yer almaktadır. Hem itici hem de çekici faktör olarak ilk sırayı ekonomik nedenler almaktadır. Göç ile Çekici Faktörler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Çeşitli nedenlerden dolayı meydana gelen nüfus yapısındaki farklılık incelenerek meydana gelen değişimler giderilmeye çalışılmalıdır. Bu değişimlere paralel olarak göç alan ve göç veren bölgeler ciddi anlamda etkilenmektedir. Kırsal alanların itici faktörleri giderilmeye çalışılarak kentsel alanların çekici faktörlerine yaklaştırılmalı bu bağlamda bölgeler arasındaki farklılıklar ortadan kaldırılmalıdır. İstihdam ve gelir yönünden geri kalmış, dolayısıyla göç veren bölgelerin, gelir ve istihdam yönünden geliştirilip, bölgeler arası gelir ve istihdam eşitsizliklerinin giderilmesi gerekmektedir

Bandırma örneğinde de görüldüğü gibi göç hareketi sanayileşmiş bölgelere ve iş talebinin yüksek olduğu bölgelere doğru olmaktadır. Bu bölgelerde gelir, göreceli olarak daha yüksek olabilmekte ve eğitim yönünden her türlü insanlara çok çeşitli iş imkânları sunmaktadır. Göç veren bölgelerde özellikle istihdam yaratmak için yatırımlar yapılmalı yapılabiliyorsa sanayi ve endüstriye dayalı farklı sektörler geliştirilerek istihdam yaratılmalıdır. Ayrıca istihdam yaratmak için devlet teşviki ile eğitim sektörü geliştirilmeli, hizmet sektörü, sağlık sektörü geliştirilmeli, göç verilen bölgelerde kalkınmaya yol açacak özellikle devlete bağlı resmi kurum ve kuruluşlar kurularak ek istihdam yaratılmalı böylelikle göç akımını bir nebze de olsa yavaşlatılabilecek önlemler alınmış olacaktır. Göç veren bölgelerin sahip olduğu itici güçler olumlu yönde iyileştirilmeli, yaşam kalitesi artırılmalı, kentlerin sahip olduğu özellikle eğitim, sağlık ve diğer sosyal hizmetler artırılmaya çalışılmalıdır. Göç veren bölgelerin en küçük yerleşim yerlerine kadar göç verme nedenleri detaylı bir şekilde analiz edilmeli ve göçe neden olan faktörleri etkisiz hale getirilecek tedbirler alınmalıdır. Yavaş gelişim gösteren bölgelerin yöresel veya bölgesel doğal kaynakları ön plana çıkartılarak, yöresel kaynaklar güçlendirilmelidir, yöresel tarım desteklenerek ek istihdam sağlanmalıdır. Tarım sektörünün desteklenmesi amacıyla özellikle yöresel tarım politikaları geliştirilmeli, tarıma dayalı kalkınma kırsal

kesimlerden başlayarak yapılmalı, tarıma dayalı faaliyetler tekrardan canlandırılmalıdır. Göç etmeyi düşünen kırsal kesimdeki bireyler için bölgelerini terk etmeyecek şekilde toprak reformları, devlet tarafından teşvik ve yardımlar yapılmalı, göç etmeyi düşünenlere bu düşünceden vazgeçirecek maddi ve manevi yardımlar yapılmalıdır.

Göç olgusu, bireysel olarak ve kısa sürede başa çıkılacak bir sorun olarak görünmemektedir. Uzun bir süreç ve devlet desteği başta olmak üzere topyekun toplumsal bir dayanışma içerisinde bölgesel yatırımlar yapılarak aşılabilecek büyük bir engel olarak görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ak, R. (2013). Göç Özel İhtisas Komisyonu Raporu, s.7-8 <http://www.trakya2023.com/uploads/docs/28062013d-ccnz.pdf> (10 Şubat 2014)
- Akkayan, T. (1979). Göç ve Değişme. İstanbul: İ.Ü. Üniv. Ed. Fak.Yay.
- Aksoy, Z. (2012). Uluslararası Göç ve Kültürlerarası İletişim, "International Migration and Intercultural Communication". Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt 5, Sayı.20, s.290-295
- Akşit, B. (1998). "İçgöçlerin Nesnel ve Öznel Toplumsal Tarihi Üzerine Gözlemler: Köy Tarafından Bir Bakış" http://www.academia.edu/18013476/I%C3%A7g%C3%B6çlerin_nesnel_ve_%C3%B6znel_tarihi_DOC (19 Nisan 2014).
- Arıkan, E. Y. (2004). "Bütünleşen Avrupa'da Yerel Yönetimler" http://www.academia.edu/1505262/B%C3%BCt%C3%BCnle%C5%9Fen_Avrupada_Yerel_Y%C3%B6netimler (18 Mart 2014) s. 39.
- Avşaroğlu, N. (2008). Marshall Planı, Amerikan Dış Kredileri Ve Türkiye Madencilik Sektörüne Etkileri. http://www.maden.org.tr/resimler/ekler/4cdde86a4560c17_ek.pdf?tipi=23&туру=X&sube=0 (16 Nisan 2014). s.49.
- Aydın, İ. (2011). Balıkesir'de Rüzgar Enerjisi. Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi, Balıkesir, s.32.
- Bahar, O. ve Bingöl, F. (2010). Türkiye'de iç Göç Hareketlerinin İstihdam ve İşgücü Piyasalarına Etkileri. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.15, S.2. s.43-61.
- Bandırma Bilgi Notu, <http://www.gmka.org.tr> (12 Ekim 2014).
- Bandırma İlçe Eğitim Müdürlüğü <http://bandirma.meb.gov.tr/www/bandirma-tarihi/icerik/10> (05 Mart 2014).
- BM Yüksek Komiserliği, UNHCR Küresel Eğilimler Raporu, Basın Açıklaması. <http://www.unhcr.org/turkey/home.php?content=640> (10 Ocak 2016).

- Brown, L. and Jones J.P. (1985), "Spatial Variation in Migrant Processes and Development: A Costa Rican Example of Conventional Modeling Augmented by The Expansion Method", Demography, s.333.
- BTO, 2014, Bandırma Ticaret Odası. <http://www.bandirmaticaretodasi.org/tr/tarihce> (07 Mart 2014).
- Castles, S. ve Miller. M. (2008). Göçler Çağı: Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri. (Çev. B. U. Bal & İ. Akbulut), İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi.
- Cerit, S. (1986). Türkiye'de İller Arası Göçler, 1950-1980 Nüfus Bil. Der. 8, s. 81-103.
- Çağlayan, S. (2006). Göç Kuramları, Göç ve Göçmen İlişkileri. Muğla, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi sayı 17. s. 2-20
- Çelik, F. (2000). İç Göçlerin Fayda-Maliyet Yaklaşımı ile Analizi. Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi S.16, 231-246.
- Çelik, F. (2002). İç Göçlerin Seçkinlik Yaklaşımı ile Analizi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi S.13, 275-296.
- Çelik, F. (2005). İç Göçler: Teorik bir Analiz. Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 14, Sayı 2, s.167-184.
- Çelik, F. (2006). İç Göçlerin İtici ve Çekici Güçler Yaklaşımı İle Analizi, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı: 27, s.149-170.
- Çelik, F. (2007). Türkiye'de İç Göçler : 1980-2000, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı : 22, ss.100.
- Çiçekli, B. (2013). Açıklamalı Göç ve İltica Hukuku Terimleri Sözlüğü, (Basım yeri belirtilmemiştir), Nisan 2013, s.39-40.
- Danış, A. D. (2004), Yeni Göç Hareketleri ve Türkiye, Birikim, No: 184–185, s.216-224.
- Doh, R. (1984). Interprovincial Migration in Turkey and Its Social Economic Background: A Correlation Analysis. Nüfus Bilim Dergisi, 6, 49-61.

- Erdoğmuş, Z. (1989), Türkiye' de Kırdan Kente Göçün Sosyal Temelleri, Fırat Ün. Sosyal Bilimler Dergisi, V. 3, N. 2, ss. 97-108.
- Erkal, M. (1997). İstanbul. Sosyoloji, Der Yayınları, Genişletilmiş 8. Baskı
- Es, M. ve Ateş, H. (2004). Kent Yönetimi, Kentleşme ve Göç: Sorunlar ve Çözüm Önerileri, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/9112> (17 Mart 2014). s.222.
- Frey, W. H. (1995), Immigration and Internal Migration 'Flight' From US Metropolitan Areas: Toward a New Demographic Balkanisation, Urban Studies, v.32, n.4-5, p: 733- 757
- Gökhan, A. ve Filiztekin, A. (2008). The Determinants of Internal Migration in Turkey. <http://research.sabanciuniv.edu/11336/1/749.pdf>. s.6 (10 Ocak 2016)
- Güler, B., Özmen, A. ve Sariipek, D. (2015), İç Göç ve Kent ile Bütünleşme: Kocaeli İli Alan Araştırması. SGD Sosyal Güvenlik Dergisi S: 2, 37-69
- Gündüz M. (1997). "Terör ve Göç", II. Ulusal Sosyoloji Kongresi Toplum ve Göç (Ankara: Sosyoloji Derneği Yayınları, No:5, s.110).
- Güney Marmara Kalkınma Ajansı, (2012). "İstanbul Sanayisinin Yeni Alternatifi", Haziran 2012, s.7.
- Güreşçi E. (2010). Türkiye'de Kentten - Köye Göç Olgusu. Doğu Üniversitesi Dergisi, 11 (1) 2010, s. 77-86
- Harris, J.R. and Todaro, M.P. (1970), Migration, Unemployment and Development: A TwoSector Analysis. American Economic Review 60, s.126–142.
- International Organization for Migration (IOM), 2003: s.14 <http://www.iom.int/cms/en/sites/iom/home.html> (IOM) (17 Ekim 2014)
- İçduygu, A. Sirkeci İ. vd. (1998). Türkiye'de İç Göç (International Migration in Turkey). http://www.migrationletters.com/sirkeci/lcduygu_Sirkeci_Aydingun_1998_turkiyede_icgoc.pdf (17 Mart 2014). s. 215-220
- İçduygu, A. ve T. Ünalın (1997). "Türkiye'de İç Göç: Sorunsal Alanları ve Araştırma Yöntemleri," s. 44.

- İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (2004)
<https://www.tkhk.gov.tr/dosyalar/5e32d48195ff4f0a9568f1d7daf79136.pdf>
(10 Mart 2014).
- İslamoğlu, E. Yıldırım S. ve Benli A. (2003). Türkiye’de Tersine Göç ve Tersine Göçü Teşvik Eden Uygulamalar: İstanbul İli Örneği, Sakarya İktisat Dergisi. 2014, cilt 3, sayı 9, s.68-93.
- İslamoğlu, H. ve Alınayık, Ü. (2013). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, İstanbul, Beta Yayıncılık. s.191.
- İstatistik Terimler Sözlüğü, <https://www.tkhk.gov.tr/Dosyalar/dbc25542a9574a0ba5572cfd55288768.pdf> (14 Şubat 2014)
- İşçi, M. (2000). Sosyal Yapı ve Sosyal Değişme, İstanbul: Der Yayınları, s.71.
- Kaya, A. (2012). Tarihsel Süreçleriyle Türkiye’nin Demografik Yapısı ve İç Göç: Paranın Götürdüğü Yere Git, (Türkiye’de İç Göçün Sosyo Ekonomik Sonuçları ve Adana Özelinde Değerlendirmesi Sempozyumu), Adana, <http://www.iav.org.tr/yonetim/dosya/seminer/adanagoc1.pdf> (20 Mart 2014). s. 23-45.
- Kaygalak, S. (2009). Kentin Mültecileri Neoliberalizm Koşullarında Zorunlu Göç ve Kentleşme, Ankara: Dipnot Yayınları.
- Kocaman, T. ve Bayazıt, S. (1993). Türkiye’de İç Göçler ve Göç Edenlerin Nitelikleri. DPT, Ankara.
- Koçak, Y. ve Terzi, E. (2012). Türkiye’de Göç Olgusu, Göç Edenlerin Kentlere Olan Etkileri ve Çözüm Önerileri. KAÜ-IIBF Dergisi C: 3, S: 3, s.163-184.
- Kümbetoğlu, B. “Küresel Gidişat, Değişen Göçmenler ve Göçmenlik”, Uluslararası İlişkilerde Sınır Tanımayan Sorunlar. (Bağlam Yayınları, 2003, s.270-290).
- Marshall, G. (1999). Sosyoloji Sözlüğü (Çev. Osman Akinhay ve Derya Kömürü), Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Munro, J. M. (1974). Migration Of Turkey. Economic Development and Cultural Change, Vol.22, No:4, pp. 634–653

- Mutlu, S. (1990). Bölgesel İç Ticaret Hadleri, Kırsal Refah ve İç Göçler. Ekonomi ve İdari Bilimler Dergisi, C. 4, S. 1, ss. 69-87.
- Mutluer, M. (2003) Uluslararası Göçler ve Türkiye, İstanbul: Çantay Kitapevi.
- Ozankaya, Ö. (1986). Toplum Bilim. İstanbul: Tekin Yayınevi, 6. Baskı.
- Öz, B. (1978). Türkiye'de Göç Olgusu, Sorunları ve Çözümü, İstanbul: Gençlik Basımevi. S: 14-15
- Özdemir, M. (2008). "Türkiye'de İç Göç Olgusu, Nedenleri ve Çorlu Örneği", Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, s.1-43.
- Özer, İ. (2004). Kentleşme Kentlileşme ve Kentsel Değişme. Bursa : Ekin Kitabevi.
- Parrado, E. ve Cerrutti, M. (2003). Labor Migration between Developing Countries: The Case of Paraguay and Argentina. Duke University. V: 37, N: 1 p: 101-132
- Petersen, W, (1996), "A General Typology of Migration" American Sociological Association, <http://www.jstor.org/stable/2089239> (10 Ekim 2014)
- Piore, M. J. (1986). The Shifting Grounds for Immigration. Annals, APSS, s. 23-33
- Ravenstein, E. (1885). The Laws of Migration. Journal of the Statistical Society, 48, 167-235.
- Sağlam S. (2006). Türkiyat Araştırmaları, Türkiye 'de İç Göç Olgusu ve Kentleşme. Sayı: 5,
- Stalker, P. (2000). Workers Without Frontiers, The Impact of Globalization on International Migration, International Labor Office, Geneva.
- Taşcı F. (2009). Bir Sosyal Politika Sorunu Olarak Göç, İstanbul Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü. Kamu-İş; C: 10, S: 4
- TDK, (2014). http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&arama=kelime&guid=TDK.GTS.596bd4b9daef37.95903224 (10 Mart 2014).

- TDK, (2014). http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.543910c12d7f57.05091286 (14 Mayıs 2014).
- Tekeli İ. (1992). Türkiye’de İçgöç Sorunsalı Yeniden Tanımlanma Aşamasına Geldi. Türkiye’de İçgöç, İstanbul. Tarih Vakfı Yayınları.
- Tekeli, İ. (1982) Türkiye’de Kentleşme Yazıları, Ankara: Turhan Kitabevi, S.95-113
- Tekeli, İ. ve Erder L. (1978). Yerleşme Yapısının Uyum Süreci Olarak İç Göçler, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, s.303.
- Tezmen, H. (1974), Türkiye’de İç Göç ve Nüfusun Yeniden Dağılımı, Ankara.
- Todaro, M. P. (1976). Internal Migration in Developing Countries: A Review of Theory, Evidence, Methodology and Research Priorities, International Labour Office, Geneva.
- Todaro, M. P. (1980). Internal Migration in Developing Countries: A Survey, p.361-402
- Todaro, M.P. (1969). A Model of Labour Migration and Urban Employment in the LDCs, American Economic Review, Vol.59, s.138–148.
- Tutar H. Vd. (2012). TRA2’de Göç Olgusu: Sebep ve Sonuçlar Bağlamında Analitik Bir Araştırma. TRA2 Bölgesi Teorik Çerçevesi; TRA2 Bölgesinin Sosyo-Ekonomik Yapısı ve Göç, s.10.
- Tüfekçi, S. (2002). Kırsal Kesimlerden Büyükşehirlere Göç Ve Göçün Aile Yapısında Meydana Getirdiği Değişiklikler (İstanbul Örneği). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, s.1.
- TÜİK, (2014). Türkiye İstatistik Kurumu. http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?alt_id=1067 (14 Şubat 2014).
- TÜİK, (2015). Türkiye İstatistik Kurumu. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1059 (15 Nisan 2015).
- Türkiye Coğrafya Dergisi (2011). s.57, s.95-99.
- Türkyılmaz, A. (1998). Doğu ve Güneydoğu Anadolu’dan Terör Nedeniyle Göceden Ailelerin Sorunları. Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları.

- UNHCR Global Trends (2014). Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC) of the Norwegian Refugee Council (NRC). <http://unhcr.org/556725e69.html> (10 Ocak 2016).
- Uysal, M. ve Aktaş, S. (2011). Sıralı Regresyon Analizi İle Türkiye'deki İç Göçleri Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.20, S.3, s.191-200.
- Üner, S. (1972). Nüfusbilim Sözlüğü. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Vural, D. G. (2007). Uluslararası Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Isparta.
- Wikipedia, (2014). <https://tr.wikipedia.org/wiki/Bandırma>. (16 Mart 2014).
- Yalçın, C. (2004). Göç Sosyolojisi. Ankara: Anı Yayınları, s. 22-26.
- Yamak, R. ve Yamak, N. (1999). Türkiye'de Gelir Dağılımı ve İç Göç. Dokuz Eylül Ün. Sos. Bil. Ens. Der. http://www.sbe.deu.edu.tr/dergi/cilt1_say%C4%B11/yamak%20yamak%201.1.pdf. s. 16-28.
- Yayla, A. (1992). Liberalizm, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Yener, S. (1977). 1965-1970 Döneminde İllerarası Göçler ve Göç Edenlerin Nitelikleri, Ankara: T.C. Devlet Planlama Teşkilatı Yayınları.
- Yıldırım, A. (2004). Kentleşme ve Kentleşme Sürecinde Göçün Suç Olgusu Üzerindeki Etkileri. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi, s.4-9

EKLER

EK-1 İBBS-Düzyey1 bölgelerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı (2008-2014 dönemi)

Bölge (1. düzey) Region (Level 1)	Toplam nüfus Total population						
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Toplam-Total	71 517 100	72 561 312	73 722 988	74 724 269	75 627 384	76 667 864	77 695 904
TR1 İstanbul	12 697 164	12 915 158	13 255 685	13 624 240	13 854 740	14 160 467	14 377 018
TR2 Batı Marmara Western Marmara	3 107 425	3 129 772	3 164 048	3 210 147	3 247 669	3 278 705	3 351 582
TR3 Ege- Aegean	9 384 848	9 517 153	9 693 594	9 687 692	9 779 502	9 897 313	10 023 549
TR4 Doğu Marmara Eastern Marmara	6 579 426	6 701 343	6 841 607	6 952 685	7 058 367	7 198 284	7 332 137
TR5 Batı Anadolu Western Anatolia	6 748 952	6 875 349	7 018 194	7 163 453	7 253 247	7 362 247	7 499 242
TR6 Akdeniz Mediterranean	9 050 691	9 252 902	9 423 231	9 495 788	9 611 007	9 766 093	9 906 771
TR7 Orta Anadolu Central Anatolia	3 792 508	3 831 373	3 849 267	3 843 731	3 853 025	3 873 470	3 886 251
TR8 Batı Karadeniz Western Black Sea	4 478 029	4 512 288	4 518 786	4 477 107	4 483 603	4 499 102	4 493 559
TR9 Doğu Karadeniz Eastern Black Sea	2 507 387	2 526 619	2 516 167	2 513 021	2 545 274	2 553 647	2 566 840
TRA Kuzeydoğu Anadolu Northeastern Anatolia	2 201 862	2 198 061	2 202 106	2 230 394	2 226 155	2 207 602	2 206 326
TRB Ortadoğu Anadolu Centraleastern Anatolia	3 618 056	3 638 401	3 647 531	3 709 838	3 756 322	3 774 582	3 801 911
TRC Güneydoğu Anadolu Southeastern Anatolia	7 350 752	7 462 893	7 592 772	7 816 173	7 958 473	8 096 352	8 250 718

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçları, 2008-2015

Source: The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2008-2015

Yabancılar kapsamamıştır.

Foreign population is not included.

(1) Bölge içindeki illerin birbirleri arasındaki göç kapsamamıştır.

(1) Migration across the provinces within the region is not covered.

Bölge (1. düzey) Region (Level 1)	Aldığı göç In-migration ⁽¹⁾						
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Toplam-Total	1 903 234	1 876 673	1 985 917	2 045 720	1 942 874	2 122 454	2 254 607
TR1 İstanbul	374 868	388 467	439 515	450 445	384 535	437 922	438 998

TR2	Batı Marmara Western Marmara	106 527	95 350	104 351	106 010	109 328	118 803	147 561
TR3	Ege- Aegean	198 469	181 459	185 595	192 204	195 844	204 839	235 605
TR4	Doğu Marmara Eastern Marmara	212 978	193 578	200 254	207 410	199 705	220 469	237 154
TR5	Batı Anadolu Western Anatolia	196 213	206 580	221 690	234 526	203 992	228 304	248 056
TR6	Akdeniz Mediterranean	205 975	193 231	205 482	207 518	196 401	212 491	226 062
TR7	Orta Anadolu Central Anatolia	96 173	103 713	104 053	100 887	101 268	113 920	116 952
TR8	Batı Karadeniz Western Black Sea	142 834	149 115	132 326	134 817	143 423	161 961	160 815
TR9	Doğu Karadeniz Eastern Black Sea	89 402	98 282	90 395	85 271	105 109	105 175	113 914
TRA	Kuzeydoğu Anadolu Northeastern Anatolia	57 012	62 445	68 624	72 372	63 300	69 019	80 017
TRB	Ortadoğu Anadolu Centraleastern Anatolia	90 455	85 842	90 770	102 675	112 229	107 275	101 298
TRC	Güneydoğu Anadolu Southeastern Anatolia	132 328	118 611	142 862	151 585	127 740	142 276	148 175

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçları, 2008-2015

Source: The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2008-2015

Yabancılar kapsanmamıştır.

Foreign population is not included.

(1) Bölge içindeki illerin birbirleri arasındaki göç kapsanmamıştır.

(1) Migration across the provinces within the region is not covered.

Bölge (1. düzey) Region (Level 1)	Verdiği göç Out-migration ⁽¹⁾							
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	
Toplam-Total	1 903 234	1 876 673	1 985 917	2 045 720	1 942 874	2 122 454	2 254 607	
TR1	Istanbul	348 193	348 986	336 932	328 663	354 074	371 601	424 662
TR2	Batı Marmara Western Marmara	76 453	82 777	89 752	90 149	84 276	99 543	101 113
TR3	Ege- Aegean	163 777	164 896	184 640	190 979	170 489	189 098	189 490
TR4	Doğu Marmara Eastern Marmara	130 817	151 008	162 675	164 586	162 615	173 425	180 965
TR5	Batı Anadolu Western Anatolia	176 150	175 036	182 562	184 218	177 798	200 077	208 817
TR6	Akdeniz Mediterranean	186 526	188 441	200 003	219 315	206 925	219 509	222 621
TR7	Orta Anadolu Central Anatolia	130 472	122 883	138 677	134 765	117 130	132 541	142 812
TR8	Batı Karadeniz Western Black Sea	162 363	159 957	183 046	174 374	157 816	187 639	195 633

TR9	Doğu Karadeniz Eastern Black Sea	95 024	96 697	113 098	110 220	86 614	114 398	118 470
TRA	Kuzeydoğu Anadolu Northeastern Anatolia	115 280	95 033	98 728	100 345	97 734	111 784	123 105
TRB	Ortadoğu Anadolu Centraleastern Anatolia	130 068	119 049	124 025	164 354	139 320	134 247	148 095
TRC	Güneydoğu Anadolu Southeastern Anatolia	188 111	171 910	171 779	183 752	188 083	188 592	198 824

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçları, 2008-2015

Source: The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2008-2015

Yabancılar kapsamamıştır.

Foreign population is not included.

(1) Bölge içindeki illerin birbirleri arasındaki göç kapsamamıştır.

(1) Migration across the provinces within the region is not covered.

Bölge (1. düzey) Region (Level 1)	Net göç Net migration							
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	
Toplam-Total	0	0	0	0	0	0	0	
TR1	İstanbul	26 675	39 481	102 583	121 782	30 461	66 321	14 336
TR2	Batı Marmara Western Marmara	30 074	12 573	14 599	15 861	25 052	19 260	46 448
TR3	Ege- Aegean	34 692	16 563	955	1 225	25 355	15 741	46 115
TR4	Doğu Marmara Eastern Marmara	82 161	42 570	37 579	42 824	37 090	47 044	56 189
TR5	Batı Anadolu Western Anatolia	20 063	31 544	39 128	50 308	26 194	28 227	39 239
TR6	Akdeniz Mediterranean	19 449	4 790	5 479	- 11 797	- 10 524	- 7 018	3 441
TR7	Orta Anadolu Central Anatolia	- 34 299	- 19 170	- 34 624	- 33 878	- 15 862	- 18 621	- 25 860
TR8	Batı Karadeniz Western Black Sea	- 19 529	- 10 842	- 50 720	- 39 557	- 14 393	- 25 678	- 34 818
TR9	Doğu Karadeniz Eastern Black Sea	- 5 622	1 585	- 22 703	- 24 949	18 495	- 9 223	- 4 556
TRA	Kuzeydoğu Anadolu Northeastern Anatolia	- 58 268	- 32 588	- 30 104	- 27 973	- 34 434	- 42 765	- 43 088
TRB	Ortadoğu Anadolu Centraleastern Anatolia	- 39 613	- 33 207	- 33 255	- 61 679	- 27 091	- 26 972	- 46 797
TRC	Güneydoğu Anadolu Southeastern Anatolia	- 55 783	- 53 299	- 28 917	- 32 167	- 60 343	- 46 316	- 50 649

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçları, 2008-2015

Source: The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2008-2015

Yabancılar kapsamamıştır.

Foreign population is not included.

(1) Bölge içindeki illerin birbirleri arasındaki göç kapsamamıştır.

(1) Migration across the provinces within the region is not covered.

Bölge (1. düzey) Region (Level 1)	Net göç hızı Rate of net migration (%)							
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	
Toplam-Total	0	0	0	0	0	0	0	
TR1	Istanbul	2,1	3,1	7,8	9,0	2,2	4,7	1,0
TR2	Batı Marmara Western Marmara	9,7	4,0	4,6	5,0	7,7	5,9	14,0
TR3	Ege- Aegean	3,7	1,7	0,1	0,1	2,6	1,6	4,6
TR4	Doğu Marmara Eastern Marmara	12,6	6,4	5,5	6,2	5,3	6,6	7,7
TR5	Batı Anadolu Western Anatolia	3,0	4,6	5,6	7,0	3,6	3,8	5,2
TR6	Akdeniz Mediterranean	2,2	0,5	0,6	-1,2	-1,1	-0,7	0,3
TR7	Orta Anadolu Central Anatolia	-9,0	-5,0	-9,0	-8,8	-4,1	-4,8	-6,6
TR8	Batı Karadeniz Western Black Sea	-4,4	-2,4	-11,2	-8,8	-3,2	-5,7	-7,7
TR9	Doğu Karadeniz Eastern Black Sea	-2,2	0,6	-9,0	-9,9	7,3	-3,6	-1,8
TRA	Kuzeydoğu Anadolu Northeastern Anatolia	-26,1	-14,7	-13,6	-12,5	-15,3	-19,2	-19,3
TRB	Ortadoğu Anadolu Centraleastern Anatolia	-10,9	-9,1	-9,1	-16,5	-7,2	-7,1	-12,2
TRC	Güneydoğu Anadolu Southeastern Anatolia	-7,6	-7,1	-3,8	-4,1	-7,6	-5,7	-6,1

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçları, 2008-2015

Source: The results of Address Based Population Registration System (ABPRS), 2008-2015

Yabancılar kapsamamıştır.

Foreign population is not included.

(1) Bölge içindeki illerin birbirleri arasındaki göç kapsamamıştır.

(1) Migration across the provinces within the region is not covered.

Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?alt_id=1067 (10 Aralık 2015)

EK-2 İllerin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı (2013-2014 dönemi)					
İl	ADNKS 2014 Nüfusu	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı
Adana	2.165.595	51.562	63.181	-11.619	-5,35
Adıyaman	597.835	16.578	24.330	-7.752	-12,88
Afyonkarahisar	706.371	21.414	27.100	-5.686	-8,02
Ağrı	549.435	14.480	30.995	-16.515	-29,61
Amasya	321.913	12.970	14.817	-1.847	-5,72
Ankara	5.150.072	203.621	163.612	40.009	7,8
Antalya	2.222.562	93.057	64.631	28.426	12,87
Artvin	169.674	9.551	10.187	-636	-3,74
Aydın	1.041.979	45.842	32.396	13.446	12,99
Balıkesir	1.189.057	57.551	39.918	17.633	14,94
Bilecik	209.925	10.090	10.114	-24	-0,11
Bingöl	266.019	9.400	12.852	-3.452	-12,89
Bitlis	338.023	11.447	17.470	-6.023	-17,66
Bolu	284.789	13.264	13.065	199	0,7
Burdur	256.898	10.235	12.271	-2.036	-7,89
Bursa	2.787.539	80.717	65.027	15.690	5,64
Çanakkale	511.790	27.429	20.540	6.889	13,55
Çankırı	183.550	14.519	23.080	-8.561	-45,57
Çorum	527.220	15.875	24.652	-8.777	-16,51
Denizli	978.700	28.279	24.771	3.508	3,59
Diyarbakır	1.635.048	36.920	48.019	-11.099	-6,77
Edirne	400.280	16.431	17.108	-677	-1,69
Elazığ	568.753	19.724	24.162	-4.438	-7,77
Erzincan	223.633	15.450	13.641	1.809	8,12
Erzurum	763.320	27.994	45.209	-17.215	-22,3
Eskişehir	812.320	35.927	27.977	7.950	9,83
Gaziantep	1.889.466	46.438	44.415	2.023	1,07
Giresun	429.984	26.857	23.620	3.237	7,56
Gümüşhane	146.353	18.811	16.071	2.740	18,9
Hakkari	276.287	7.187	10.897	-3.710	-13,33
Hatay	1.519.836	32.678	39.181	-6.503	-4,27
Isparta	418.780	17.966	19.930	-1.964	-4,68
Mersin	1.727.255	55.598	54.843	755	0,44
İstanbul	14.377.018	438.998	424.662	14.336	1
İzmir	4.113.072	124.439	101.447	22.992	5,61
Kars	296.466	10.280	20.020	-9.740	-32,32
Kastamonu	368.907	17.539	18.163	-624	-1,69
Kayseri	1.322.376	40.957	33.374	7.583	5,75
Kırklareli	343.723	14.553	13.678	875	2,55
Kırşehir	222.707	10.648	12.199	-1.551	-6,94
Kocaeli	1.722.795	79.697	55.060	24.637	14,4
Konya	2.108.808	55.798	55.453	345	0,16
Kütahya	571.554	18.734	21.860	-3.126	-5,45
Malatya	769.544	29.285	31.476	-2.191	-2,84
Manisa	1.367.905	35.570	38.432	-2.862	-2,09
Kahramanmaraş	1.089.038	27.619	30.903	-3.284	-3,01
Mardin	788.996	22.207	30.796	-8.589	-10,82
Muğla	894.509	48.219	29.671	18.548	20,95
Muş	411.216	12.077	22.688	-10.611	-25,47

Nevşehir	286.250	10.164	13.165	-3.001	-10,42
Niğde	343.898	13.785	17.946	-4.161	-12,02
Ordu	724.268	28.555	39.937	-11.382	-15,59
Rize	329.779	17.311	17.932	-621	-1,88
Sakarya	932.706	32.701	28.311	4.390	4,72
Samsun	1.269.989	41.057	44.519	-3.462	-2,72
Siirt	318.366	10.551	14.366	-3.815	-11,91
Sinop	204.526	10.783	11.950	-1.167	-5,69
Sivas	623.116	29.726	34.855	-5.129	-8,2
Tekirdağ	906.732	52.994	31.266	21.728	24,25
Tokat	597.920	35.891	38.737	-2.846	-4,75
Trabzon	766.782	31.847	29.741	2.106	2,75
Tunceli	86.527	7.286	6.810	476	5,52
Şanlıurfa	1.845.667	35.670	49.030	-13.360	-7,21
Uşak	349.459	10.190	10.895	-705	-2,02
Van	1.085.542	27.587	44.435	-16.848	-15,4
Yozgat	432.560	16.200	27.722	-11.522	-26,28
Zonguldak	598.796	18.115	24.783	-6.668	-11,07
Aksaray	384.252	11.936	14.577	-2.641	-6,85
Bayburt	80.607	8.912	5.583	3.329	42,17
Karaman	240.362	8.673	9.788	-1.115	-4,63
Kırıkkale	271.092	13.306	18.744	-5.438	-19,86
Batman	557.593	18.543	21.515	-2.972	-5,32
Şırnak	488.966	12.749	16.142	-3.393	-6,92
Bartın	189.405	7.794	8.903	-1.109	-5,84
Ardahan	100.809	5.323	8.033	-2.710	-26,52
İğdır	192.056	7.407	9.453	-2.046	-10,59
Yalova	226.514	14.680	11.064	3.616	16,09
Karabük	231.333	13.438	13.195	243	1,05
Kilis	128.781	5.759	7.451	-1.692	-13,05
Osmaniye	506.807	17.880	18.214	-334	-0,66
Düzce	355.549	11.980	12.249	-269	-0,76

Kaynak: TÜİK, 2014 Türkiye İstatistik Yıllığı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları.
<http://www.tuik.gov.tr> (09 Aralık 2015)

EK-3 Anket Soruları

Değerli Katılımcı;

Bu anket, Bandırma ilçesinin ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel gibi faktörlerden kaynaklanan göçü ve meydana getirdiği sonuçları belirlemeye yönelik bir ankettir. Ankette kesinlikle isim belirtilmeyecektir ve bilgiler gizli tutulacaktır. Anketteki soruları cevaplarken sizin için en uygun seçeneği işaretleyiniz.

1. Yaşınız:

- 15-24 25-29 30-34 35-39 40-44
 45-49 50-54 55-59 60 ve üstü

2. Eğitim Durumunuz:

- Okur- İlkokul Ortaokul Lise Yüksek
yazar Okul
 Fakülte Y.Lisans Doktora

3. Cinsiyet:

- Erkek Kadın

4. Hane halkı (ailenizde siz dahil toplam kişi) sayısını belirtiniz:

- Tek yaşıyorum 2 3 4 5 6 ve üzeri

5. Hanede çalışan sayısı:

- 1 2 3 4 5 6 ve üzeri

6. Hanenin aylık geliri hangi dilim aralığındadır:

- Asgari ücret düzeyinin altında Asgari ücret düzeyinde 1000-1500 TL
 1600 -2000 TL 2100 – 3000 TL 3100 – 4000 TL
 4100 TL ve Üstü

NOT : 31.12.2014 tarihli ve 28868 sayılı resmi gazetede net asgari ücret 846 TL olarak belirtilmiştir.

7. Medeni durumunuz:

- Hiç evlenmedi Evli Eşi öldü Boşandı
 Birlikte yaşıyor Evli fakat ayrı yaşıyor

8. Evli olanlar için evliliğinizi göçten önce mi sonra mı yaptınız:

- Göç Etmeden Önce Göç Ettikten Sonra

9. Varsa çocuk sayısını aşağıdaki yaş gruplarını dikkate alarak belirtiniz.

- 0-6 yaş arası 7-17 yaş arası 18yaşından büyük
 1 2 3 4 5 1 2 3 4 5 1 2 3 4
 5

10. Doğum yerinizi bölge olarak belirtiniz:

- Marmara Bölgesi Ege Bölgesi Akdeniz Bölgesi İç Anadolu Bölgesi
 Karadeniz Bölgesi Doğu Anadolu Bölgesi Güneydoğu Anadolu Bölgesi
 Yurtdışı

11. Ücret karşılığı kaç yaşında çalışmaya başladınız:

- 10-14 yaş arası 15-17 yaş arası 18 - 20 yaş arası 21 – 23 yaş arası
 24 – 26 yaş arası 26 yaş üstü

12. Hangi sektörde çalışıyorsunuz:

- Çalışmıyorum Fabrika Eğitim sektörü Sağlık sektörü
 Kamu Hizmet sektörü Sanayi sektörü
 İnşaat sektörü Serbest meslek Diğer.....

13. İşinizdeki durumunuz nedir:

- İşveren Yönetici Büro Elemanı
 Vasıflı işçi Vasıfsız işçi Kendi hesabına çalışan
 Diğer

14. Çalışma şekliniz aşağıdakilerden hangisine uymaktadır:

- Ücret karşılığı ve devamlı Ücret karşılığı sözleşmeli
 Geçici veya mevsimlik Diğer
(belirtiniz).....

15. Halen çalışmakta olduğunuz iş dışında ücret karşılığı başka işler yapıyor musunuz:

- Hayır Evet (Belirtiniz.....)

16 Yaptığınız iş aldığınız eğitime uygun mu?

- Evet Hayır

17. Yaptığınız iş kendi yetenek ve becerilerinize uygun mu?

- Evet uygun Hayır uygun değil.
 Hayır uygun değil. Bu nedenle iş değişikliği düşünüyorum.

18. İşyerinizde sendikal bir örgütlenme var mı? Varsa herhangi bir sendikaya üye misiniz?

- Evet var üyeyim Evet var üye değilim Hayır yok

19.Varsa sendikadan yararlandığınız hizmetler nelerdir? (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)

- Eğitim ve geliştirme Sosyal tesisler Toplu sözleşme
 Sendika yardım fonu Diğer (belirtiniz).....

20. Bandırma'ya göç etmeden önceki yerleşim yerinizi belirtir misiniz?

- İl merkezi İlçe Köy

21 . Bandırma'ya göç etmeden önce araştırma yaptınız mı?

Evet

Hayır

Cevap yok

22. Bandırma'ya ne kadar süre önce göç ettiniz?

Yeni yerleştim

1–2 yıl önce

2–5 yıl önce

5–10 yıl

önce

10–15 yıl önce

15–20 yıl önce

21 yıl ve +

23. Bandırma'ya göç etmenize neden olan çekici faktörler:

5= Kesinlikle katılıyorum

1= Kesinlikle katılmıyorum

	5	4	3	2	1
Ailesel nedenler (hane halklarından birine bağlı göç)					
Siyasi nedenler					
Çevreden duyduğu izlenimler					
Ekonomik nedenler (iş imkânlarının çokluğu)					
Sosyal nedenler (şehrin sağladığı sosyal imkanlar)					
Coğrafi Konum					
Sağlık nedenleri					
Diğer					

24. Bulduğunuz bölgeden göç etmenize (ayrılmanıza) neden olan itici faktörler nelerdir?

5= Kesinlikle katılıyorum 1= Kesinlikle katılmıyorum

	5	4	3	2	1
Ailesel nedenler					
Siyasi nedenler (güvenlik)					
Doğal afetler (deprem, sel vb)					
Ekonomik nedenler (iş imkânlarının yokluğu, işsizlik)					
Sosyal nedenler					
Tayin					
Eğitim					
Evlilik					
Sağlık nedenleri					
Diğer					

25. Bandırma'ya göç ettikten sonra yaşam düzeyinin iyileşti mi? Beklentileriniz karşılandı mı?

Değişmedi Daha iyi oldu Daha kötü oldu Cevap yok

26. Bandırma'dan başka bir yere göç etmek istiyor musunuz?

Evet hayır cevap yok

27. Bandırma'ya göç ederken kiminle geldiniz?

Yalnız geldim Ailemle geldim Arkadaşlarımla geldim
 Akrabalarımla geldim

28. Oturduğunuz evinizde konut mülkiyeti durumunuz nedir:

Ev sahibi Kiracı Lojman Diğer

29. Tasarruf yapabiliyor musunuz ve tasarruflarınızı nasıl Değerlendiriyorsunuz?

- Bankada Değerlendiriyorum Yatırım yapmıyorum
 Kazancım geçimime ancak yetiyor Aileme gönderiyorum
 Kazancım yetmiyor Yeni iş sahaları açıyorum

30. Bandırma'ya göç etmeden önce ne iş yapıyordunuz:

- Memur Özel kesim/işletme sahibi İşçi
 İşsiz Öğrenci Tarım işçisi Ev
hanımı

31. Bandırma'yı seviyor musunuz? Bunun sebebi nedir?

- Evet

.....dolayı seviyorum.

- hayır

.....dolayı sevmiyorum

32. Eğer memleketinizde çalışma fırsatınız olsaydı geri döner miydiniz?

- Evet hayır